

Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XXI, številka 3, maj-junij 2016, ISSN 1318-797X

Ljubljana

14

Mestni praznik
9. maj
v znamenju
delovnih
dosežkov

16

Spomin
na žični obroč
okoli Ljubljane
ob 60. Pohodu
po Poti ob žici

4

Častna meščana
Jelka Reichman in
akad. Ciril Zlobec,
prejemniki nagrad
in plaket glavnega
mesta Ljubljane

48

Zbiranje pobud
in predlogov
za spremembe
in dopolnitve
OPN MOL

Pobuda
Evropske komisije

8. festival
**Junij v
Ljubljani**
Kongresni trg

brezplačni
dogodki za vse okuse
in starosti!
10. – 21. 6. 2016
#LjJunij

10 petek

21:15 SNG Opera in balet Ljubljana

Meso srca

otvoritev festivala, balet

11 sobota

10:00 Jutro z baletom

Ljubitelji plesa bodo поблиže spoznali baletno umetnost in baletni poklic.

17:00 Odprta vaja pred večerno predstavo

21:00 Pet tangov

koncertno-baletni večer, tango&balet

12 nedelja

Kul dan za otroke in mladino

10:00 Pionirski dom – Center za kulturo mladih

Show strahov

otroški musical (3+)

11:00 Delavnica

Po predstavi Show strahov bodo otroci lahko izdelali svojega strahca, s katerim bodo odganjali slabo voljo. (+2)

20:00 Lutkovno gledališče Ljubljana

Kamni

gledališka predstava (+12)

13 ponedeljek

Zeleni cirkuški ponedeljek

10:00 - Zavod Vitkar - Fourklor in KD Priden možic

13:00 Rose v deželi cirkusa

cirkuška predstava za otroke

Gledališče Lalanit- Društvo lutkovnih ustvarjalcev

Razbiti junaki ali Cirkus

**ponovne
uporabe**

performans z lutkami

Zavod Bufeto, Združenje Cirkokrog, Društvo lutkovnih ustvarjalcev, Zavod Vitkar

Mladinski cirkus

predstavitve mladih cirkuških ustvarjalcev, interaktivne cirkuške – klovnske delavnice

17:00 Zavod Bufeto

Somiru

premiera cirkuško glasbene predstave, avtorica Dana Avguštin

21:00 Crida Company (Francija)

Crida cabaret

predstava v žanru novega cirkusa

14 torek

10:00 Hiša otrok in umetnosti in
Lutkovno gledališče Fru-Fru

Opičja uganke ali Mamica, kje si?

lutkovna predstava (2-6)

17:00 Pionirski dom – Center za kulturo mladih

Rock akademija

koncert

**20:00 S plesom in pesmijo po
slovenskih pokrajinah**

Predstava bo na Pogačarjevem trgu.

21:00 Zavod Rozintea

**Šekijeva Šunkica ali Hamlet po
slovensko**

gledališka predstava

15 sredo

Dan za Jazz

10:00 Delavnica jazz kompozicije

v paviljonu na Kongresnem trgu

13:00 Predstavitve 57. Jazz festivala
Ljubljana

v paviljonu na Kongresnem trgu

16:00 GVIDO Jazz!

GVIDO- Glasbena šola

21:00 Imago Sloveniae

**Koncert Big band RTV Slovenija
s solisti**

otvoritveni koncert 28. mednarodnega cikla Poletje v stari Ljubljani

16 četrtek

21:00 Big Band Orkestra slovenske
vojske z gostom Vladom
Kreslinom

in dekliškim zborom Škofijske klasične gimnazije ter mladinskim zborom OŠ Alojzija Šuštarja

17 petek

10:00 Gledališče Labirint

Klobuk gospoda Konstantina

lutkovna predstava (4+)

18:00 ŠILA

Šolska Impro-liga

21:30 Špil liga

finale prve lige dijaških bendov

18 sobota

Dan za ples

9:00 - Zavod Federacija

14:30 Neavtorizirano

Dogodek bo potekal po mestnih ulicah.

10:00 Plesni teater Ljubljana

Juri Muri v Afriki pleše

plesno-gledališko-glasbena predstava (3+)

11:30 Jaka Šimenc in Zavod EN-KNAP

Mavrica

svetlobna predstava za otroke (4-9 let)

Delavnica o svetlobi

Predstavi bo sledila kratka delavnica, na kateri bodo otroci z mojstrom svetlobe Jako raziskovali zakonitosti svetlobe, spoznali pa bodo tudi nekaj svetlobnih trikov.

17:00 Zavod En-Knap

Gibalnice

plesne delavnice

19:00 - Plesne intervencije

20:30

Po mestu jih bosta izvajala izjemna slovenska pesalca Žigan Krajnc in Gašper Kunšek.

21:15 Plesni teater Ljubljana, STUDIO XXV, BAOBAB, Cankarjev Dom

**Momentum,
Avenija ujetih trenutkov**
plesno-glasbena predstava

19 nedelja

10:00 Mini teater

Dogodivščine izumitelja Kurame

lutkovna predstava (3+)

17:00 Mladi upi Ljubljane

plesno-glasbena prireditev

20:00 Špas teater

Najboljše od najboljših

dobrodela prireditev za pomoč slovenskim otrokom

21 torek

10:00 Praznik glasbe

www.praznikglasbe.si

Mestna občina
Ljubljana

Prijatelji in
podporniki festivala

Ljubljana

Program 8. festivala Junij v Ljubljani	2
Akad. Ciril Zlobec: Ljubljana (tudi) moje mesto	3
Judita Krivec Dragan:	
Jelka Reichman in njen čudežni vrt	5
Dr. Miklavž Komelj: Obraz Cirila Zlobca	7
Dr. Uroš Grilc: Mag. Jelka Gazvoda	8
Dušan Jovanović: Tako je govorila Manca	9
Meta Kušar: Ivanka Mežan	10
Mag. Mojca Jan Zoran: Atili Aleš Jan	11
Zdenko Vrdlovec: Igor Šterk	12
Dobitniki plaketa: doc. dr. Alojzij Juvanc,	
Lado Leskovic, dr. Andrej Rant,	
Beli obroč Slovenije, Društvo Slovenija Rusija,	
Glasbena skupina Buldožer,	
Taboriščni odbor Ravensbrück–Auschwitz	13
Nove infrastrukturne pridobitve	14
Maraton Franja	15
Dr. Blaž Vurnik: Žični obroč okoli Ljubljane	16
Prof. Janez Koželj: K 60. Poti ob žici	17
Nuša Kerševan: Čas solidarnosti	18
Povabilo Društva Zeleni nadzorniki	19
Prof. Janez Koželj:	
Zeleni dan Minitetra in umetnosti	19
Veronika Sorokin:	
Srečanje Evrope in mest brez odpadkov I	20
Prodaja in oddaja nepremičnin MOL	22
Veronika Sorokin: Poletno počitniško varstvo	
v Družinskem centru Mala ulica	24
Dr. Tanja Pihlar: Razstava Ana Frank	26
Dr. Uroš Grilc o projektu Kul služba!	27
Tjaša Stepišnik P, Simon Rajšp, Marko Taljan,	
Črt Pogljajen: Dan za spremembe v mladinskih	
četrtinskih centrih	28
Dušan Muc: Mozaik moje Ljubljane	29
Nada Breznik: Dr. Jernej Godec	30
Stane Jagodič:	
Nagrajena fotografija Ane Skobe	31
Nada Breznik:	
10. mednarodni festival Igraj se z mano	32
Petra Belina, Špela Reš: Logout,	
center pomoči pri čezmerni uporabi interneta	34
Program Parade ponosa 2016	35
Renata Zamida: Knjige in vrtnice	36
Aliki Kalagasidu: Kinodvorščice v Kinodvoru	37
Napovednik dogodkov po četrtinskih skupnostih	38
Staša Cafuta Trček: Vtisi tujih turistov o Ljubljani	41
Ljubljanski vestnik	42
Okoljske meritve	47
Zbiranje pobud in predlogov	
za spremembe in dopolnitve strateškega	
in izvedbenega dela OPN MOL	48

Fotografiji na naslovnici

Zgoraj: Slovesnost ob začetku evropskega zelenega tedna, ki letos poteka v Ljubljani, zeleni prestolnici Evrope, foto: Doris Kodrič

Spodaj: Častna meščana slikarka Jelka Reichman in pesnik akad. Ciril Zlobec, foto: Benjamin Kovač

Fotografija na strani 3

Akademik Ciril Zlobec, foto: Benjamin Kovač

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Ljubljana, (tudi) moje mesto

Ljubljana zanosno praznuje. Praznujemo z njo tudi mi? Pred našimi očmi je v teh prazničnih dneh slovenske zgodovine, skoraj kot presenečenje, tudi sama zasijala v opazno praznični preobleki prestolnega mesta. Nam bo takšna, kakršna sem nam zdaj ponuja, pomagala zatreti ali vsaj omiliti v nas sledove doline šentflorjanskega duha? Kajti čas, ki ga živimo, ni idila, nasprotno: morda celo bolj kot doslej potujemo skozi nove in nove preizkušnje. Tudi usodne, ki jim nismo kos.

Sodobna civilizacija, ki jo vsi, vedoma in nehote, soustvarjamo, ne pa tudi obvladujemo, je s svojo široko intelektualizacijo našega bivanja, individualnega in skupnega, že krepko omajala sleherni trdnost v nas, da se vse bolj zbegani sprašujemo, kdo in kaj še sploh smo, bega nas občutek nekakšne vsesplošne izgubljenosti, ki jo veliko globlje čutimo kot razumemo, v določenem smislu postajamo (smo že postali?) sami sebi neznanka, čeprav v komunikaciji drugim z drugim 'veleumno' trosimo svoje velike, zveličavne ideje, ki pa se ne zmorejo prebiti do svoje realizacije in nas pomiriti. Vsesplošno nezadovoljstvo je že postalo norma našega vsakdanjega življenja.

V nemoči, da bi razumeli svoj trenutek, se v tej svoji stiski vračamo v preteklost in z njenim prenosom v naš čas si skušamo priboriti nekakšno (kakršnokoli?) trdnost. Praviloma parcialno, redkeje kot skupnost, kot narod, družba, država. In prazniki so idealna priložnost za takšno samospraševanje, zanosno ali depresivno: 75-letnica ustanovitve OF, upor proti okupatorju, NOB, še nadaljevanje lanske (v tipično slovenski preobleki) 70-letnice osvoboditve, letos pa še 140-letnica Cankarjevega rojstva in, kajpak, četrto stoletje nove države, ki se je s plebiscitarnim soglasjem naroda za trenutek zavihnila nad samo sebe, zdaj pa zbegano išče svojo podobo znotraj komaj kaj manj zbegane EU. In spet merimo moči, kdo je bolj (ali še sploh) Slovenec, kdo resnično ljubi svojo domovino, svojo sveto rodno grudo ...

In tu se moja meditacija o splošnem prelamlja v samorefleksijo, zakaj se v tej specifični civilizacijski konstelaciji počutim kot osamljen intelektual, ki v konkretnih slovenskih razmerah upa in obupuje hkrati. Sem torej, ne manj kot skupnost, ki ji pripadam, bipolarno bitje, nemalokrat tudi kontradiktoren sam v sebi?

Te dni, ko so me počastili s častnim meščanstvom slovenske prestolnice (potem ko sta mi enak naziv že pred leti prisodili dve primorski mesti), me je eden mojih napol znancev, napol prijateljev z ljubko pikrostjo pobaral: »Ja, kaj pa ti. Si še zmerom Kraševac, Primorec ali si se že čisto poljubljaničil?« Brez zadrege sem mu pojasnil: »Imam pač dva enakovredna doma: Ostajam Kraševac in postal sem Ljubljaničan.« In sam v sebi dopolnil odgovor svojemu napol znancu, napol prijatelju: »Še preden sem po končani vojni, še v partizanski uniformi, zašel med nekoliko (se mi je zdelo) temačne, ozke ljubljanske ulice. Že otroku, ko še nisem znal 'ne brati ne pisati', sem že, skupaj z odraslimi, nezavedno občutil vso travmatično zadošljivost fašizma, se mi je skoraj pravilnično začela 'dogajati' Ljubljana, to od Boga izvoljeno mesto, v katerem vsi govorijo slovensko, kot mi je pripovedoval oče. Pozneje, ko sem že bil 'Ljubljaničan', mi je kot potrdilo moji otroški romantiki zazvenela Cankarjeva politična maksima, ki jo je pisatelj pol leta pred svojo smrtjo in le nekaj mesecev pred koncem velike vojne v svojem znamenitem tržaškem predavanju »Očiščenje in pomlajenje« povzel po Ivanu Tavčarju, prav tako pisatelju in v tistem času ljubljanskem županu: »Ljubljana je srce Slovenije, Trst pa njena pljuča.« No, vsi vemo, kaj in kako je bilo z »našim« Trstom po obeh vojnah. Ob tem pa pogosto pozabljamo, da je po drugi svetovni vojni, po svetovni in naši, narodovi zmagi nad fašizmom skoz okrepljena pljuča slovenstva vendarle zadihl opazen del Primorske, ki je osvežil morda že malce utrujeno Tavčar-Cankarjevo srce slovenstva – Ljubljano, ki se zdaj, z večjo samozavestjo, prav kot glavno mesto pretaka v ves slovenski prostor, tudi prek državnih meja, in se hkrati z njega vitalno napaja ter socialno in duhovno globlje osmišlja.

Bodimo pogumni! Naslavljam v množini sam vase, četudi z nadihom utopičnih ciljev in pričakovanj. Poiščimo v tej naši civilizaciji vseh možnosti svojo slovensko, morda našo edino možnost. Naj prebujena, praznična Ljubljana – ki sta ji njeno sedanjost prestolniško podoba s tolikšno ljubeznijo in estetskim čutom ukrojila in jo še krojita župan Zoran Janković in mestni urbanist podžupan prof. Janez Koželj –, še naprej diha s polnimi pljuči in prisluhnimo pomlajenemu utripu njenega srca. Saj ta utrip smo mi vsi. Kot posamezniki in kot skupnost. Poskušajmo biti več, kot realno zmoremo biti. Praznični v srcu tudi v pogosti sivini življenja.

Akademik Ciril Zlobec, častni meščan Ljubljane

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Janković. Uredniški
odbor: Marjan Sedmak
(predsednik), Aleš Kardelj,
Simona Pirnat Skeledžija,
Denis Strikovič, Lada Zei.
Odgovorna urednica
in lektorica: Nada Šumi,
kontakt: 041/737 863,
glasilo.ljubljana@ljubljana.si.
Avtorica logotipa: Petra
Črne Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Mestni trg 1,
Ljubljana. Tisk: Set
d.o.o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
123.700 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Praznična počastitev zaslužnih javnih v znamenju velikih delovnih dosežkov

Tudi letos je bil 9. maj, mestni praznik dan miru, dan zmage nad fašizmom in nacizmom, ki je tudi praznik Evrope, eno najlepših srečanj med najvišjimi predstavniki mesta in države, strokovnimi sodelavci Mestne uprave in številnimi domačimi in tujimi povabljenimi gosti. Naslova častnih meščanov odslej nosita najbolj priljubljen slovenski pesnik akademik Ciril Zlobec, tudi prevajalec, urednik, politik in partizan, in prav tako široko priljubljena akademska slikarka ilustratorka Jelka Reichman, velika prijateljica majhnih in velikih otrok. Zaslužne velike osebnosti so tudi letošnji nagrajenci: mag. Jelka Gazvoda, prva dama slovenskega knjižničarstva, ljubljena slovenska ikona prof. dr. Manca Košir, velika dramska igralka in partizanka Ivanka Mežan, vsestranski radijski in gledališki režiser in univerzitetni pedagog prof. Aleš Jan in uspešni filmski režiser Igor Šterk. Dobitniki plaketa so doc. dr. Alojzij Juvanc, kultni pevec Lado Leskovar, dr. Andrej Rant, Beli obroč Slovenije, Društvo Slovenija–Rusija, glasbena skupina Buldožer in taboriščni odbor Ravensbrück–Auschwitz. Nagrade je na slavnostni seji s kulturnim programom na Ljubljanskem gradu podelil gostitelj in slavnostni govornik župan Zoran Janković.

Foto: Benjamin Kovač

Na slavnostni seji 9. maja, mestnega praznika miru in dneva Evrope, na Ljubljanskem gradu je župan Zoran Janković zaslužnim javnim meščanom in nagrade in plakete glavnega mesta Ljubljane. Častna meščana akademska slikarka ilustratorka Jelka Reichman in pesnika

Foto: Nik Rovani

Slavnostni govornik župan Zoran Janković.

ŽUPAN ZORAN JANKOVIČ:

»PROSLAVLJAMO DELOVNE ZMAGE!«

9. maj 1945. Ljubljana s soncem obsijana. Na ulicah naš narod, ki z veseljem v srcu in očeh, z orožjem v rokah čaka osvoboditelje, čaka partizansko vojsko. (...) Danes, 71 let pozneje, je Ljubljana drugačna, je s soncem obsijana, imamo častne goste, delimo častne nagrade, ampak Ljubljana je danes prvakinja Evrope, letos smo mi šampioni, postali smo zelena prestolnica Evrope 2016. To je rezultat naše strategije, naše vizije, ki smo jo zastavili pred skoraj pred 10 leti. Kaj smo se naučili od partizanske vojske, ki je osvobodila Ljubljano, Slovenijo, ki je osvobodila Jugoslavijo in pomagala skupaj z vsemi naprednimi silami osvoboditi Evropo, ki so premagale največje zlo 20. stoletja – nacizem in fašizem? Spoznali

smo, vsaj jaz, da je najbolj pomembno tovarštvo, ekipa, sodelovanje, solidarnost, poštenost, pravičnost. Pravičnost v odnosih, pomoč sočloveku. (...) V glavnem mestu republike Ljubljani, mestu heroju bomo slavili ta naš partizanski boj, našo osvoboditev in, poudarjam, nikomur ne bomo dovolili, da spreminja zgodovino. Zgodovina je ena sama, nam dana v čast in veselje in ponos in ob tem v Ljubljani ne boste našli domobranskih spomenikov. (...)

Kaj pa sprava? O spravi ne govorimo, mi smo jo naredili. (...) Ne bom razlagal o džamiji, ki dobiva ta mesec zadnja betonska dela na minaretu, ne bom razlagal o LGBT-skupnosti, ki ima svoje prostore v Mestni hiši. Poudaril

bom nekaj drugega. Ko smo govorili o migrantih na zadnji seji Mestnega sveta, se je zgodilo nekaj, kar se ni zgodilo v tej državi še nikjer: 35 glasov za migrante v Ljubljani in niti enega glasu proti. To je zame dejanje sprave, in ne govor o spravi. Zato hvala vsem mestnim svetnikom in svetnicam! (...)

Ne morem mimo tega, da ne pohvalim sedanje Vlade, kajti jutri podpisujemo po 12 letih sporazum med Vlado Republike Slovenije in glavnim mestom Ljubljano, sporazum, s katerim bomo uredili medsebojne odnose med glavnim mestom in Slovenijo. Vse dosedanje vlade nam niso bile naklonjene (...), a kljub pomanjkanju denarja smo s svojo dobro prakso danes zgled celotni Evropi.

osebnosti

osebnošnim in organizacijam podelil naslova častnih akademika Cirila Zlobca je upodobil slikar Rudi Španzel.

Foto: Nik Rovani

Podelitev naslova častna meščanka glavnega mesta Ljubljane akademski slikarki ilustratorici Jelki Reichman.

ČASTNA MEŠČANA

JELKA REICHMAN IN NJEN ČUDEŽNI VRT

Judita Krivec Dragan

V umetnost sem se brezupno zaljubila že zelo zgodaj. Ko sem kot majhna deklica brskala po babičinem podstrešju, ki je bilo takrat zame prava Ali Babova votlina čudes, sem med starinskim pohištvo in neštetiimi drobnimi predmeti s posebno strastjo iskala knjige s čudovito lepimi, včasih strašljivimi, a za otroško dušo zmeraj vznemirljivimi podobami. Mnogo pozneje sem v tistih prvih risbica prepoznala upodobitve klasičnih Grimmovih pravljic in slovenskih ljudskih pripovedk, kot so jih v svojem duhu časa videli nemški romantični slikarji in naši vesnani. Šlo so prišle čitanke, t. i. knjige za čtivo, Čebelica, Ciciban in vse več slikanic. Tudi če v prvih desetletjih po vojni česa morda nismo imeli, pa je bila knjižna bera za otroke in mladino sijajna. V tiste čase sodijo moji zgodnji spomini na prve dame slovenskega knjižnega slikarstva, ki so zaslužne za likovno izobrazbo in ljubezen do umetnosti za kar nekaj generacij prebivalcev in prebivalcev naše dežele.

In to po načelu dulce cum utile/prijetno s koristnim, ko so mladim bralcem – marsikateri še ni znal prebirati besednih povedi – odpirale vrata v neskončne svetove domišljije, ustvarjene v univerzalnem in slikovitem jeziku črt, oblik in barv. Slikarke Ančka Gošnik Godec, Marlenka Stupica, Marjanca Jemec Božič in malo mlajša Jelka Reichman – vse so se posvetile izključno knjižni ilustraciji – so v desetletjih postale širše prepoznavne v slovenski likovni umetnosti in v strokovni javnosti so jim radi rekli kar pravljčarke. Če sta Marlenka Stupica in Ančka Gošnik Godec v duhu novega časa večinoma upodabljali klasične pravljice, so ilustracije Marjanca Jemec Božič in še posebej likovne pripovedi Jelke Reichman nastajale v tesnem sopotništvu z našimi pesniki in pisatelji, ki so jima bili generacijsko blizu.

Malokatero ilustracijo so tako močno zaznamovale otroško in sodobno mladinsko literaturo v Sloveniji kot tiste, ki jih že več kot štiri desetletja neutrudno ustvarja Jelka Reichman.

(...) Rad bi omenil vse tiste najpomembnejše projekte (...), ta trenutek je živih 93, ki jih izvajamo. (...) Naša tovarna za predelavo smeti na Barju je unikum v Evropi, hodijo jo gledat tudi Japonci. Potem je treba izpostaviti podzemne smetnjake in skrb za vodo in novo kanalizacijo. (...) Gradi se Zaloška cesta – po 18 letih smo lani sklenili sporazum s sosedom, ta teden bo odprt prvi pas –, potem Cesta Andreja Bitenca, odprli smo Cesto Dolomitskega odreda in Cesto Rdečega križa in odprli smo južni del Slovenske ceste. (...) Na Poti spominov in tovarištva smo se ustavili v centru mesta z godbo na pihala iz sosednje prijateljske občine Vodice (...). Korakali smo po Slovenski cesti. (...) Proslavljamo delovne zmage. Kaj je lepšega, kot videti 30 novih avtobusov, ki so tiho vozili brez izpušnih plinov, ne da bi onesnaževali zrak? (...) Na področju šolstva smo prenovili OŠ Vide Pregarc, nove

prostore smo zagotovili v Kosezah, nove prostore na Kozlezi, nove oddelke v vrtcih, dve novi lekarni, prenovljen je Zdravstveni dom Ljubljana Bežigrad, zgradili smo nova stanovanja Polje III, stanovanja na Dolgem mostu so ravnokar odprta. (...) Ljubljano čaka zdaj največji kohezijski projekt, kanal C0 iz Vodice, Medvod v Ljubljano, povečanje čistilne naprave in izgradnja kanalizacije v vseh naseljih, kjer je še ni, razen tistih hiš po hribih. (...) To bo pomenilo, da bo teh 110.000 evrov vreden projekt zagotovil tako odpravo fekalij v Vodica, Medvodah, predelavo v Ljubljani in bomo ohranili čisto vodo za naslednjih 400 in več let. Imamo srečo, da imamo v Ljubljani dobre zaloge vode. (...) Nadaljevali bomo s pridobitvami v naravi, kot je park na Rakovi jelši ali novi sadovnjak na Grbi ali pa vinograd na našem Grajskem griču, ki ima 1050 trsov rdečegrajca. (...)

(...) Na področju kulture bomo poleg Švicarije, ki jo zaključujemo, prenavljali Rog in Cukrarno. Cukrarno začnemo letos, Rog začnemo prenavljati naslednje leto, letos začnemo z rušitvijo objektov. Naredili bomo nov atletski stadion v Šiški, naredili bomo teniško dvorano in srčno upam, da bodo trije posamezniki iz Fondovih blokov prenehali nagajati ljubiteljem športa, da lahko začnemo s prenovo Plečnikovega stadiona. (...) Ostala nam bo izgradnja novega bazena Ilirija, kajti te investicije brez evropskih sredstev ne bo mogoče izpeljati. Nadaljevali bomo z izgradnjo stanovanj, (...), z izgradnjo cest, kar pomeni tudi izgradnjo kanalizacije (...). Odprli bomo nov dodaten dom pri Zdravstvenem domu Vič in poleg dveh lekarn lani tudi nove enote. (...) Ob vsem, kar smo naredili, imamo tudi koristi privatnega kapitala. (...) Zasebni hotel na Bavarskem dvoru bo že ta mesec pogledal iz zemlje, garaže in spodnji prostori

so končani, Ikea je kupila zemljišče, pridobila gradbeno dovoljenje, pričakujemo konec leta začetek gradnje pri kolegu Mermalu in končno naslednje leto začetek gradnje največjega logističnega centra v tem delu Evrope, Mercator v BTC-ju, ki je kupil zemljišče od Slovenskih železnic. To pomeni novih 3000 zaposlitev v privatnem sektorju, investicijo 300 mio evrov in, prepričan sem, nov optimizem. (...) Naj zaključim z našimi častnimi meščani, častnimi meščankami, našimi nagrajenkami in nagrajenci. Iskrene čestitke v imenu Ljubljane. Hvala, da vas imamo, kajti vi (...) dvigujete vrednost našega mesta. (...) Živela Ljubljana, živela Slovenija in čestitke za 9. maj, praznik Ljubljane, mesta heroja, ki je ponosno na ta naziv. Hvala lepa in srečno! (Odlomki govora župana Zorana Jankovića na slavnostni seji Mestnega sveta 9. maja na Ljubljanskem gradu.)

Foto: osebni arhiv

Jelka Reichman: Štirje letni časi, motiv pomladi, predloga za poslikavo pročelja Pediatrične klinike v Ljubljani.

Že na akademiji se je odločila za ilustracijo in se s prvimi deli pojavila v poznih šestdesetih letih. Spomnim se, ko mi je nekoč na svojem sončnem vrtu pripovedovala – vrt je bil res čudežen kot v njenih ilustracijah, jaz pa sem bila neizmerno počaščena, da smem vstopiti v njen zasebni svet –, kako je s strahom hodila na Mladinsko knjigo in čakala, da pride na vrsto njena prva knjiga. Ko je profesor France Mihelič, sicer občutljiv na žensko lepoto, a neizprosni kot pedagog, rekel, da je slikanica Jelke Reichman še malo podobarska, a se njen slog utegne še razviti, so začele izhajati slikanice. Res je kmalu postala in vsa naslednja desetletja tudi ostala ena osrednjih ilustratork naše najvplivnejše založbe. *Miškolin, Moj prijatelj Piki Jakob, Maček Muri, Nana mala opica, Pajacek in punčka, Medvedki sladkosnedki, Hi konjiček, Zmaj Diredandaj* je le nekaj del iz njenega obsežnega opusa, kamor sodijo tudi ilustracije za otroške revije, voščilnice, znamke, celo otrokom najbolj prijazno pročelje pediatrične bolnišnice daleč naokoli.

A Jelka Reichman ne navdušuje le otrok, temveč tudi njihove starše in vse, ki smo čas otroštva že zdavnaj pustili za seboj. Navdušenje nad njenimi podobami, pa naj gre za celostranske prizore z množico predmetov in figur ali za le droben cvet iz skritega koticika njenega vrta, je fenomen, ob katerem lahko znova odkrivamo mnogo širši pomen ilustracije in umetnosti nasploh, kot je to pripravljena priznati današnja družba. Marsikdo poreče, da slika umetnica umišljene, idealistične pokrajine in bralci/gledalci lahko vanje pobegnejo vedno, ko jim postane vsakdanja stvarnost neznosna. A njen svet je osupljivo resničen, le pogled nanj je poseben, drugačen, je odraz tiste svetle sončne plati, ki je lasten otroški duši, v upodabljanju likov

pa na formalni ravni včasih celo deskriptivno realističen, čeprav vedno subtilen in poetičen. Umetnica pravi, da noče izgubiti otroka v sebi, saj se zna ta brezskrbno veseliti, obenem pa pronicljivo opazovati svet okoli sebe in ga tudi zelo neposredno, velikokrat humorno interpretirati. »Otroci so v svojih presojah strogi in se ne pustijo zlahka prepričati v nekaj, česar ne vidijo sami; ko so gledali podobe mojih mišk s pentljami na repih, sem jim morala natančno razložiti, zakaj sem jih naslikala,« v smehu pove Jelka Reichman, pa tudi to, da se je morala naučiti kar precej poglavij iz biologije, predvsem botanike, da ni delala »napak«, kot na primer, da je lepega gobana postavila med bujno praproto. Pokojna slikarka in likovna pedagoginja Alenka Gerlovč je imela svojo stanovsko kolegico zelo rada in velikokrat je rekla, da jo občuduje, ker zmora ohraniti otroško radovednost in radost. »Le malokaj me uspe tako spraviti v dobro voljo kot prizori iz Jelkinega sveta, kjer ne veš, kateri je obstajal prej, tisti v stvarnosti ali oni drugi v knjigi,« je dejala, ko mi je pripovedovala, kako je stopila skozi vrata njenega doma in na elegantni zofi ugledala v vrsto lepo sedeče medvedke, starinske s ponošenimi kožuhi, pa nove, velike in majhne, svetle in temne, in med njimi ni bilo težko prepoznati Pikija Jakoba, pa Timike, Josipa Jupitra, Benjamina ... Tudi sama sem pred njenim vrati ugledala mačka Murija – pred menoj je seveda pobegnil –, za steklenimi vrati starinske vitrine pa skrbno spravljeno zbirko punčk, ki jih umetnica, podobno kot medvedke, išče po boljškaku in starinarnicah in jih z veliko ljubeznijo popravlja in v novih zgodbah vrača v življenje. Pa ne le igrače, antikvitete in tudi povsem vsakdanji predmeti, ki so slikarju ljubi zaradi zgodb, ki so zapisane vanje, razkošna naravna kulisa, kamor se odpira pogled z

oken njenega doma, spreminjajoča se skozi dneve in letne čase, tudi njen najljubši motivni svet otroci so resnični. Te ljubke deklice in fantki, značilnih rdečih ličk in široko razprtih zvedavih oči, odeti v starinska oblačila, so njeni posebej prepoznavni liki in kljub temu, da so včasih podobni idealiziranim podobam otroštva s starih razglednic, so navdih zanje mali junaki iz njene bližine. Tudi sama sem jih ugledala na neki umetniščini razstavi, ko mi je ob pogledu na skupinico čedno opravljenih deklic in fantičev v prvi vrsti občinstva skoraj zmanjkalo besed, saj se mi je zazdelo, da so pravkar stopili naravnost iz slikarkine podobe.

Jelka Reichman je vrhunska ilustratorka, obenem pa duhovita in nalezljivo optimistična, zato jo je vedno lepo srečati. Premore veliko tistega zlahtnega boheemskega šarma, ki ga je danes le še za vzorec, od nekdaj pa je spremljal umetnike in zmozel omehčati tudi največje vladarje. Umetnost potrebujemo, da osmislimo svoje bivanje, in umetniki si zaslužijo spoštovanje, saj vidijo svet globlje od nas preostalih, zato ga raziskujejo in skušajo narediti boljšega za vse nas. V njihovih vizijah bo ostal zapisan naš skupni trenutek, resničnejši, predvsem pa veliko bolj slikovit kot v arhivskih podatkih. Spomin na Lorenza Medici II Magnifica, na primer, ne bi nikoli s tako lahkoto potoval skozi stoletja, če ne bi bil neločljivo povezan z največjimi umetniki in umi renesanse. In Ljubljana bo ostajala privlačna, tudi ko nikogar od nas ne bo več, predvsem zaradi umetnikov, ki jih je bilo mesto sposobno prepoznati in nagraditi. Ena njenih podob bo tudi čudežni vrt Jelke Reichman.

(Čudežni vrt je naslov knjige o ilustracijah Jelke Reichman, ki jo je izdala založba Mladinska knjiga v Ljubljani leta 2009.)

ZAHVALNI GOVOR ČASTNE MEŠČANKE JELKE REICHMAN

Foto: Nik Rovani

Zahvalni govor častne meščanke Jelke Reichman.

Prva reakcija ob novici, da bom postala častna meščanka Ljubljane, je bila zmedenost in osuplost. Komaj sem verjela. Kadar sem dobila priznanja in nagrade stanovske pripadnosti, sem se že nekako znašla v situaciji. Ampak to! Skušala sem pri sebi razmišljati takole: Res sem Ljubljančanka. Tu živim od prvega dne in upam, da bom tudi do zadnjega. Rodila sem se 23. avgusta 1939. Teden kasneje je Nemčija napadla Poljsko in druga svetovna vojna se je tako rekoč začela. Ob osvoboditvi leta 1945 sem bila stara pet let in pol. Tako sem svoje najnežnejše otroštvo preživela v vojnem času, v okupirani Ljubljani. V mojem spominu se je zavrtil film nazaj. Zatemnitve, alarmi, policijske ure, žičnate ograje, t. i. španski jezdec, obvezen obhod okupatorske godbe po

ulicah in še kaj. Ker sem takrat živel v skromni, danes že zdavnaj podrti dedkovi hišici na Zvonarski 7, to je na Prulah, sem tudi močno občutila bombni napad na Trnovo. Tega se spominjam zelo jasno, ker so na trnovskem koncu živeli moji drugi stari starši. Strah je bil velik, dasi se ostalega, tudi pomanjkanja ne spominjam tako močno. Bila sem pač še premajhna. Svoboda, dan zmage 9. maj 1945 nam je prinesel olajšanje. Spominjam se, da so prvi znanilci osvoboditve prihajali v mesto prav z dolenskega konca po Karlovski cesti. Veselje je bilo nepopisno. Tako je tudi življenje počasi dobivalo normalen utrip in tudi jaz sem šla jeseni v šolo na Prule. Obraza in utripa pa ni spreminjalo samo življenje, ampak tudi mesto

samo. V teh dobrih sedemdesetih letih se je marsikaj spremenilo. Odšel je Figovec, odšel nadhod proti Bežigradu, odingljal je zeleni ljubljanski tramvaj, ki je tako prijetno cvilil po Starem in Mestnem trgu vse tja do Šentvida, Viča in ljubljanski Žal. Sproti sem se privajala na spremembe, na nekatere laže, na druge tudi z rahlo žalostjo in nostalgijo. Odraščala in razvijala sem se v tem mestu in mesto se je razvijalo in raslo z menoj. Bilo je priča in prizorišče vseh mojih veselih in manj veselih doživetij, prvih prijateljstev, šolanja, prve ljubezni, prvih uspehov, rojstva otrok in vnukov, visokih trenutkov in tudi razočaranj. Skratka, mladosti moje vsi spomini. Ljubljana je bila, je in bo ostala moje ljubo mesto – moja ljubljena, kakor

Foto: Nik Rovar

Pesnik akademik Ciril Zlobec ob prejemu naslova častni meščan glavnega mesta Ljubljane.

OBRAZ CIRILA ZLOBCA

Dr. Miklavž Komelj

Ciril Zlobec v knjigi *Spomin kot zgodba* pripoveduje o svojih prvih srečanjih s poezijo, kako je kot otrok listal po tedaj novi antologiji Antona Vodnika in Rajka Ložarja *Slovenska sodobna lirika*. Najprej je motril fotografije obrazov pesnikov »in na njih iskal, na vsakem od njih skušal odkriti potezo posvečenosti, nesmrtnosti, tisto neopredeljeno, kar jih dela pesnike« – šele nato je začel brati njihove pesmi. Ta fascinacija nad povezavo med poezijo in obrazom je nekaj napovedala; Zlobec je ob svojem velikanskem opusu, ki sega od pesniških zbirk in romanov do esejev in literarnih prevodov, kot javna osebnost tudi eden najprepoznavnejših,

najbolj nezamenljivo izklesanih slovenskih obrazov. Ko se mu v nekem sonetu oglasi glede lastnega dela glas dvoma: »Oblika sem, samo oblika –«, sledi suveren obrat: »Kot vsak, ki si izkleše svoj obraz.«

Časi, v katerih se je oblikoval Zlobčev obraz, so bili skrajno intenzivni. Pesnik se je rodil v Ponikvah na Krasu 4. julija 1925. Kakšen dan! Ravno tisti mesec je Srečko Kosovel v bližnjem Tomaju doživljal nekaj, o čemer je v pismih pisal kot o »velikem prevratu«. Kosovelova poezija je bila v hiši Zlobčevega otroštva sveta. Zlobčeva mama je bila doma iz Tomaja, kjer je bila soseda Kosovelovih – od tam

je prinesla tudi prepise Kosovelovih pesmi, ki jih je sinu brala z občudovanjem njihove lepote. Ti prepisi so imeli srh nevarnega, prepovedanega. V fašistični Italiji je bila slovenska beseda izgnana iz javnosti. V italijansko šolanem Zlobcu sta se srečali globoka prepojenost z italijansko kulturo in močna slovenska nacionalna zavest. Dramatično je opisal svoja občutja, ko je kot semeniščnik napisal svojo prvo pesem, Ljubzenski sonet. Misel, da je postal pesnik, ga je spravila v popolno ekstazo. A isti hip se je zgrozil, obšel ga je občutek izdajstva, ker je sonet napisal v italijanščini. Takrat se je odločil, da bo pisal samo še v slovenščini.

A celo ta notranji konflikt se je v naslednjih desetletjih razvezal v povezovanje. Zlobec je po drugi svetovni vojni kot nihče drug povezoval slovensko in italijansko kulturo: kot prevajalec – prevedel je ogromno, od Danteja prek Leopardija in Carduccija do najnovejšega mojstrskega integralnega prevoda *Sipjih kosti* Eugenia Montaleja –, pa tudi kot tisti slovenski pesnik, ki je doživel v italijanskem kulturnem prostoru največji odmev in ugled. Kot prevajalec se je z največjimi italijanskimi pesniki in pisatelji poznal tudi osebno: od Ungarettija prek Moravie do Pasolinija. Zelo intenzivno je bilo druženje s Salvatorejem Quasimodom, z Leonardom Sciascio pa ga je trideset let vezalo najgloblje prijateljstvo.

Skoraj devetdesetleten je napisal: »Življenju in času še bom kljuboval.« Kljubovati se je naučil zgodaj: ko je bil izključen iz semenišča in bi ga, potem ko se je znašel v konfinaciji, sprejeli nazaj, če bi izrazil kesanje, a tega ni hotel storiti. Med drugo svetovno vojno (ta čas je pozneje v pesmi iz knjige *Kras* označil: »(I)stega obraza čas in človek, / čas in človek brez obraza«) je postal partizan – in njegova brigada se je imenovala po Kosovelu.

Napisal je: »(T)udi v partizanih sem sebe in svet doživljal erotično.« Celu v času, ko je bil oborožen borec, ni širil sovražstva, ampak je zmožal vzbuditi prijateljstvo celo v sovražniku. Ena najbolj osupljivih zgodb v *Spominu kot zgodbi* pripoveduje, kako so vas, v kateri je ustanavljal partizansko šolo, zasedli Nemci; mladega podoficirja, ki je govoril rusko, je Zlobec popolnoma očaral; podoficir mu je ponudil svoje prijateljstvo; nazadnje je odkril, da je Zlobec v resnici partizan in da mu je o sebi lagal, a ga je vseeno izpustil – v imenu prijateljstva ... Pred tem pa je Zlobcu zaupal svojo srhljivo življenjsko zgodbo: bil je najmlajši član judovske družine iz Rusije; starše in brata so pred njegovimi očmi postrelili nemški vojaki – on pa

jo je imenoval tudi režiser Matjaž Klopčič. Ljubim to zeleno, majhno in lepo mesto pod grajskim gričem. Ljubim prelepo staro baročno jedro, Fabianijevo secesijo, delež arhitekta Vurnika in posebno najlepše bisere, ki jih je podaril Ljubljani arhitekt Plečnik. Ljubim utrip ljubljanske Tržnice, boljšaka ob ljubljani. Pa toliko možnosti sprehodov, Tivoli, Rožnik, Živalski vrt na Večni poti. Tega mesta ne bi zamenjala za nobeno drugo na svetu. Ljubljana je moj drugi jaz.

Ena razlika med Ljubljano in menoj pa je! Jaz se staram, mesto pa cveti; postaja lepše, zračnejše, bolj podobno metropoli. Tuji turisti so večinoma očarani nad zeleno lepoto in kulturnim utripom Ljubljane. Mesto heroj, ki je bilo tudi svetovna prestolnica knjige, je z letošnjim letom dobilo tudi naslov

zeleno prestolnica Evrope 2016. Da ima pri tem veliko zaslug tudi župan mesta Ljubljane gospod Zoran Jankovič, pa tako in tako vemo vsi!

Pa še na nekaj ne smemo pozabiti. Mesto niso le hiše, parki, trgi in sprehajališča. Mestu dajejo pečat ljudje – Ljubljančani in vsi, ki v Ljubljano prišli v šole, ustanove, urade zaradi različnih dolžnosti. Ljudje z veliko začetnico. Tolikokrat sem ponosna in srečna, da sem bila in sem še sodobnica tako dragocenih ljudi. Z mnogimi sem sodelovala, mnoge sem samo spoznala, z nekaterimi prijateljevala. Enkratni ljudje, literati, likovniki, glasbeniki, znanstveniki, igralci, zdravniki, profesorji, športniki, pa tudi čisto preprosti čudoviti ljudje. Hvala vsem!

Dovolite mi še nekaj besed o sebi in svojem delu, ki me je pripeljalo do te časti, ki jo danes prejemam.

Svoje delo – knjižno ilustracijo za otroke in mladino – jemljem zelo resno. Za to področje slikarstva sem se odločila zavestno in z jasnimi cilji. Otrokom dati najboljše, kar zmorem. Vedno sem čutila ljubezen in nagnjenje do vseh umetnosti, najbolj pa sem našla sebe v slikarstvu in književnosti. Zato sem skušala povezati oboje. Živeti s književnimi deli, ki jih ustvarjajo drugi, in istočasno prispevati svoj delež s slikami, ki ta dela ilustrirajo, osvetlijo, povzdignejo. Kot človek moram živeti v realnem svetu, kot ustvarjalka pa lahko zaplavam v svet domišljajske lepote. Izražam lahko tisto, česar je polno srce. Brez hinavščine, brez kompromisov, brez misli na plačilo, brez laži! Slikam lahko lepoto, skladnost, nežnost, milino, idiliko, ki žal izgublja v svetu svojo moč. Ljubim čarobni svet otroštva, narave, živali, poštenosti in

dobrote. Prav to večno hrepenenje po lepoti in popolnosti skušam izraziti s podobami v pesmih, pravljičah in zgodbah za otroke. Če mi je v več kot petdesetih letih dela to uspelo – je na to samo naslednji odgovor. Če sem s svojim delom prišla otrokom in celo nekaterim odraslim blizu in se jih s svojimi slikami dotaknila – potem je vse to skrito tudi v njih samih, pa se tega niti ne zavedajo. Kajti nikoli, prav nikoli ne more nihče sprejeti nečesa, česar ni vsaj malo tudi v njem samem. Zato se na koncu zahvalim vsem, ki so in ki ste našli v sebi vsaj nekaj tistega, kar čutim sama: čiste otroškosti, ki nas plemeniti in nam obenem lepša življenje. Iskrena hvala vsem!

Posebno pa se zahvalim za čudovito darilo, portret, ki ga je ustvaril moj spoštovani kolega in prijatelj akademski slikar Rudi Španzel.

se je poveljniku zasmilil, da ga je tako rekoč posvojil in ga prevzgojil v fanatičnega nacista ... Zlobec je onkraj črno-belih ideoloških shem vedno znova odkrival kompleksnost individualnih usod, ki jih ni mogoče strpati v vnaprej izdelane kalupe. Svojega razmišljanja v trenutkih, ko se je po svojem »ogrnjenem krstu« s soborci znašel v podzemski jami blizu rodne vasi, se je pozneje spominjal tako: »Tu, v tem podzemlju, ob ugasli karbidovki, v popolni temi in v popolni tišini, ki sta tudi čas prikovali v prav tako popolno negibnost, je kmalu ostal vsak sam zase in sam s sabo. Samo sam v sebi sem bil življenje, ki mi je gredo kri, ko ni bilo nikjer ne ognja ne sonca ne zvezd, niti blede mesečine ne, samo to življenje je ves čas spočenjalo, rojevalo, dojilo in negovalo misli, ki so stopale z mano v dialog in mi bile bliže kot ob meni ležeči brat Mario, soborec Frane ali komisar Jamnik. (...) Sam sem bil, čisto sam, ko se je zares začelo, ko sta se življenje in smrt ruvala okrog mene, a sem vedel, da noben padli soborec ob meni ne bi mogel biti moja smrt, kot jaz ob njem ne bi mogel biti njegovo življenje. Nihče mi ni mogel pomagati, nikomur nisem mogel zagotoviti življenja.« Presenetljivo: ravno v trenutku, ko bi pričakovali afirmacijo podreditve posameznika kolektivu, je Zlobec suvereno poglobil individualizem. O svoji vlogi nosilca političnih funkcij v socialističnem sistemu (najvišjo od njih je nosil v turbulentnih časih odcepitve Slovenije od Jugoslavije, ko je bil član zadnjega republiškega kolektivnega predsedstva) pa je pozneje napisal: »Otepal sem se amorfnega človeštva (*socializem s človeškim obrazom*) in vztrajal pri razpoznavnosti *svoje*ga obraza.«

Ta razpoznavnost že v časih *Pesmi*h štirih ni bila omejena samo na Slovenijo. V tistih časih se je Zlobec v širšem jugoslovanskem kontekstu v sporu med »realisti« in »modernisti« znašel na strani »modernistov«. Takrat se je med drugim začelo njegovo prijateljstvo z nekdanjim nadrealistom Oskarjem Davičem, ki ga je Zlobec tudi prevajal. Spet značilno: ko sta se v osemdesetih letih Zlobec in Davičo v svojih stališčih, povezanih z načrtovanimi »skupnimi programskimi jedri« jugoslovanskega šolskega sistema, idejno znašla na nasprotnih bregovih, bojeviti Davičo v pisnih javnih polemikah raje ni napadal direktno Zlobca, ampak samo Janeza Menarta – najbrž je hotel ohraniti obzirnost do starega prijatelja ...

Zlobec je široko zaslovel predvsem kot pesnik ljubezni. Na različnih stopnjah svojega opusa je ljubezen povelečeval v zelo različnih legah in stopnjah človeške zrelosti – ob

tem pa je bil sposoben marsikaj postaviti tudi pod vprašaj in zapisati: »Je sploh kje katera ljubezen, tudi najbolj altruistična, brez kakršnekoli primesi egoizma?« Toda obenem je znal nepričakovano celo v egoizmu odkriti obliko altruizma; ko je opisoval občutja ob nastanku svoje prve pesmi, je vzkliknil: »Kakšna očarljivost te nedolžne otroške domišljivosti! Kot je vse, kar otrok počne z ambicijo, veliko, izjemno, moralno čisto, plemenito, altruistično.« Zlobec je ohranil to čisto otroškost.

V nekih trenutkih se je zdelo, kot da Zlobec, ko intimno izreka svojo osebno zgodbo, upesnjuje idilo. Težke preizkušnje so to izrekanje spremenile v izpoved o najtežjem. Pesnik ni utihnil; v pesmih, posvečenih svojima pokojnima otrokoma, je zažarela nova, skoraj religiozna dimenzija oboževanja. Zdi se, da je Zlobec kot pesnik dosegel vrh prav v najnovejših knjigah, v katerih je o najtežjih stvareh intimno spregovoril iz perspektive, ki obenem na novo premišljuje celotno preživeto stoletje. V knjigo *Biti človek*, v središče katere je postavljen subtilni cikel o usodi njegovega pokojnega sina Jaše, ki je bil v Sloveniji eden ključnih protagonistov upora generacije '68 (ki ga je oče spremljal z veliko simpatijo), je vključena tudi stara pesem »Krik«, v kateri je v času političnih trenj v zgodnjih sedemdesetih letih zapisal kot svoje vodilo: »(B)iti tu in zdaj med vsemi sam.« A zdaj ji je dodal novo pesem, v kateri »kot spokorjeni grešnik, kot poraženec / nesmiselnega boja s samim sabo« ljubeče kliče »k sebi v goste vse, / ki so kdaj potovali skozme«, da bi sedli skupaj, živi in mrtvi ... »Saj ne morem več, ne zmorem / biti tu in zdaj med vsemi sam.«

Danes daje v Sloveniji Zlobec s svojo osebnostjo zgled možnosti nekega stanja duha, ki nam tako manjka: zgled visoko kultiviranega načina komunikacije, ki presega običajne delitve v prizadevanju za sožitje različno mislečih v do bolečini izostreni zavesti o nezamenljivosti vsakega posameznika. Srečanja z Zlobcem vsakič obogatijo ne samo z njegovimi spomini, ampak predvsem z njegovimi aktualnimi razmišljanji o sodobnosti, vedno lucidnimi in obenem obzirnimi v sodbah. In obenem z doživljanjem tistega notranjega impulza, ki je onkraj vsake sodbe. Ciril Zlobec je kot javna osebnost deležen najglobljeja občudovanja; zame pa je najpomembnejši kot nekdo, ki si je upal dati eni od svojih pesmi čudovit naslov »V vse smeri zaiti« – in ki je v neki drugi pesmi napisal verz: »(I) n nihče ne bo nikoli vedel, kam sem hôtel.«

Foto: Nik Rován

Nagrajenka glavnega mesta Ljubljane mag. Jelka Gazvoda.

PREJEMNIKI NAGRAD

MAG. JELKA GAZVODA:
GOSPA, KI GRADI
PRIHODNOST KNJIŽNIC

Dr. Uroš Grilc

Knjižnica ima v vsakem okolju prav posebno vlogo. Je najbolj dostopen in odprt javni prostor, ki danes združuje številne funkcije: kulturno, izobraževalno, informacijsko, socialno in še kakšno. Ne glede na to, kako se je vloga knjižnic skozi čas spreminjala, v vsakem obdobju je knjižnica obveljala za pojem »javnega prostora«, za javni prostor *par excellence*. Pa vendar ni prostor sam ali javno poslanstvo knjižnic tisto, kar knjižnico v resnici naredi za

ZAHVALNI GOVOR AKAD. CIRILA ZLOBCA

Foto: Nik Rován

Zahvalni govor častnega meščana akad. Cirila Zlobca.

... (K)er sem zadnji po abecedi, zdaj pa se je temu pridružilo še to, da sem najstarejši med živečimi pesniki in ne vem nikoli, ali je ta prijaznost, ta naklonjenost namenjena meni ali starosti, ki jo predstavljam, meni, odhajajočemu s tega norega sveta, tudi samemu dovolj noremu, da sem ga preživel. Ker pa sem vendarle predstavnik kulturnega ceha, ki politiki dela največ težav in tudi največ zadovoljstva, si bom tudi jaz kar na začetku privoščil neko kritično misel, polemično do župana. (...) (V) včerajšnjem Dnevniku je bil velik intervju in tam je bila tudi ena izmed izjav, ki me je prav šokirala. Pravi župan, govoreč o svoji županski praksi in dolžnostih: Za vse, kar je slabega, neuspešnega, sem kriv jaz, za vse dobro so zaslužni moji sodelavci. Pa sem si rekel: Človek božji, odkod si vendar prišel? Da Slovenec, ki živi od tega, da zmeraj krivi druge, sebe pa povzdiguje, sprejema že

apriori krivdo nase in druge hvali! No, tudi to se dogaja in zato se mi zdi, da je župan vreden občudovanja, ker ni enak, kot je večina. Jaz bi dal drugačno definicijo. (...) Moda je postala pri nas in v svetu, da se govori o vizijah. Vsak novi minister naj bi pokazal svojo vizijo, vsak direktor vizijo, skratka, vsi o vizijah. In vsi vnaprej vemo, da je to neka tolažilna laž; če že ne moreš ničesar ponuditi, ponudiš vizijo. Nekaj, kar bo, ampak se ne bo zgodilo. (...) Jaz bi župana takole definiral in naj mi bo dovoljeno, pridružil bi še njegovega sodelavca podžupana gospoda prof. Janeza Koželja. Ko sta onadva začela in ko je župan Janković govoril o najlepšem mestu Ljubljani, smo se malo nasmihali in si rekli, no ja, no ja, je pa že kaj lepšega, smo videli Pariz, smo videli Prago, smo videli Moskvo, (...) Peking (...), ampak če danes pogledamo Ljubljano, moramo reči, da pa se je njuna vizija uresničila.

(...) (K)o smo hoteli pokazati, kako je Ljubljana pomembna, smo rekli Plečnik, ikona slovenska, v redu, ampak nismo vedeli, ali je to dovolj učinkovito za nekega tujca, ki so ga vozili v Ljubljani od spomenika do spomenika skozi ozke ulice, temne, slabe fasade in smo rekli, ampak je delal tudi na Dunaju, je delal tudi v Pragi, je bilo premalo reči v Ljubljani, ker je bilo mesto vendarle mesto drugorazrednega spomina za tiste, ki so se zanimali za geografijo, kulturo, zgodovino in umetnost. Danes pa se resnično, če gredo po Slovenski cesti, ki bi ji jaz kar rekel Slovenska avenija (...), čudovita ideja, so vse ulice, ki se stekajo v to glavno ulico in se iz nje odpirajo v svet in čas, postale del enotnega vtisa o mestu, o katerem sicer piše tudi v današnjih obeležitvah, da je glavno mesto. Sam bi kar rekel majčkeno bolj buržujsko, ampak bolj tenkočutno, da je Ljubljana šele s tem posegom prvič

knjižnico: naredijo jo ljudje, knjižničarji, ki najdejo poti do kar najbolj različnih skupin uporabnikov. Šele takrat knjižnica tudi v resnici postane »srce mesta«.

Jelka Gazvoda je vodenje ljubljanskih knjižnic prevzela leta 2009, v času, ko se je 6 knjižnic (pet splošnih in Slovanska knjižnica) združevalo v eno institucijo. Te knjižnice so bile vselej sinonim za kakovost in visoke knjižničarske standarde, a vendar danes govorimo o Mestni knjižnici Ljubljana kot prav posebni zgodbi o uspehu. Zgodbi, ki je za Ljubljancanke in Ljubljance bržkone kar samoumevna, saj jim nudi vrhunsko uporabniško izkušnjo in vsebinsko razkošne in raznovrstne programe. Vendar je samoumevnost v tem primeru kar najdlje od resnice. Ob tem, da je obstajala trdna politična volja po razvoju knjižničarstva v Ljubljani in podpora župana Zorana Jankovića kompleksnim procesom optimiziranja knjižnične mreže, je bil in je prispevek direktorice mag. Jelke Gazvoda neprecenljiv. Z izjemnim znanjem, odločnim vodenjem in vseskozi jasno vizijo razvoja knjižnice ne eni strani, po drugi pa s poslušom za specifičnost lokalnega okolja, potrebe glavnega mesta, njenih prebivalcev in vseh drugih uporabnikov je Jelka Gazvoda Mestni knjižnici Ljubljana pridala tistega duha, ki loči »dobro« od »najboljšega« in »korektno« od »vrhunskega«. Mestna knjižnica Ljubljana je danes gonilo razvoja splošnih knjižnic v Sloveniji in nepogrešljiv dejavnik ter spodbujevalec razvoja slovenskega knjižničarstva nasploh. Neprecenljivo, izjemno intenzivno, strokovno težavno in v praksi otipljivo delo je opravila Jelka Gazvoda s sodelavci v teh letih. Delo za prihodnost.

Toda ali sploh vemo, kako razvejana in kompleksna je knjižnična mreža v Ljubljani? Mestna knjižnica Ljubljana z več kot 200 zaposlenimi združuje 37 izposojevališč, od tega 23 na območju Mestne občine Ljubljana, preostale pa po okoliških občinah. Izvaja tudi naloge območnosti za 29 občin iz osrednje Slovenije ter z bibliobusom skrbi za 47 postajališč potujoče knjižnice. Ima 85.000 članov, letno beleži okoli 5.000.000 izposoj knjižničnega gradiva ter več kot 1.700.000 obiskovalcev. Statistika, ki je impresivna. Premik od statistike k programskim vsebinam razkrije še drugo fascinantno sliko: krepko čez 1000 letno izvedenih prireditev z najrazličnejših področij, med njimi obsežni programi Mesto bere, program Trubarjeve hiše literature, Borza dela, pa skrb za Župančičevo spominsko sobo, zbirko miniaturnih knjig ter Prešerniano profesorja

dr. Martina Žnidaršiča in še bi lahko naštevali. Vse to povezati v konsistenten program in zadovoljiti okus slehernega uporabnika je naloga, ki jo Mestna knjižnica Ljubljana uspešno opravlja pod vodstvom in z vizijo Jelke Gazvoda.

Jelka Gazvoda je kot osebnost za slovenski prostor nekaj posebnega. In za današnje čase nekaj izjemno dragocenega. In žal veliko prerediteljskega. Štejem si v čast, da sva velik del svojih poklicnih poti prehodila skupaj, saj je zame nedvomno tista sodelavka, od katere sem se naučil največ. Bom bolj natančen: Jelka je oseba, od katere sem se naučil učiti. Če zanemarim izjemno strokovno podkovanost, je Jelka namreč predvsem tista sogovornica, ki premore izjemno kritičnost in ki si niti za hip ne pomišlja povedati svojega mnenja. Nikoli na pamet in nikdar zaletavo ali samo zato, da je to pač »njeno mnenje«, vedno do konca argumentirano in jasno. Te lastnosti slovenska družba danes ne ceni preveč, prehitro je tak posameznik označen za »sitneža«, kot nekdo, ki se sam sili iz povprečja ali pa kot pretiran perfekcionista. O ne, kdor pozna Jelko in je imel priložnost z njo razpravljati, ta si mora priznati, da nobena od teh etiket zanjo ni prava. Jelka je do kraja poštena najprej do sebe in njena avtoriteta je v prvi vrsti avtoriteta argumentacije. Ne avtoriteta zaradi pozicije, ampak avtoriteta, ki si jo ustvari skozi dialog. Avtoriteta, ki si jo ustvari s spoštljivim odnosom do sodelavcev in sogovornikov. Avtoriteta, katere vrednote se ne zaustavijo na pragmatičnem »tu in zdaj«, temveč merijo dlje, v prihodnost in človeka jutri. Zato so včasih njena stališča na prvi pogled neprijetna, neprilagodljiva in za naše konformistično okolje izstopajoča. A natanko v tem je njihova vrednost. In natanko v tem tiči njihova trajnost, kajti v način dela in v sistem se vtisnejo globlje kot katero koli drugo površinsko leporečje. Zato bodo knjižnice v Ljubljani nosile Jelkin pečat in ta pečat bo garancija za njihovo dostopnost prav vsem. Ali kot pravi slogan vizije Mestne knjižnice Ljubljana: »Razumeti spremembe in pripraviti poti do storitev prihodnosti«. Ker prihodnost je človek.

Kar je Svetlana Makarovič za slovensko literaturo, je Jelka Gazvoda za slovensko knjižničarstvo. Dragulj! Cenimo dragulje!

In v knjižnici jih zagotovo odkrijemo.

Foto: Nik Rovani

Nagrajenka glavnega mesta Ljubljane prof. dr. Manca Košir.

TAKO JE GOVORILA MANCA

Dušan Jovanović

Poskušal sem napisati Mančin portret. Prvič, drugič, tretjič. Pa sem napisano prvič, drugič in tretjič izbrisal. Zvenelo je tako banalno, tako prilehno. Zvenelo je tako patetično, da sem obupal. Spoznal sem, da se Manca najbolj srčno, najbolj točno predstavlja sama. In zato sem sklenil, da obmolknem in ji prepustim besedo. Berite! To je Manca!

Kaj naj obleče ženska, ki je vajena korakanja v vrtoglavih visokih petah, oziranja za seboj, komplimentov z vseh strani, zvonjenja telefonov in zahtev po njej, bobnenja množic, med katerimi jo kar naprej nekaj žene, pritiskov

postala resnično prestolno mesto – tudi če nima ne prestolov ne kraljev ne v praksi ne v zgodovini. (...) In glejte, sam sem bil kot kulturnik začuden, kako je nenadoma s to veliko spremembo v centru, ki je duhovita, pametna, kako je zaživelo vse tisto, kar je bilo prej kot pomotoma razsejano tu, tam, kako zdaj nenadoma živi neko jedro Ljubljane, da resnično gledaš na Ljubljano kot na glavno mesto, na prestolno mesto. Od obeh galerij, Moderne in Narodne, od Narodnega muzeja do Drame, Cankarjevega doma in tako naprej, vse to je zdaj povezano in to daje silovit vtis. Resnično tudi drugi narodi v svojih glavnih mestih nimajo tako strnjenege, tako prikazanege mesta, tako na očeh vsakomur, ki stopi v sredo Ljubljane, da ne rečem še širše, ta linija iz Tivolija, ki je že sam postal razstavišče, do Gradu, tu je zdaj eno samo pulziranje kulture. (...)

Sam imam ta velikanski privilegij, da imam dva doma: ko sem na Krasu, sem Kraševac,

ko sem v Ljubljani, sem čisti Ljubljancan, kot bi se v Ljubljani rodil. In naj namesto, da bi modroval, povem anekdoti, ko me je oče kot osemletnega otroka popeljal v Trst, kjer je on pred vojno delal, da mi pokaže kot podeželskemu otroku, ki nikoli ni šel dlje od vasi s cerkvijo in šolo, kakšno je mesto. In ko sva stopala po glavni tržaški ulici Via Carducci (...), je pred naju stopil fašist v uniformi in mi je pljunil v obraz, otroku osemletnemu, in mi zagrozil: Razbijem ti gobec, če slišim še eno samo to svinjsko besedo. Meni se je tistikrat vse porušilo. Ampak takrat sem se spomnil tudi na očeta, ki mi je velikokrat pripovedoval o Ljubljani, kjer pa da govorijo vsi slovensko. To se mi je zdel čudež: celo mesto govori slovensko. Tako sem vzljubil Ljubljano, preden sem stopil vanjo. In jo imam še danes neizmerno rad, bolj kot katerokoli mesto tega sveta. Ali je najbolj lepa ali ni najbolj lepa, je seveda odprto vprašanje; mislim, da končni pečat s presežnikom najbolj lepa, daje vsakokrat

(...) vsakdo po svojem lastnem občutku. Vsi, ki imamo radi Ljubljano kot rodno mesto ali pa kot mesto, ki nas je sprejelo, čutimo, da je Ljubljana najlepša. In zato se ljubko nasmiham županu, ko ponavlja to svojo sintagmo, ampak se z njim strinjam. (...)

In samo še beseda za današnji praznik: Mislim, da je malo glavnih mest, ki bi se lahko ponašala s tako modro izbranim praznikom svojega mesta kot Ljubljana. Res je Ljubljana mesto-heroj (...), resnično je prišel na konju na ta dan partizanski komandant in je bilo neizmerno navdušenje naroda (...). Ljubljana je bila eno najbolj čistih partizanskih mest v odporniškem svetu druge svetovne vojne. (...) In mislim, da lep dokaz prav iz teh dni, ko so potekali pohodi in tek ob žici okupirane Ljubljane. Nisem še videl (...), da bi katerikoli, tudi slovenski praznik bil tako čist v svoji vsebini, da bi ljudje, ki so se udeležili pohoda, teka, čutili v sebi samo in edino pozitivne spodbude,

voljo do življenja, veselje do narave, uživanje v komunikaciji drug z drugim. Skratka, ta način, kako se razkazuje ta praznik, bi moral biti vzorec za obnašanje sprtnih in sovražečih se Slovencev, čemur smo žal priča. Da nam je celo italijanski politik Prodi rekel: Zavedajte, da ste majhna država, ampak morali bi biti, če hočete res biti nekaj, enotni. Ta odnos Ljubljane se veže na ta praznik (...), tu ni bilo nobenega sovražnega govora do drugače mislečih. Naj živi taka Ljubljana še naprej in naj župan Zoran Janković in naš prijatelj arhitekt, urbanist prof. Janez Koželj tako kot doslej uredničujeta, čeprav morda sama v Ljubljani, vizije v vsakdanjo slovensko resničnost. Hvala!

(Deloma skrajšan zahvalni govor akademika Cirila Zlobca, ki je na slavnostni seji Mestnega sveta 9. maja na Ljubljanskem gradu kot eden najznamenitejših slovenskih govornikov, govoril prosto.)

poklica in ljubimcev, ritma hitrosti in peklenskega tempa?« Tako začenjam esej o romanu Dama v modrem Noelle Chatelet. Solange je lepa ženska pri petdesetih, uspešna v poklicu, ima ljubimca. Toda nekega dne se v trenutku vse spremeni: na ulici sreča staro damo v obleki iz modrega krepa, ki hodi počasi, mirno, medtem ko množica okrog nje besno hiti. Solange se odloči, da bo tudi ona upočasnila korak, ujame nov ritem in uživa. Odslej se ukvarja le še s tem, kako bi postala stara dama v modrem. Ugotavljati začne, kako prijetno ji je, odkar je odložila orožje in ušla navidez neodložljivim opravilom. Pravkar sem dopolnila 50 let, ko sem se v eseju spraševala, kdo je pravzaprav junakinja Dame v modrem: Noëlle ali Solange? Ali jaz? Ali TI, sestra, ki si se naveličala estetske reprezentacije ženskega telesa v oglasih in podobah množičnih medijev, kulturnega imaginarija ideala vitkosti in seksualnosti, odvisnosti od dijet, fitnesa, aerobike? Ki si preklela preozka krila, oprijete puloverje, drenjanje pri frizerjih in kozmetičarkah, nadziranje nizkokalorične hrane in nenehnega tehtanja, tehtanja. Tehtanja telesa, videza, imidža, svoje identitete? Ki ti preseda ideja telesa kot projekta, na katerem je treba nenehno delati, garati, ga oblikovati, negovati to menjalno vrednost in prestižni kapital? Si se tudi TI utrudila? Boš tudi TI izstopila, dezertirala iz vojske lepote in mladosti?

Zdaj še smo, v naslednjem trenutku nas morda več ne bo, sporočata japonski potres in cunami za njim. Vse mine in minila bom jaz, minil boš ti. Pa si upamo pogledati svoji minljivosti v oči? Se hočemo zavedati smrtnosti? Ko je izbranka akcije ONA 365 univerzitetna profesorica dr. Renata Salecl namenila štiri tisoč evrov nagrade prvi hiši hospica na Slovenskem, je to storila zaradi razbijanja enega največjih tabujev našega časa. Pojasnila je: »V naši družbi obsedenosti s telesom in mladostjo je smrt postala tabu, odlagamo jo, se je bojimo, o njej ne govorimo, otroke izključujemo iz ritualov. Ne moremo si zatiskati oči, da nas ne čaka.« In v intervjuju za Ono citirala znano misel: v viktorijanskih časih je bil tabu seks, danes pa je to smrt. Vse se spreminja, samo eno je gotovo – to, da bomo umrli. Japonci o tem ne dvomijo (več). Danes smo vsi Japonci.

Naše zdravje je odvisno od ravnovesja v telesu, duši in medosebnih odnosih. Ker je sodobni čas napet, globalni kapitalizem krut, mediji pa prepričani, da je najboljša novica slaba novica, se moramo naučiti zaščititi svojo človeško krhkost. Ne tako, da bomo bežali pred bolečinami, da nas bo strah biti resničen in odprt, ampak z odločitvijo, da bomo negovali drugačno zrenje. Ne bomo žrtve okoliščin, ampak junaki polnine bivanja, ki je predvsem odvisna od tega, kako gledamo nase in vase. Česa v sebi se veselimo, kaj negujemo, k čemu stremimo ... Lahko se odločimo, da bomo spremenili stare vzorce gledanja, imamo to možnost!

Za učenje drugačnega zrenja je pomembna motivacija. In navdih. Ustvarjalni, veseli in radoživi ljudje nam ga lahko nalijejo zvrhano kupico. Saj zato pa spodbujam branje, ki je neskončen vir navdiha. Moje ljubo čtivo so številne zgodbe Anthonyja de Mella; za spodbujanje drugačnega pogleda je tale kot nalašč: Pride nesrečnik k učitelju in vpraša: »Zakaj so tu srečni vsi, razen mene?« »Ker so se navadili, da povsod vidijo dobroto in lepoto,« je rekel učitelj.

»Zakaj pa jaz ne vidim povsod dobrote in lepote?«

»Ker ne moreš videti zunaj sebe, česar ne najdeš v svoji notranjosti.«

Leta 2000 sem odšla na čiščenje duše v samoto in tišino majhne angleške vasice, kjer sem živela sama sredi čarobne narave. Po meri lastnih potreb. Šla spat in vstajala takrat, kadar sem sama hotela. Jedla toliko in tolikokrat in tisto, kar sem sama želela. Hodila na

dolge sprehode, kadar se mi je zljubilo. Meditirala, kontemplirala in gledala v zrak, brezdelnica brezsramna, kolikor se mi je zdelo. Bila sama sebi svoj edini namen in cilj. Ah, blaženi čas! Ko sem se po treh mesecih vrnila, sem odšla na kontrolo zdravja po dokaz črno na belem, da je človek zdrav kot dren, če živi v popolnem skladu sam s seboj. Ga nič ne zmoti, nič ne vrže iz tira, nič ne znervira, nič ne zjezi, nič onesrečuje do pekla in enako nič ne radosti do neba, nobenih vihravih čustev, nobenega ekstremnega telesnega napora pa tudi mirovanja ne, vse v pravi srednji legi in zdravi meri. Skoraj vsak gib opravljen zavestno, vsaka použita hrana pojedena počasi in v miru, v obrednem vzdušju globoke hvaležnosti za bivanje. Idealno. Zdravnik je na moj krvni izvid z rdečim flomastrom napisal: Odlično! Nikoli prej in nikoli kasneje nisem imela tako idealnih izvidov. Skratka, najbolj zdrava sem bila v obdobju, ko sem živela izključno tako, kot sem sama hotela. Ko je bil v središču mojega življenja en sam človek – jaz osebno in lastnoročno.

Rudarji (iskalci) svetlobe ne rišemo, pišemo, pojemo, plešemo, kuhamo, vrtarimo, šivamo ... samo zase, saj hočemo komunicirati, se pogovarjati, zato smo ritualna bitja, ki vstopamo v svetost sveta in njegove skrivnosti s čudenjem in ljubeznijo. Ne toliko z razumom kot s čutnostjo in čustvi, z impulzivnostjo in intuitivnostjo. S predanostjo in disciplino. To je (naj?) pomembnejša funkcija sleherne umetnosti. Ker gre za odnos. Je v življenju še kaj pomembnejšega, kot so odnosi, še kaj bolj odločujočega, kot je komuniciranje, še kaj razsežnejšega, kot je ljubezen? Ki je odnos, ki je komuniciranje, ki je odpiranje in predajanje, darovanje in sprejemanje ...

P. S. S temi tremi pikicami sem hotela skleniti kolumno, potem pa vidim intervju z rudarko svetlobe – božansko flavtistko Ireno Grafenauer, ki že pet let boleha za levkemijo, pa bo danes kljub temu koncertirala. Brž zbrisem delček kolumne, da citiram njen odgovor na vprašanje novinarja M. Zlobca: »Kako pa na naj si pomaga človek, ki v sebi ne more začutiti prave ljubezni?« Irena odgovori, kar naj za konec te kolumne obstoji: »Ja, vaditi je treba! Meditirati, biti do sebe zelo dober in se učiti, poskušati začutiti in poslušati drugega, ga zaznavati ... V tem je čar. Če stojim pred orkestrom, poskušam ljudi poslušati, jih zaznavati in z njimi komunicirati, tako da nam je lepo.«

Če telesne, duševne in duhovne silnice niso v ravnotežju, zbolimo. Če ne zmoremo živeti celovito, če torej ne vzpostavimo ravnotežja med delom, družino in skrbjo zase, ampak se preveč zavzeto (žrtvujoče) ukvarjamo le z enim od številnih področij, zanemarjamo pa druga, zbolimo. Če ne spremenimo življenjskega sloga, družinskih vzorcev in osebnih navad, zbolimo še bolj. Če se še vedno ne zmoremo uravnovežiti v sebi in z okolico, začnemo umirati. Smrt je posledica razpadle celovitosti na osebni in družbeni ravni.

Če bi zmogli živeti modrost stare Indijanke, bi verjeli v skupnost. Skupnosti bi gradili povsod: med sosedi v bloku, v službi, v šolah naših otrok in na lokalni ravni. Naučili bi se prositi za pomoč: prosim, popazi na otroka, danes moram biti do večera v službi. Prosim, ali lahko moja žena danes večerja z vami, ker bom še vedno na službeni poti? Prosim, ali bi mi lahko prinesli iz trgovine to in to, ker je otrok zbolel in moram biti doma? Ali lahko moja mulca čez vikend spita pri vaših – zaljubila sem se in grem na spoznavni konec tedna k družini novega fanta? Bi mi lahko oprali perilo, prosim, ker je bivša žena odnesla s sabo pralni stroj, na novega pa še čakam ...

Draga Manca, sonce naše, sveti nam, prosim, še naprej!

Foto: Nik Rovar

Nagrajenka glavnega mesta Ljubljane dramska in filmska igralka Ivanka Mežan.

IVANKA MEŽAN. NAJSLAVNEJŠA OD SLAVNIH

Meta Kušar

Častitljivih devetdeset let! Kako povezati v celoto koščke življenja, razvrščene skoraj po celotnem stoletju? Tudi polnem velikega zla vojne in izjemne lepote umetnosti in življenja. Prisluškovanja obojemu. Ljubezni do besede, do poezije, do toplote srca, ki tolikokrat izmučeno trepeta v mrazu sveta. Prisluškovanja veselju, ki ga nadvse rada naredi bližnjemu. Sladko diši njena beseda, kakor piškoti, ki nam jih peče po sto let starem receptu svoje mame, odlične kuharice, ali pa po najnovejših danskih iz lešnikov in brez moke ali modernih brownijih iz grenke čokolade. Kako bogata je v poeziji, kako zelo bogata!

Ali smo dovolj pozorni do več kot sto šestdesetih vlog, ki jih je dramska igralka Ivanka Mežan igrala v gozdu, v gledališču, na filmu in na televiziji? Kje so še nastopi v radijskih igrar! Spomin je premalo. Nikoli ni bila naivka z otročjim glasom! Ivanka Mežan je danes še vedno vse, kar je bila, ko je v Drami igrala Klarico v sezoni 1949/50, zato mi je Jurij Souček pred kratkim rekel: »Ivanka je najslavnejša od slavnih: partizanka, lepota, bistra, brihtna, telovadka, vsi so bili zaljubljeni vanjo – tudi mi študenti, ki smo bili takrat šele statisti.«

Od kod njena življenjska zgodba? V čarobno poletje, nekaj dni po kresu, se je 28. junija 1926, mami Irmu in očetu Janezu rodila druga deklica, ki so ji dali ime Ivanka. Kdo je videl rojenico, ki se spozna na gledališče in je stala ob zibelki, skupaj z gospo Usodo, ki je listala po pomenu življenja pravkar rojene punčke. In videla njegov nenavadni smisel, čeprav je staršema ostal neviden.

Oče akademski slikar, gimnazijski profesor in veren človek, pa mama, učiteljica, liberalnega pogleda na svet, sta jo povila v pindeklček ljubezni – za njo so se v družini rodile še tri punčke in bratec. Selili so se, kakor so se pred vojno selili šolniki, tako so prišli v Ljubljano, za Bežigrad. Stanovali so prav nasproti vile gradbenika Antona Suhadolca. Materi sta bili dobri prijateljici. Med vojno je Ivanka obiskovala licejsko gimnazijo. Leta 1943

so izključili ves razred, ker je sošolka udarila učiteljico iz Kalabrije. Ker so mami povedali, da tudi njeni hčerki grozi zapor – obsodili so jo, da je pljunila skozi okno, čeprav ni –, sta s sošolklo odšli v Črnomelj.

Tisto znotraj, ki je skrivnostni spremljevalec vidnega, je že čakalo, da se razkrije: gledališče sredi gozda, umetnost sredi vojne. Nevidno ni nikoli v nasprotju z vidnim, saj ima vse vidno v sebi nevidni notranji okvir. Potrebno jo je bilo speljati iz okupirane Ljubljane, da je lahko stopila na oder v Slovenskem narodnem gledališču na osvobojenem ozemlju. Najprej je igrala v dveh Borovih in dveh Zupanovih igrh. Téma revolucije je naročil čas – zgodilo se je samo tisto, kar se je lahko zgodilo. Mnogo pozneje je slavljenje revolucije naročala partija. Leta 1945 pa je partizansko gledališče uprizorilo Moliérovega *Namišljenega bolnika*, kjer je Ivanka Mežan igrala Angeliko. Kdo jo je odkril? Filip Kalan? Ravnatelj Slovenskega narodnega gledališča – ime je bilo prej prepovedano in prvič uporabljeno leta 1944 na osvobojenem ozemlju. Odlok o ustanovitvi sta podpisala Josip Vidmar in Boris Kidrič, za ravnatelja imenovala Filipa Kalana, za dramaturga pa Mileta Klopčiča. Hkrati so imenovali tudi prvih 16 članov dramskih in opernih umetnikov iz poklicnih gledališč. Vsekakor je bilo to gledališče nekaj izjemnega v Evropi.

Spomladi leta 1945 so, zaradi nevarnosti ofenzive, angleška letala umetniški ansambel odpeljala v osvobojeno Dalmacijo. V Biogradu je Ivanka Mežan prvič zagledala morje, ki jo je do solz prevzelo. V Zadru so odigrali nekaj predstav in se vrnili v Ljubljano. Ko je prišla domov, je v košarici zagledala svojega bratca Janeza. Nace Simončič pa je njej v partizanskih letih govoril: »Janezek, si numeriral kosti, da jih boš lahko nazaj zložil, če padeš. Tako suh si, da se bodo raztresle na vse strani.«

Ne, prav nobena teorija ne more zajeti človeškega življenja, samo tisto nekaj je, kar ga usmeri na določeno življenjsko pot. Nadarjena lepota je hotela študirati medicino, pa je morala iz Ljubljane v partizane. Rada je imela kino, a ni bilo denarja in zdaj se je pokazalo, kar je bilo odločeno. Potem ko so jo sprejeli v Dramo, so začeli govoriti, da jo je odkril Bojan Stupica. Če se že ne ve, ali jo je odkril Filip Kalan ali Bojan Stupica, pa vemo, da so jo imeli zelo radi Marija Nablocka, Branko Gavella in Mila Kačič. »O, ljuba Mila, pravi Ivanka, kako te pogrešam!« Mila je bila z Ivanko, ko je rodila prvega otroka.

V sezoni 1949/50 je Gavella režiral Egmonta. Odrska inventivnost velikega režiserja, izjemno izobraženega – na Dunaju je študiral filozofijo – je iz Goethejeve tragedije ustvarila izjemno umetnino. On je prvič pri nas režiral tako, kakor da je oder zaprt prostor, zato je s hrbotom proti publiki stala Klarica. Ivanka. Vsi so bili zaljubljeni vanjo, tudi vsi študenti Akademije, ki so v predstavi statirali. Vsi očarani!

Ivanka Mežan se vse življenje za toplo srce umetnosti bori kakor najslavnejši od vseh slavni: z mirnim vsakodnevnim delom, ki ne pozna prekinitve. Tako se najslavnejši borijo z lenobo in raztresenostjo. Pomanjkljivost, ki se je človek zaveda, je sto tisoč kilometrov oddaljena od pomanjkljivosti, ki se je človek ne zaveda.

Ljuba Ivanka, vem, da je poznavalka in dobra kuharica že v kuhinji stroga pri ocenjevanju svojih uspehov, kaj šele ko je na vrsti inventura njenega umetniškega dela. Saj veš, draga moja, umetnost je za dobre, in ne za zlobne. V njej se zlivamo, kakor se v ljubezni zlivamo. Umetnost ni nikoli sovraštvo do ljudi, samo obratno je: da so nekateri ljudje sovražni do umetnosti. Še zdaj si najslavnejša od slavni, draga devetdesetletnica!

FILMSKO OBLIČJE IVANKE MEŽAN

Dr. Miklavž Komelj

Najčistejše in najbolj popolno doživetje Ivanke Mežan prinaša film Vlada Škafarja *Deklica in drevo* – še zlasti tisti njegov nepozabno monumentalni in obenem intimni del, v katerem umetnica s čudovito prežarjenim plemenitim obličjem počasi lista knjigo Elizabeth Barrett Browning *Portugiški soneti* v prevodu Alojza Gradnika. Vidimo njeno obličje in lahko beremo strani knjige. Ivanka Mežan ne govori, toda v tišini se sliši glas njene duše. Ob Škafarjevem filmu sem o tem napisal: »Se besede lahko pojavljajo bolj iz duše tistega, ki govori, kot se tu v odnosu do obličja Ivanke Mežan pojavljajo ti verzi na teh listih knjige, med katere so položeni rastlinski listi!« Ivanka Mežan, dostojanstvena kot Sibila in mila kot deklica, tu v ničemer ne igra; knjiga, ki jo bere, je ljubljena knjiga njene mladosti, ki jo je ob snemanju tega filma spremenila v svoje darilo. Rastlinske liste je vanjo vstavila sama. Ko obrača liste knjige, potuje skozi čas in daje videti najčistejše hrepenenje svoje mladosti – ki pa ni mladost neke preteklosti, ampak je večna. Čista prezenca onkraj časa. Onkraj vsakega igranja se dogaja čista igra eksistence. Izraženo je vse, česar ni mogoče izraziti. In obenem ostaja skrivnost.

Foto: Nik Rovani

Nagrajenec glavnega mesta Ljubljane radijski in gledališki režiser prof. Aleš Jan.

ATILI ALEŠ JAN

Mag. Mojca Jan Zoran

9. maja je Ljubljana je praznovala svoj praznik, zaploskali smo ji in s spoštovanjem pozdravili nova častna meščana Ljubljane ter prejemnike nagrad in plaket glavnega mesta Ljubljane, med njimi letos tudi Aleša Jana. Ob tem se sama znajdem s povabilom, da predstavim svojega očeta. Moj oče – počutim se kot v osnovni šoli, ko smo pisali spise Moja mama, Moja družina ... in nikoli nisem vedela, kaj naj napišem, da bo to tisto, kar želim povedati, in da bo napisano tako, da bo kdo razumel. Moj oče je zame gledališče, radio in radijska igra, Akademija, v

njem so moji stari starši, tudi gledališčniki, moja mami, moj brat, je družinski benjaminček, nagajiv pobalinski smrkvavec, resen in avtoritativen gospod, profesor in šef, moder sogovornik, racionalen tarokist, nepremagljiv v igri spomin, nežen in zasanjan umetnik, fizično prisoten na Zemlji, v resnici pa celostno v drugostranstvu umetnosti, in seveda moj oči, fotr, atili, neodtujljivi del mene in mojega življenja. Je vse to naenkrat in vsakič nekaj drugega. Zanimiv in vznemirljiv človek, ki ga je težko ujeti v črke zapisa. Njegov obsežen uradni umetniški življenjepis boste našli na spletu, jaz pa ga predstavljam skozi subjektivni pogled hčere, zavezane isti obsesiji – gledališču in radijski igri kot mejni obliki gledališča.

Aleš Jan se je rodil v okupirani Ljubljani in v porodnišnici ležal zraven Barbare, svoje bodoče žene, s katero sta v ljubezni, občudovanju in spoštovanju previharila že več kot petdeset let ter vzpostavila zavirljive standarde in vzor partnerskega odnosa. Že v otroštvu ga je zaznamovalo gledališče, za katero so živel njegov oče, režiser, igravec, dolgoletni ravnatelj Drame in profesor Slavko Jan, mama, igralka in profesorica Vida Juvan in babica, igralka Polonca Juvan. Zgodaj pa se je srečal tudi z radiom in radijskimi igrami, v katerih je kot otroški igravec sodeloval od svojega sedmega leta. Po maturi se je želel vpisati na Igralsko akademijo, smer režija, a je oče znorel, zato se je vpisal na Filozofsko fakulteto na slovenščino in primerjalno književnost. Študiral je, se poročil, dobil hčer in sina, postal absolvent ... in toliko odrasel, da je rekel očetu ne in se vpisal na Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo, smer režija. Doma so imeli tihi mesec, a Aleš je doštudiral, dobil študentsko Prešernovo nagrado, diplomiral in postal režiser na Radiu, ki mu je ostal zvest do upokojitve (vsebinsko tudi po njej).

Domoval je v Studiu 02 v pritličju Radia Ljubljana, pozneje Radia Slovenija, in pisarni na istem dolgem hodniku, kjer sem ga večkrat obiskala. Tudi sama sem bila otroška igralka v radijskih igrh, občasno sem snemala tudi z očetom. Pa ni bil preveč prijazen režiser za otroke – posebno zame ne, še danes mu ne pozabim, kako je drugim v poduk na meni izvedel vzgojni prijem, ki je v trenutku utišal našo popolnoma podivjano bando otroških igralcev. Začaralo pa me je njegovo delo v studiu. Tam je bil kot poveljnik popolnoma uigrane specialne enote. Tonski mojstri za kolatarjem in mešalno mizo z nešteto pisanimi drsniki, montažerji in tehniki na drugi strani z zvočnimi efekti, dodatnimi trakovi in stikali, Aleš na vrtečem se stolu s kolesčki, slušalke na glavi, roke in prsti letijo po drsnikih, rezi, kombinacije, nasnemavanje, naprej, nazaj, hitreje, upočasnjeno – strast, mrzlično hitenje, premalo rok, natančnost, sodelovanje, ekipna energija ter zaupanje v medij in njegove neskončne zmožnosti, ki so jih neutrudno raziskovali, premikali meje že doseženega in ustvarjali najboljše na področju radijske igre. Radio je magija in Aleš njegov mag. Njegov režijski opus obsega več kot 600 radijskih iger za odrasle in otroke, dokumentarnih iger, eksperimentalnih iger, nanizank ... Z deli v njegovi režiji je Radio Slovenija sodeloval na skoraj vseh radijskih mednarodnih festivalih. Kot gost je režiral po vseh radijskih postajah nekdanje Jugoslavije in po številnih evropskih radijskih postajah. Bil je šef radijske režije in urednik uredništva igranega programa Radia Slovenija, član različnih domačih in mednarodnih komisij, projektnih skupin, delegacij in žirij. Je redni profesor za radijsko igro, radijsko zgodovino in gledališko režijo na AGFT. Piše knjigo o zgodovini slovenske radijske igre. In z radiom je okužil tudi mene. Ljubim ta medij, njegovo breztelesnost in brezmejno svobodo, kot ga ljubi tudi Aleš.

Ob radiu ostaja Aleš zvest tudi gledališču. Režiral je več kot petdeset gledaliških predstav. Režiral je vseh

slovenskih poklicnih gledališčih, tudi v lutkovnem in v Operi, ter v poklicnih gledališčih na področju nekdanje Jugoslavije. Vedno je imel jasen, izdelan koncept, v katerem pa je bil vsakič prostor za igralca. Znal se je umakniti in dati igralcu možnost, okolje in spodbudo, da je naredil najboljše, kar je zmožgal. V svojih režijah je združeval intuicijo, ustvarjalnost, znanje, pretanjen posluš za medij, besedo, ritem, v Operi tudi dobro poznavanje glasbe in občutek za notranje dogajanje. Spomnim se vaj v Operi. Znal je pripraviti zbor, da je igral, znal je spraviti tenoriste z rampe, razigrati sopranistke in ustvarjati z opernimi pevci razgibane dramske zaplete in odnose. Občudovala sem njegovo poznavanje tehničnih zmožnosti posameznega gledališča. Še bolj pa način, kako je znal doseči pri tehničnem osebju, kar je želel – čeprav se, seveda, na začetku, kot se spodobi v gledališču, nič ni dalo. A bil je vztrajen, vljuden, prijazen, nepopustljiv, vedel je, kaj hoče, kako se to naredi, znal je navdušiti in doseči svoje. Teden dni pred gledališko premiero je bil vedno samo režiser, oče in mož v njem takrat nista imela prostora. Doma smo poznali to stanje – pogled je zataval v daljavo, zašpčil se mu je nos, vljudno se je pogovarjal z vsakim, ki ga je nagovoril, a ni imel pojma, kaj mu je bilo rečeno in kaj je rekel. Svet zunaj je izginil, ostalo je le gledališče. Na zemljo se je vrnil šele po premieri.

Aleš je Ljubljčan. Tu je rojen, sem se vrača s svojih umetniških in osebnih potovanj. Ljubljani je dal Prešerniada, maraton recitacij Prešernovih pesmi, in jo uresničil s kolegi v Združenju dramskih umetnikov Slovenije. Vsako leto se tako prvaki slovenskega gledališča na Prešernov dan ob Prešernovem spomeniku sredi Ljubljane s Prešernovimi pesmimi poklonijo prvaku med slovenskimi poeti in podarijo pesem mimoidočim za praznik kulture.

Nagrada mesta Ljubljane 2016, ki jo je prejel za svoje delo na umetniškem, organizacijskem, mednarodnem, pedagoškem in znanstvenem področju, pomeni Alešu veliko in ima posebno mesto med več kot tridesetimi domačimi in tujimi nagradami in priznanji, ki jih je prejel za svoje delo na umetniškem področju v Sloveniji, nekdanji Jugoslaviji in v tujini za režije na radiu, v gledališču, za delo na področju glasbenega založništva in spleta, saj nagraduje in zajema celotnega Aleša Jana z vsem njegovim delom na različnih področjih.

Atili, ponosna sem nate in se ti klanjam. Le tako naprej, pa bova oba zadovoljna!

Foto: Nik Rovani

Nagrajenec glavnega mesta Ljubljane filmski režiser Igor Šterk.

Z IGORJEM ŠTERKOM SE JE MLAD SLOVENSKI FILM VPISAL NA FILMSKI ATLAS

Zdenko Vrdlovec

V prvih poosamovojitvenih letih slovenskemu filmu ni šlo najbolje. Pustimo razloge, saj je ta situacija tako ali tako omenjena le zaradi trenutka, ko se je spremenila. Zadostovala pa sta le dva filma, ki sta se pojavila istega leta 1997. Oba sta bila celovečerna prvenca, zelo različna in z različnimi učinki. Eden, *Outsider* Andreja Košaka, se je vrnil malo nazaj, v desetletje pred razpadom Jugoslavije, in verjetno bolj z evociranjem »herojskih« let slovenskega punka kot pa s svojo tragično ljubezensko zgodbo premagal letargijo slovenskega filma in mu vrnil občinstvo. *Outsider* je namreč postal prva poosamovojitvena uspešnica.

Drugi film, *Ekspres*, *ekspres* Igorja Šterka, pa se je bolj kot s kakšno »navadno« zgodovino zblížal s filmsko zgodovino, in to na tako igriv in domiselni način, da se festivalsko cinefilsko občinstvo ni moglo načuditi tej slovenski reinvinciji nemega filma. *Ekspres*, *ekspres* je drvel od enega mednarodnega festivala do drugega, pobral kar 15 nagrad in nazadnje še nagrado Prešernovega sklada. Skratka, z Igorjem Šterkom se je mlad slovenski film vpisal na filmski atlas.

V tem Šterkovem prvencu so mlad ljubezenski par na vlaku spojili pogledi in veliki plani njunih obrazov prej kot verbalna komunikacija, ki je sploh ni bilo, v njegovem drugem filmu, *Ljubljana* (2002), pa liki že govorijo, čeprav se bolj malo pogovarjajo in si še manj povedo. Vse kaže, kot da je prav odsotnost govora prvi film zavarovala pred vsakršno realnostjo oziroma ga umestila v nekakšen rajski kupe na »vlakcu brez voznega reda«. V *Ljubljani* ni nobenega posrečenega para, še huje, tu so pravzaprav samo »nepari«, bežni in blede posamezniki, tako da se zdi, da Šterkov film »odkritje« jezika povezuje z »izgubo raja«.

V *Ljubljani* lahko vidimo nekaj lepih splošnih planov slovenskega glavnega mesta, v srednjih in bližnjih planih, ki nam približajo ljudi, predvsem mlade, pa stvari niso več tako prijetne ali, natančneje, podobe so še vedno lepe, toda obenem v njih ždi kakšen madež ali šviga neka motnja, denimo v obliki želv v akvariju, ki kot plavajoče temne lise odnašajo študentove misli od medicinske knjige. Šterkovski način filmske pripovedi pač ni toliko scenarističen, kot je vizualen, eliptičen in asociativen: tu se vrstijo prizori, ki so videti samostojni, kot kakšni tableauji, se pravi brez neposredne povezave med sabo, saj jih naknadno poveže prav tisto, kar ni bilo izrečeno ali pokazano oziroma kar je bilo na tak ali drugačen način izpuščeno. Skratka, v *Ljubljani* ne gre za kakšno »zgodbo« o rejverski in nerejverski mladini, temveč prej za klišeje, ki se postopoma izrišejo in tako rekoč zaledenijo individualne »usode« in medosebne odnose. Če film zapusti tako hladen »vtis praznine«, je to v veliki meri zato, ker vse svoje like pusti v kalupih, ki so si jih izbrali ali so vanje padli. Kar je seveda veliko slabše zanje kot pa za sam film.

Melodrama, o kateri nakateri celo trdijo, da je »najbolj filmski« žanr, je bila v zgodovini slovenskega filma zelo slabo zastopana. To »bilanco« je malo popravilo šele Šterkovo *Uglaševanje* (2005). To je namreč melodrama v tako rekoč čisti ali vsaj zelo skoncentrirani obliki, celo tako zelo, da niti uvodnega prizora s slovenskim državnim uradnikom pri prostitutki v Bruslju ni mogoče vzeti kot kakšno metaforo o tem, kaj počnejo slovenski politiki v prestolnici Evropske unije: že ta prizor ima torej vlogo vpeljave v »melodramsko strukturo«, ki ima v *Uglaševanju*

sicer obliko »krize-moškega-v-srednjih-letih« ali podobo gospoda Petra iz ljubljanskega »upper middle class«, ki mu torej »nič ne manjka«, razen »nekaj« v družinskem življenju.

Melodramske zgodbe so trivialne, in vse so si bolj ali manj podobne, kar pa med drugim pomeni, da jih nobene scenaristične invencije in domislice ne morejo tako dobro pregnesti in osvežiti kakor prav režija. Šterkova režija je v *Uglaševanju* sicer ohranila nekaj »avtorskih stilemov«, s katerimi je režiser dokazal, da njegovi filmi raje pripovedujejo s podobo kot z besedami, le da se jim zdaj še kako dobro pozna, da imajo vlogo ustvarjanja in utrjevanja razglašanih stanj. In *Uglaševanje* jih vzame še kako resno, tako da jim ne dovoli skoraj nobene humorne olajšave; a prav s to težo film tudi najbolje »poleti«.

Če je Slovenija še vedno med vodilnimi državami po številu samomorov, bi bil 9:06 (2009) Šterkov »najbolj slovenski« film. A vseeno ni toliko »slovenski«, kot je predvsem zelo estetski film. Tisti most v uvodnem prizoru je v resnici že lahko solkanski, vendar je obenem vizualno in zvočno (z mračno glasbo) denaturiran in vpeljan kot tesnobni in zagonetni kraj izginotja nekega moškega. Film se torej začne s takšnim malce skrivnostnim in napetim prizorom, ki več skriva, kot kaže. In tudi nadaljuje se v tem stilu, vsak naslednji kader je nov kamenček v mozaiku pripovedi, vsak pove nekaj več, obenem pa še vedno ohranja cono neizrečenega in nejasnega. Tako se npr. tisto, kar je bilo nakazano kot enigmatično izginotje nekega moškega, v malo poznejšem prizoru razkrije kot samomor pianista in glasbenega kritika Ozima. A naj gre še za tako »čist« in nedvoumen primer samomora, policija ga seveda mora preiskati, toda v osebi inšpektorja Dušana preiskava že presega policijsko rutino. Umirjen in resnoben inšpektor je vse prej kot kakšna patološka figura, toda bolj ko preiskuje ta primer, vse bolj kaže, da bo sam postal naslednji »primer« samomora. Kljub temu 9:06 ni kakšna psihodrama, se pravi, da filmu ne gre prav dosti za to, da bi iskal ali pojasnjeval razloge za samomor. Prej kot za takšne razloge ali motive gre v filmu za »vsenavzočnost« smrti ter njene skrivnostne privlačnosti. Ta ima tudi svojo šifro, to je prav ta številka 9:06, ki sicer pomeni čas, ko je Gagarin poletel v vesolje, vendar učinkuje tudi s svojo »formalno« privlačnostjo, kjer je tista ničla z dvopičjem kot neke vrste »kozmični atraktor«, katerega praznina deluje z močjo zrcala. In Šterkov film ni toliko drama, kot je poema o privlačnosti izginotja.

PREJEMNIKI PLAKET

DOC. DR. MAG. ALOJZIJ JUVANC

Doc. dr. Alojzij Juvanc je po izobrazbi univ. dipl. inženir gradbeništva, mag. prometnih znanosti in doktor tehniških ved, priznan strokovnjak za ceste, sodni izvedenec za gradbeništvo – nizke gradnje, prevajalec strokovnih besedil, docent na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo v pokoju, še vedno pa je aktiven na svojem strokovnem področju, predvsem kot mentor kandidatom za strokovne izpite pri

IZS in kot odgovorni projektant. Poleg strokovnega dela sta njegovo življenje zaznamovala še delovanje v lokalni samoupravi in na področju športa. Za seboj ima izjemno bogato športno pot, še posebno v namiznem tenisu, ki se mu posveča vse življenje kot tekmovalec in kot funkcionar. Za svoje strokovno, družbeno in športno delo je prejel številna priznanja in nagrade ter odlikovanja.

LADO LESKOVAR

Priljubljeni slovenski glasbenik in prejemnik številnih priznanj za svoje delo Lado Leskovar je nacionalni ambasador Unicefa Slovenija že od leta 1998. V tem času je s predanostjo in vztrajnostjo aktivno prispeval k boljšemu življenju otrok doma in po svetu. V tej vlogi je pomagal ozaveščati slovensko javnost o Unicefovem delovanju v korist otrok doma in po svetu. Aktivno je sodeloval pri organizaciji dogodkov in akcij zbiranja sredstev za Unicefove programe pomoči otrokom v državah v razvoju. Z Unicefovo misijo je obiskal izbrane države – Namibijo, Šrilanko, Burkino Faso –, kjer se je seznanil z izvajanjem programov pomoči in porabo sredstev na terenu ter o tem seznanjal javnost.

DR. ANDREJ RANT

Andrej Rant, zdravnik dentalne medicine, je po diplomu na Medicinski Fakulteti v Ljubljani in na podiplomskem študiju iz preventivnega in otroškega zobozdravstva, študiral še arheologijo na Filozofski fakulteti. Ves čas je delal kot zobozdravnik z otroki v motnjami v razvoju, z otroki z motnjami sluha in govora ter s slepimi in slabovidnimi otroki. 17 let je vodil Dispanzer za zobozdravstveno varstvo otrok in mladine, deloval je v številnih stanovskih društvih in v Mednarodni organizaciji za oralno zdravje otrok s posebnimi potrebami IADH. Od leta 1964 piše poezijo. Doslej je objavil pet pesniških zbirk. Od leta 1997 deluje pri projektu raziskav slovenske etnogeneze *Korenine slovenskega naroda*. Od leta 1958 je član Numizmatičnega društva Slovenije, 12 let je bil predsednik društva in 6 let urednik Numizmatičnega vestnika.

BELI OBROČ SLOVENIJE, DRUŠTVO ZA POMOČ ŽRTVAM KAZNIVIH DEJANJ

deluje v slovenskem prostoru že trinajsto leto in je edino društvo v Sloveniji, ki nudi žrtvam kaznivih dejanj celostno obravnavo. Primarni dve dejavnosti društva sta brezplačna pravna in brezplačna psihosocialna pomoč za žrtve, v zadnjih letih delovanja društva pa se je bistveno povečalo število prosilcev za materialno pomoč. Vsi uporabniki so žrtve kaznivih dejanj, predvsem nasilja v družini, ki so zaradi umika nasilju primorani zapustiti svoje domove in se soočiti s težkim materialnim pomanjkanjem in hudo osebno stisko. Društvo pod vodstvom predsednice Milojke Vide Intihar dnevno pomaga omiliti življenjske stiske najbolj ogroženim, tistim, ki so se zaradi nasilja ali drugih kaznivih dejanj, posledično pa tudi bolezni znašli na socialnem dnu.

DRUŠTVO SLOVENIJA RUSIJA

je bilo ustanovljeno aprila 1996 in letos zaznamuje 20-letnico delovanja. V vseh letih obstoja povečuje svoje članstvo, ki se približuje številu 1000. Deluje kot prostovoljna, nestrankarska in nepolitična organizacija posameznikov, ki si želijo globlje spoznavati ruski narod, običaje, deželo in jezik. Društvo je skupaj z občino Kranjska Gora in Ruskim veleposlaništvom v Sloveniji soorganizator spominskih slovesnosti ob Ruski kapelici na Vršču, ki bo letos slavila jubilejno 100-letnico, odkar so jo postavili ruski ujetniki. Društvo je ustanovitelj Sklada Toneta Pavčka za popularizacijo ruskega jezika in kulture v slovenskih osnovnih in srednjih šolah, ki financira številne projekte na področju ruskega jezika in kulture v Sloveniji.

GLASBENA SKUPINA BULDOŽER

Buldožer je slovenska rockovska glasbena skupina, ustanovljena spomladi leta 1975. Ob štiridesetletnici ustanovitve skupine Buldožer in izdaji njene debitantske plošče *Pljuni in uči* iz leta 1975 je bila lansko leto v kinu Šiška v Galeriji Photon – Centru za sodobno fotografijo na ogled pregledna razstava fotografij, videoposnetkov in grafičnih izdelkov skupine, ki so pomembno soustvarjali njeno celostno podobo. Skupina je bila navdih tako punkovskim in novovalovskih kot tudi avantgardno usmerjenim rockovskim skupinam. Buldožerji niso bili zgolj klasična rock skupina, ampak so v svoje žive nastope vključevali gledališke, performativne in literarne elemente, ki so bili del njihove celostne prepoznavnosti.

TABORIŠČNI ODBOR RAVENSBRÜCK-AUSCHWITZ

si že več kot 54 let prizadeva s svojim angažiranim delovanjem ohraniti spomin in vrednote generacije slovenskih taboriščnic in taboriščnikov. Odbor s svojimi tradicionalnimi vsakoletnimi srečanji nekdanjih internirank, internirancev, političnih zapornic, zapornikov, ukradenih otrok, izgnancev, njihovih svojcev in prijateljev, ki ga pripravljajo v Portorožu, prispeva tudi k sodelovanju in povezovanju z zamejskimi Slovenci, ki se redno udeležujejo srečanj in proslav. S svojo Platformo proti oživiljanju fašizma, nacizma in antisemitizma Odbor organizira okroglo mize, na katerih opozarja na grozote druge svetovne vojne. Tradicionalna vsakoletna srečanja internirank iz Slovenije po različnih krajih Koroške, povezanih z dogodki NOB, pa namenja tudi mlajšim generacijam.

(Fotografije prejemnikov plaket: Nik Rovani, Benjamin Kovač.)

Praznovanje 9. maja v znamenju delovnih zmag in podpisa dogovora med glavnim mestom Ljubljano in Republiko Slovenijo

Fotografije: Nik Rován, Dunja Wedam

Po skoraj desetletju zavlčevanja prejšnjih treh vlad je Vlada RS pod vodstvom premiera dr. Mira Cerarja podpisala dogovor med glavnim mestom Ljubljano in Vlado Republike Slovenije, ki pomeni tudi formalni začetek udejanjanja statusa Ljubljane kot državne prestolnice.

Župan Zoran Janković je na slovesnosti na Orlah 8. maja in na slavnostni seji 9. maja opozoril na obveznost lokalne in državne oblasti, da ljudem vseh generacij, še posebej pa mladim, zagotovi delo, ki omogoča dostojno preživetje in življenjski optimizem. Rast družbenega proizvoda bi se morala odraziti tudi v opaznem zvišanju pokojnin, ki bi preprečilo revščino v starosti. Vodenje glavnega mesta zato daje pomembno mesto velikim infrastrukturnim projektom, ki večajo zaposlenost. Samo v prihodnjem letu se Ljubljani s tremi velikimi zasebnimi naložbami: gradnjo Ikee, gradnjo hotela Intercontinental na Bavarskem dvoru in gradnjo največjega logističnega centra Mercator obeta 3000 novih delovnih mest. Ob mestnem prazniku 9. maju, dnevu miru, je v tem duhu Ljubljana praznovala tudi delovne dosežke z novimi infrastrukturnimi pridobitvami. Prvi popraznični dan, 10. maj, pa je Ljubljani po skoraj desetletju zavlčevanja prinesel tudi formalni začetek udejanjanja statusa glavnega mesta s podpisom dogovora med Mestno občino Ljubljana in Vlado Republike Slovenije.

Fotografije: Nik Rován, Dunja Wedam

1 Na Dolgem mostu je JSS MOL zaključil gradnjo 30 neprofitnih najemnih stanovanj. **2** Na praznični 9. maj je bil odprt prenovljeni južni predstavilo 30 novih najmodernejših okolju prijaznih tih avtobusov brez izpušnih plinov. **4** Gradnja Islamskega kulturnega centra prebivalci ČS Polje dobili nov četrti center in nov trgovski center Spar. **7** Na Grajskem griču je na 30 arih zasajen vinograd 1050 grozdnih turška letalska družba Turkish Airlines. **9** Prenovljena je Cankarjeva cesta, ki vzpostavlja imenitno promenado med Tivolijem in Gradom. **12** Odkrit je spomenik Maksu Fabianiju kiparja Mirsada Begića.

del Slovenske ceste z novo komunalno opremo. **3** Pred mestnim praznikom se je na Slovenski cesti uspešno napreduje. **5** Pot spominov in tovarništva ima prelep nov most čez Mali graben. **6** V Zalogu so trsov, iz katerega bodo pridelovali protokolarno vino. **8** V prostorih nekdanje Kavarne Evropa se je naselila **10** Končana je druga faza izgradnje Ceste Dolomitskega odreda. **11** Pod Plečnikovimi arkadami je dobila

MARATON FRANJA 2016

Vožnja na čas

Kolesarsko društvo Rog, Slomškova ulica 4, 1000 Ljubljana, v okviru kolesarske prireditve Maraton Franja organizira vožnjo na čas, ki bo v **petek, 10. 6. 2016**. Start in cilj dirke bo na Ameriški ulici v BTC pred poslovno stavbo. Tekmovalci bodo s startnega mesta zavili desno na Šmartinsko cesto (LG 211085), dirko pa nadaljevali čez obvoznico in po državni cesti R3-644/1356 mimo AC priključka Lj. Sneberje do Šentjakoba. Od tam bodo pot nadaljevali po regionalni cesti R3-644/1357 mimo Dragomlja do Domžal, kjer bodo zavili proti železniški postaji in se po Kolodvorski cesti vrnili na državno cesto proti Šentjakobu, nato pa po isti poti odpeljali nazaj proti startu/cilju.

Za nemoten in varen potek dirke bo potrebna zapora celotne trase kronometra za ves promet med 15:00 – 21:00. Obvoz bo za vsa vozila voden na relaciji Ljubljana – Črnuče – Trzin – Domžale in obratno. Prav tako bo obvoz v obe smeri urejen tudi po avtocesti med priključkom Lj. Vzhod in Domžale.

Družinsko-šolski Maraton Franja

bo v **soboto, 11. 6. 2016, med 16:00 in 18:00 uro**. Start maratona bo v BTC-ju na Ameriški ulici pred poslovno stavbo, nato se bo zavilo desno na Šmartinsko cesto (LG 211085), smer Šentjakob, kjer bo trasa potekala mimo AC priključka Lj. Sneberje, prečkala Zasavsko cesto v Šentjakobu, nadaljevala skozi Podgorico, Dragomelj, Pšato, Bišče, Selo pri Ihanu do Domžal. Nadaljevalo se bo po Ljubljanski cesti do Šentjakoba in nazaj v BTC.

Za nemoten in varen potek Družinsko-šolskega maratona bodo potrebne do 60 minut trajajoče zapore cest na trasi maratona.

Maraton Franja

bo v **nedeljo, 12. 6. 2016, med 9:00 in 17:00 uro**. Start in cilj dirke bo na Ameriški ulici v BTC pred poslovno stavbo. Trasa vodi kolesarje po ljubljanskih ulicah (Šmartinska cesta – Kajuhova ulica – Litijska cesta – Poljanska cesta – Kopitarjeva ulica – Komenskega ulica – Tavčarjeva ulica – Slovenska cesta – Šubičeva ulica – Bleiweisova cesta), nato pa po Tržaški cesti do Dolgega mosta v strnji koloni. Od tam trasa poteka po državnih cestah na relaciji Brezovica – Vrhnika – Logatec – Godovič – Idrija – Cerklno – Kladje – Sovodnj – Škofja Loka – Vodice – Tacen. Na start/cilj se tekmovalci vrnejo po Tacenski cesti, Obvozni cesti, Dunajski cesti, Baragovi ulici, Vojkovi cesti, Kranjčevi ulici, preko rondoja Žale, po Pokopališki ulici in Šmartinski cesti, nato pa z dirko zaključijo na območju BTC.

Na območju Ljubljane bodo od 12. do 17. ure zaprte Tacenska cesta, Obvozna cesta, Dunajska cesta, Baragova ulica, Vojkova cesta, Kranjčeva ulica, Titova cesta, Rondo Žale, Pokopališka ulica in Šmartinska cesta ter območje do cilja v BTC. Od 11.30 do 15.30 je predvidena popolna zapora avtocestnega izvoza Vodice. Obvoz do Vodic bo voden prek avtocestnega priključka Brnik. Od 12. do 17. ure je predvidena zapora avtocestnih izvozov Ljubljana Brod ter Ljubljana Bežigrad.

Mali maraton Franja

Od trase maratona se na Dolgem mostu variantno odcepi trasa skrajšane dirke »Mali maraton Franja«. Ta poteka na relaciji Dolgi most – Dobrova – Horjul – Vrzenec – Suhi Dol – Lučine, nato pa se v Gorenji vasi priključi nazaj na opisano traso.

Od 11. do 13. ure je predvidena popolna zapora ceste na relaciji Dolgi most – Dobrova – Horjul – Vrzenec – Suhi Dol – Lučine – Gorenja vas.

Žični obroč okoli Ljubljane – do prostora spomina in tradicije

Dr. Blaž Vurnik

Foto: arhiv MGML, Mestni muzej Ljubljana

Udeleženci pohoda leta 1975.

Foto: Matevž Paternoster/ MGML

Kolut bodeče žice, ki so jo uporabljali za obkroženje mesta.

Pot, ki se vije okoli Ljubljane, sledi trasi, po kateri je nekoč potekal obroč bodeče žice, na nekaterih mestih do osem metrov širok, na drugih dvojen, na nekaterih spet utrjen na različne mogoče načine. Obroč je bil skorajda nedostopen, na obeh straneh je bil pas ozemlja, na katerem so patrolirali le vojaki in policisti, ki so bili zadolženi za preprečevanje nepooblaščenih prehodov ter tihotapljenja čez žično zaporo. Žični obroč je imel zelo neposredno posledico; večina Ljubljančanov, v svojem domačem mestu ujetih v žični obroč, ves čas njegovega obstoja ni zapustila mesta.

Italijanska okupacija Ljubljane aprila 1941

Vse skupaj se je začelo z okupacijo slovenskega ozemlja v aprilu leta 1941. Italiji je bilo dodeljeno slovensko glavno mesto Ljubljana z okolico ter večina Dolenjske in Notranjske (kolikor že ni bila na drugi strani rapalske meje v kraljevini Italiji). Fašistična Italija je zasedeno slovensko ozemlje združila v Ljubljansko provinco (Provincia di Lubiana) in jo kot takšno v začetku maja 1941 priključila kraljevini Italiji. V mestu je bila vzpostavljena okupacijska civilna oblast z visokim komisarjem Emiliem Graziolijem na čelu. Začel pa se je tudi odpor proti okupaciji v okviru Osvobodilne fronte, ki je v strogi tajnosti organizirala sabotaže, zbiranje pomoči za partizansko vojsko in organizirala pomoč za svoje aktiviste, ki so bili v nevarnosti, ter njihove družinske člane.

Sklenitev obroča 23. februarja 1942

Ljubljana je bila zaradi tega v očeh okupacijskih oblasti izpostavljena v dveh pogledih. Prvi in najbolj očiten je bil, da se v okolici mesta organizira oborožen odpor, ki bi lahko bil nevaren tudi enotam okupatorske vojske v mestu. Drugi, ki je sicer potekal v območju skrivnega in nevidnega, pa je bil naraščajoči odpor v mestu ter logistična, materialna in kadrovska podpora, ki jo je prebivalstvo mesta izvajalo za odporiško vojsko. Oboje je italijanske oblasti v Ljubljani vodilo k odločitvi, da mesto ločijo od okolice ter vzpostavijo

strog nadzor nad prihajanjem in odhajanjem v mesto in iz mesta. 19. februarja 1942 je začela italijanska vojska z izvajanjem načrta, da obkroži mesto z bodečo žico. Postavljali so nadzorne točke na cestah in poteh, nameščali so prve španske jezdece, prepletene z bodečo žico. Tri dni pozneje so začeli z zabijanjem kolov in napeljevanjem bodeče žice in 23. februarja je bil obroč sklenjen, mesto in meščani pa ujeti v mesto, ki se je soočalo z vedno večjim pomanjkanjem in nasiljem, ki so ga spomladi istega leta okupatorji stopnjevali s streljanjem prvih talcev. Sam obroč je bil neke vrste pasivna oblika terorja, ki je radikalno zarezala v življenje Ljubljančanov. Čez noč so bili pretrgani družinski stiki, ljudje niso mogli do vrtov, ki so jih obdelovali in si z njimi lajšali stiske pomanjkanja, niso mogli po vsakodnevnih opravkih, predvsem pa so z obročem dobili jasno sporočilo, da so ujetniki v svojem domu.

Sprva je bil obroč »zgrajen« le iz žičnate ograje in enajstih prehodov (blokov) na mestnih vpadnicah. Ko je bila 23. februarja Graziolijeva odredba o prepovedi izhoda iz mesta objavljena, je začela veljati nemudoma. Brez prepustnice v mesto ali iz njega ni bilo mogoče priti, prepustnic pa še niso izdajali. Tako so se že prvega dne na prehodih, ki so jih stražili italijanski vojaki, dogajale osebne drame otrok, ki so se vračali iz šole, ali ljudi, ki so želeli na delo, od katerega so bili v zaostrenih časih vojne še posebej eksistenčno odvisni.

Kasneje je bil obroč »živ organizem«, večkrat se je premaknil in se širil (z začetnih nekaj več kot 18 km na skoraj 30 km), neprestano pa so povečevali njegovo »neprepustnost« z gradnjo bunkerjev in utrjenih postojank, ki jih je bilo ob koncu vojne že več kot sedemdeset. Več kot še enkrat toliko so bunkerjev zgradili tudi v mestu na izpostavljenih delih in v bližini lokacij, ki so imele za okupatorje strateški pomen. Nekatere bunkerje ob žici so postavili na novo, nekatere pa so zgradili tako, da so iz hiš, ki so stale v neposredni bližini žične ograje, izselili prebivalstvo, zazidali okna, dozidali zidove in v tako utrjen objekt vselili vojaške posadke.

Čas solidarnosti in ilegalnega odpornišva

Začetno zmedo ob postavitvi ograje, ko v prvih dneh v Ljubljano niso mogle vstopiti niti branjevke in mlekarice, ki so delno zalagale mesto s hrano, so nekoliko rešili, ko so tistim, ki so bili za mestno oskrbo pomembni, podelili dovolilnice za prehod blokov. Vendar se je dotok hrane v mesto vseeno zmanjšal. Tudi zato, ker je v bližini žične ograje v Šiški ter na desnem bregu Save potekala tudi nova nemško-italijanska državna meja, ki je Ljubljano ločila od pomembnega dela poljedelskega zaledja. Italijanske oblasti so tako morale poskrbeti za mestno prebivalstvo in mnogi takratni Ljubljančani se še danes iz časov svojega

od prostora nasilja

Foto: Matevž Paternoster/MGML

Pokal prvega partizanskega pohoda ob žici okupirane Ljubljane leta 1957.

Foto: Matevž Paternoster/ MGML

Plakat Prepoved izhoda iz mesta, 23. 2. 1942.

vojne otroštva spominjajo, da so bili na mizi pogostejše kot sicer polenta, riž ali testenine. Mnogi pa se spominjajo tudi, da so imeli sorodniki na drugi strani žice več hrane, in marsikatera družina v Ljubljani je bila odvisna od tistega, kar so si lahko njihovi sorodniki na drugi strani žice odtrgali od ust.

Čeprav je bil namen žičnega obroča okoli Ljubljane predvsem oslabiti odporniško gibanje, je odpor v mestu deloval v različnih oblikah. Po mestu je bilo več ilegalnih tiskarn, nekaj časa je oddajal radio, ki se ga spominjamo pod imenom Kričar, odporniško gibanje je tudi organizirano skrbelo za otroke ilegalcev, partizanov in internirancev. V mestu so neprestano potekale akcije zbiranja denarja, oblačil, hrane in drugih potrebščin, ki so jih nato tihotapili čez obroč v okoliške gozdove, kjer je potekal oboroženi odpor.

Osvoboditev, konec strahu, negotovosti in stiske

9. maja 1945 se je večina Ljubljančanov veselila osvoboditve mesta. Takrat so skozi že opustele bloke prišle enote partizanske vojske. Ljubljančani, ki so si želeli skozi bloke v okolico, pa so morali še počakati. Iz različnih vzrokov so nove oblasti vzpostavile nadzor nad obročem, ki ga je zgradil okupator, a je bilo po nekaj tednih že jasno, da gre za nesmiselno podaljševanje agonije mesta in njegovih prebivalcev. 26. maja so se tako odprli prehodi za vse in Ljubljančani so množično zapuščali mesto vsaj za nekaj ur. V mesecih po osvoboditvi so Ljubljančani v okviru udarniških akcij, ki so predstavljale neposredno instrumentalizacijo kolektivizacije duha po vojni, z lastnimi rokami podirali bunkerje in utrdbe okoli mesta. Za marsikoga je bil to tudi intimni obračun s časom strahu, negotovosti in stiske.

Foto: arhiv MGML, Mestni muzej Ljubljana

V cilju teka trojk leta 1979.

Foto: Miran Pavlin/MGML

Gradnja zaklonišča na Kongresnem trgu leta 1941.

Prvi pohod ob žici okupirane Ljubljane 1957

Leta 1957 je bil v okviru prvega festivala telesne kulture organiziran tudi »partizanski pohod ob žici okupirane Ljubljane«. Tako je po več kot desetletju od konca vojne na podlagi spomina na okupacijo in teror na eni ter tovarištvo in boj za svobodo na drugi strani, nastala nova tradicija pohodov, tekaških in drugih prireditev. Letos je bila prireditev organizirana že šestdesetlet. Pot je nastajala in se razvijala več desetletij. Prvi urejeni odseki in signalizacija so nastali že leta 1959, prav tako tudi prvi spomeniki ob poti, bolj velikopotezno se je pot začela urejati po letu 1972, ko je začela nastajati peščena pot z drevoredi, kakršno poznamo danes. Sredi osemdesetih je bila pot sklenjena. Danes nad potjo bdi društvo Zeleni pristan, ki organizira pomembno vsebinsko dopolnitev na poti; sajenje dreves, ki imajo vsako svojo zgodbo in svoj pomen. Tako nastajajo drevoredi spominov, obeležitev in počastitev naših skupnih, večinoma pa čisto osebnih zgodb in usod.

Tri razstave ob jubilejnim 60. Pohodu Pot ob žici

Ob šestdesetem jubilejnim pohodu so v Ljubljani na ogled postavljene tri razstave. V Galeriji Kresija je na razstavi *Strast, imenovana pohod*, ki je bila na ogled do 15. maja, Tomaž Alauf predstavil svojo impresivno zbirko predmetov, povezanih s Potjo. V Mestnem muzeju Ljubljana je bila do 22. maja na ogled razstava *Ljubljana v obroču bodeče žice (1942–1945)* ki je pripovedovala o obroču v vojnem času, na Krakovskem nasipu pa je Timing Ljubljana pripravil razstavo *Pot spomina in tovarištva* (na ogled je bila do 16. maja), ki je prikazala utrinke s Poti v zadnjih desetletjih.

K 60. Poti OB ŽICI

Prof. Janez Koželj

Ob tem, ko se vedno več ljudi odloča za dejaven življenjski slog in se vrača k naravi, se spreminjata tudi funkcija in pomen Poti. Medtem ko njeno prvotno pričevanje obuja vsakoletni pohod oziroma tek ob žici, postaja Pot vedno bolj priljubljen prostor za vsakodnevno sproščanje in druženje. S tem se namesto ideoloških delitev krepi njena vključevalna in povezovalna funkcija v javnem življenju mesta.

Pot uporabljajo prebivalci mesta vseh starosti in socialnega položaja, in to za vedno več oblik športnih, rekreativnih, kulturnih in družabnih dejavnosti na prostem. Pot tako postaja simbolni prostor novih oblik povezanosti in pripadnosti ljudi mestni skupnosti.

Že večkrat sem poudaril, da je Pot spominov in tovarištva najbolj edinstvena znamenitost slovenske prestolnice. Drugače kot Ljubljanski grad, zgodovinska ikona in krona mesta, je Pot usmerjena v prihodnost, ko bo Ljubljana še bolj trajnostna in še bolj povezana z naravo. Poleg tega se dandanes med prebivalci Ljubljane spet obujajo in vedno bolj uveljavljajo vrednote tovarištva in solidarnosti, vezane na spominsko sporočilo Poti, brez katerih ni mogoče ustvariti skupnosti, ki bo temeljila na okoljski etiki.

Pot, zeleni obroč, največji krožni park v mestu, ostaja odprt, stalno nedokončan projekt. Kljub vztrajnim prizadevanjem več generacij graditeljev Pot še ni v celoti sklenjena, sedem odstotkov njene trase ni primerno urejene. Zato je toliko bolj pomembno, da se trasa, zelenje, oprema in objekti na Poti sproti vzdržujejo in neprestano obnavljajo. Pot je namreč najbolj zahteven in stalno ogrožen javni prostor, ki poteka skozi različna območja mesta in krajine, kjer se izmenjujejo različne ureditve. Nekateri elementi Poti so bolj, drugi manj obstojni, prav tako tudi različne vrste drevja niso enako občutljive in imajo drugačno življenjsko dobo. Tako smo v zadnjih letih morali zamenjati štiri brvi, več kot dvesto klopi in skoraj tisoč bolnih, poškodovanih in posušenih dreves. Ohranjanje in vzdrževanje sklenjenega zelenega obroča je torej nujen in potreben pogoj za obstoj Poti, da lahko opravlja svojo socialno in okoljsko funkcijo v zelenem sistemu mesta. Slediti pa moramo tudi novim potrebam in Pot bogatiti, saj je njen potencial dejansko neizčrpen.

Kljub temu je potrebno o Poti čim več govoriti in jo čim večkrat uporabljati, da jo bo čim več ljudi sprejelo za svojo in skupno vrednoto. Potem bo lažje živela in preživela kot prostor skupnega spomina na lepa doživetja.

(Nagovor podžupana prof. Janeza Koželja ob otvoritvi razstave *Strast, imenovana Pohod v Galeriji Kresija* 25. aprila 2016.)

Foto: Nik Rovar

Pred mestnim praznikom miru 9. majem so bile v počastitev 60. Pohoda Ob žici odprte kar tri razstave: na Krakovskem nasipu, v Mestnem muzeju Ljubljana in Galeriji Kresiji. Vse je počastila z uvodnim nagovorom ali le navzočnostjo predsednica Društva Zeleni prstan častna meščanka Nuša Kerševan.

ČAS SOLIDARNOSTI

Nuša Kerševan

Moja generacija se še živo spominja obdobja med letoma 1941 in 1945, ko je bila Ljubljana okupirana in od začetka leta 1942 do konca vojne v maju 1945 kar 1171 dni obdana z bodečo žico. To so boleči spomini na drugo svetovno vojno, ki je povzročila po vsem svetu na milijone človeških žrtev, na milijone razseljenih prebivalcev in izjemno okoljsko škodo na vseh celinah.

Pri tem pa se tudi s ponosom spominjamo izjemnega odpora proti okupatorjem, fašizmu in nacizmu in junaškega narodnoosvobodilnega boja. Okupator je hotel z bodečo žico onemogočiti vse izrazitejši odpor v Ljubljani in onemogočiti oskrbovanje partizanske vojske, delovanje aktivistov in odhod prebivalcev v partizansko vojsko. /.../ Ob tem pa ne smemo pozabiti na izjemno tovarištvo in solidarnost, ki je takrat obstajalo med številnimi naprednimi prebivalci Ljubljane.

Nikoli ne bomo pozabili na ilegalčke, otroke staršev, ki so šli v partizane ali pa so jih okupatorji zaprli in poslali v taborišča. Zanje so nesebično skrbele številne Ljubljančanke. Ne bomo pozabili na medsebojno pomoč družin, na ženske demonstracije, ko so številne Ljubljančanke zahtevale, da okupator izpusti nič krive zaprte očete, brate in sinove. Ne bomo in ne smemo pozabiti na izjemno solidarnost, ki so jo takrat pokazali prebivalci Ljubljane. Na to nas spominjajo tudi številni spomeniki v našem mestu.

Ta solidarnost Ljubljančanov se je pokazala tudi kasneje v težkih časih obnove, ob izgradnji številnih objektov družbenega standarda s samopriskrbo. Veliko te solidarnosti se je izkazalo v Ljubljani tudi v času prihajanja beguncev iz delov nekdanje Jugoslavije, kjer so divjale vojne in tudi danes, ko prihajajo novi begunci, ki so jih pregnale vojne z njihovih domov.

Ti trpki spomini sicer niso šli v pozabo, prav je, da se s ponosom spominjamo na junaški odpor vsem okupatorjem in na medčloveško solidarnost. Ob koncu druge svetovne vojne smo se zaklinjali »Nikoli več vojne«, žal pa se krvave vojne še vedno ponavljajo in velikokrat tudi v večjih in hujših razsežnostih. Vendar nam je v najsvetlejšem spominu ostal 9. maj – dan osvoboditve mesta in konca druge svetovne vojne. To je bil sončen dan, ko smo se vsi veselili na ulicah in kmalu je postal in ostal praznik našega lepega mesta. Za izredne zasluge v narodnoosvobodilnem boju je bila Ljubljana leta 1970 odlikovana z redom narodnega heroja.

Že konec maja 1945 so prebivalke in prebivalci Ljubljane začeli odstranjevati bodečo žico in rušiti bunkerje ter zasipavati strelske järke. Leta 1961 je bila nekdanja trasa žične ograje označena s 102 osmerokotnimi spominskimi kamni. Leta 1972 je mestna mladinska organizacija predlagala ureditev sprehajalne poti po trasi nekdanje žice, leta 1974 pa je bil imenovan odbor za izgradnjo današnje Poti spominov in tovarištva. Začetek izgradnje je bil simbolično označen s posaditvijo drevesa, danes ob trasi Poti objema Ljubljano več kot 7000 dreves in vsako leto je posajenih še nekaj novih.

Pot spominov in tovarištva ni samo spomin na bodečo žico, danes je to največji urejen prostor za rekreacijo, kjer se srečujejo številne generacije na sprehodih, tekih, kolesarjenju in druženju. Pot je postala živ spomenik, ki ga je sprejela večina Ljubljančank in Ljubljančanov za svojega. Novi rodovi pohodnikov in tekačev prinašajo na Pot ideale sožitja in miru, gibanja in življenja z naravo. Pot spominov in tovarištva ostaja z enako močjo spomenik Ljubljani, današnji in tudi prihodnji zeleni prestolnici Evrope in morda enkrat tudi zeleni prestolnici sveta.

(Del govora častne meščanke in predsednice Društva Zeleni prstan Nuše Kerševan na otvoritvi razstave Ljubljana v obroču bodeče žice v Mestnem muzeju Ljubljana 19. aprila 2016.)

STRAST, IMENOVANA POHOD

Tomaž Alauf

V veselje mi je, da lahko delim z vami svojo veliko strast, imenovano Pohod, zbirko edinstvene športno-rekreativne prireditve v Ljubljani, zeleni prestolnici Evrope. Razstavo sem razdelil v tri sklope. Prvi del je posvečen gospodu Antonu Majcnu, ki je sodeloval na vseh pohodih od leta 1957 do danes, še vedno je aktiven tekač in bo tudi letos tekkel tek trojk v družbi vnukinj.

Drugi del prikazuje gradnjo Poti spominov in tovarištva, ki je bila dokončana leta 1985 in je danes priljubljena športno-rekreativna pot in hkrati opomin na leta, ko je bila Ljubljana obdana z bodečo žico. Kako velik pomen ima Pot, govori dejstvo, da je Ljubljana uspela iz sivih časov okupacije in strahot bodeče žice, ki jo je obdajala, spremeniti v čudovit zeleni obroč s številnimi drevesi in zelenimi površinami in postati zelena prestolnica Evrope.

V tretjem delu pa je predstavljena zgodovina tekov in pohodov, prikazane so medalje, plakete, značke in priznanja, ki so jih prejeli udeleženci Pohoda ob žici. Razstavljeni sta tudi dve moji maketi, in sicer osmerokotni spominski kamen in jambor podžupana arhitekta prof. Janeza Koželja; taki jambori so stali ob vpadnicah v mesto in bili leta 1991 odstranjeni.

Naj na tem mestu izkoristim priložnost in povem, da je moja velika želja, da bi v Ljubljani imeli spominsko sobo s stalno razstavo o Poti; moje skromno mnenje je, da si Pohod to zasluži. V razmislek, gospod župan. (...)

Razstavo posvečam svojemu pokojnemu dedku, enemu izmed mnogih, ki so zaslužni, da smo danes priča temu izjemnemu jubileju v svobodni Ljubljani, zeleni prestolnici Evrope.

(Del nagovora avtorja razstavnih eksponatov Tomaža Alaufa ob otvoritvi razstave Strast, imenovana Pohod v Galeriji Kresija 25. aprila 2016.)

POHOD PO POTI OB ŽICI RAZGLAŠEN ZA ŽIVO KULTURNO DEDIŠČINO

Ministrstvo za kulturo je 3. maja 2016 v register žive kulturne dediščine vpisalo novo enoto – Pohod po Poti ob žici. Vpis, ki sovпада z letošnjim jubilejnim 60. Pohodom, ki se ga je udeležilo 42.680 registriranih pohodnikov in tekačev trojk, še dodatno poudarja pomen te prireditve za Ljubljano, letošnjo zeleno prestolnico Evrope, in njene meščanke in meščane.

Ministrstvo je v utemeljitvi vpisa Pohoda v register žive kulturne dediščine zapisalo: »Prireditve Pohod po Poti ob žici je neprekinjeno organizirana že več desetletij in predstavlja tradicionalno prireditev, s katero se udeleženci spominjajo konca druge svetovne vojne. Pohod poteka

po trasi, ki je zgodovinski spomenik in tako združuje zgodovinsko izkušnjo s sodobnejšimi težnjami, kot sta zdrav način življenja in rekreacija. Vsakoletno organiziranje prireditve z množično udeležbo posameznikov, skupin in šolarjev pomembno prispeva k ohranjanju

zgodovinskega spomina in oblikovanju identitete sodobnega mesta. Zgodovinska izkušnja, načrtna popularizacija telesne kulture in urejenost trase poti so skupaj prispevali, da so udeleženci prireditve pohod od začetka sprejeli za svojega, o čemer priča tudi vsakoletna rast števila udeležencev

'rekreativnega pohoda' in organiziranih tekmovalnih programov. Pohod je neločljivo povezan s Potjo spominov in tovarištva kot zgodovinskim spomenikom ter je pomemben dediščinski element v mestnem prostoru.«

Za urejeno mesto skrbimo skupaj

Fotografije: arhiv MOL

Akcija urejanja opuščenih cvetličnih korit na Brodarjevem trgu 16. aprila 2016.

DRUŠTVO ZELENIH NADZORNIKOV LJUBLJANA MEDSE VABI NOVE ČLANE

Zeleni nadzorniki že od novembra 2014 skrbijo za urejene, čiste in varne trge, ulice in parke v okolju pod sloganom *Več nas bo, uspešnejši bomo*. Z občutkom za novoodkrito lepoto mesta in s svojim zgledom spodbujajo številne meščanke in meščane, da bi tudi sami kaj postorili za svojo ulico, bližnje otroško igrišče ali okoliško zelenje.

Društvo Zeleni nadzorniki je bilo ustanovljeno z namenom, da bi lahko zavzeti prostovoljci vseh starosti delovali organizirano in v pomoč mestnim službam. Društvo je prostor povezovanja vseh tistih, ki bi radi negovali in varovali kulturo bivanja v mestu in širili dejaven in odgovoren odnos slehernika za kakovost javnega prostora, ki je naša skupna in nenadomestljiva dobrina.

V okviru akcije *Za lepšo Ljubljano 2016*, ki jo vodi Turizem Ljubljana, je društvo v aprilu urejalo zapuščena cvetlična korita in zasaditev na Brodarjevem trgu v Fužinah. Akcija je uspela, saj se je članom društva pri delu pridružilo veliko navdušenih stanovalcev, ki so podpisali pristopne izjave in se zavezali, da bodo redno vzdrževali nove zasaditve.

Profesor Koželj je v začetku maja v informacijski točki *Točka. Zate*. v okviru programa zelene prestolnice Evrope na Mestnem trgu predstavil naloge društva in med drugim povedal, da bi se meščani morali bolj ravnati po trajnostnih načelih, med katere spadata soodgovornost in zmernost, potem bi šele lahko pričakovali, da bo mesto postalo zares trajnostno. Navzočim je predstavil tudi tematske strani mesta, ki običajno niso dokumentirane. Pokazal je poškodbe pločnikov in prehodov za pešce, nedovoljeno odlaganje odpadkov, zanemarjanje in uničevanje mestnega zelenja, poškodovanje uličnega pohištva, risanja grafitov ...

Kot predsednik Društva Zeleni nadzorniki Ljubljana je prepričan, da lahko vsakdo nekaj pripomore s tem, da opozori mimoidočega, naj ne meče smeti po tleh, naj pospravi za svojim psom, naj vrže odpadke v pravi zabojnik, naj ne uničuje mestnega zelenja, naj pazi na ulično pohištvo, naj ne parkira na zelenici. Medse vabi vse tiste, ki jim ni vseeno, v kakšnem okolju živimo in v kakšnem bodo živeli naši potomci. Za podpis pristopne izjave pošljite sporočilo na elektronski naslov info@drustvo-zelenihnadzornikov.si ali podpišite pristopno izjavo, ki je na voljo na spletni strani društva (www.drustvo-zelenihnadzornikov.si) in jo posredujte na sedež društva Štefanova 9, Ljubljana.

V okviru dogodkov Ljubljana – zelena prestolnica Evrope 2016 je bila 10. maja 2016 organizirana predstavitev dela društva.

ZELENI DAN MINI TEATRA IN UMETNOSTI

Prof. Janez Koželj

Spoštovane ekscelence, dame in gospodje, dragi kolegi, kolegice, meščanke in meščani!

Za tiste, ki skrbimo za razvoj mesta, je zelo pomembno vedeti, kje nastajajo v mestu napredne pobude, kje se rojevajo majhne skupnosti, ki preizkušajo nove oblike javnega življenja in javnega delovanja. Križevniška četrt je eden takih laboratorijev v mestu. Tukaj si delimo odgovornost za urejanje in za upravljanje skupnega prostora, tukaj vas skupno ustvarjanje povezuje v skupnost, to je tisto delovanje, ki nas dela ljudi človeške.

Vaši poskusni projekti postajajo sčasoma uspešni primeri dobre prakse tudi na področju socialnih inovacij, ki so nam vsem za zgled. Tisto, kar je še posebej pomembno, je vaše trdno prepričanje, da imajo vsi ljudje pravico do svojega mesta, ki jo uveljavljajo s tem, da si delijo odgovornost tako za njegovo obliko kot za njegovo vsebino, ki temelji na kulturni strpnosti. Kulturna strpnost je značilna za odprto družbo, to je tista skupnost, ki se izpostavlja in sooča z raznolikostjo različnih kultur. Samo skupnost, ki je strpna do različnih načinov mišljenja in delovanja, je lahko tudi ustvarjalna. Nestrpna skupnost sovraži nove zamisli in duši ustvarjalnost, ker zožuje prostor za soočanje

novih, alternativnih zamisli. Strpnost do drugačnih predpostavlja tudi strpnost do negotove prihodnosti, ki zmanjšuje strah pred spremembami. Skratka, temelj ustvarjalnosti je dejansko strpnost do drugačnosti.

V tem smislu postaja Križevniška ulica s prirejanjem festivalov strpnosti večkulturni prostor med seboj povezanih stanovalcev in ustvarjalcev, kjer se vsakdo lahko uči in nauči od vsakogar. Umetniška dela, ki so prispela na letošnji natečaj na temo strpnosti in beguncev, so vsekakor sad te miselnosti. Z vami in njimi vaša ulica ne postaja samo še bolj zelena, ampak tudi bolj prosvetljena, vključujoča, solidarna in odgovorna ulična skupnost. Šele na vrednotah takšne skupnosti se lahko zares razvije trajnostno mesto v polnem pomenu te besede. Z vašim prispevkom je tudi zelena prestolnica Evrope 2016 postala bolj pisana, bolj človeška. Sodelujočim umetnikom, organizatorjem festivala in današnjega dogodka, v prvi vrsti prijatelju Robertu Waltlu in njegovim sodelavcem iz Mini teatra, čestitam in se vam v imenu mesta zahvaljujem za ta Zeleni dan.

(Nagovor podžupana prof. Janeza Koželja na prireditvi Zeleni dan Mini teatra in umetnosti: zaključek likovnega in literarnega festivala strpnosti v Ljubljani in ozelenitev Križevniške ulice 11. maja 2016.)

Srečanje Evrope in mest brez odpadkov I

Ljubljana – prva evropska prestolnica v mreži Evropa brez odpadkov

Veronika Sorokin

Foto: Maša Kores

Pozdrav udeležencev srečanja Evropa in mesta brez odpadkov.

Mednarodno srečanje Evrope in mest brez odpadkov (*Zero Waste Europe in Zero Waste mest*) je letos potekalo od 21. do 24. aprila v Ljubljani z zavezo vodilni strategiji *nič odpadkov za odlagališča in sežigalnice*. Šlo je za eno od letnih srečanj nacionalnih organizacij, ki jih pripravlja mreža Evropa brez odpadkov vsakokrat v drugi državi. Letos so se odločili za srečanje v Ljubljani, kajti leta 2014 so k zavezi pristopile prve slovenske občine, med njimi pa je prav Ljubljana postala prva evropska prestolnica v tej mreži. Mestni svet Mestne občine Ljubljana je poleti 2014 potrdil Strategijo ravnanja z odpadki za obdobje 2014–2035 z vizijo, da postane Ljubljana občina, ki z viri ravna gospodarno in trajnostno. Mreža Evropa brez odpadkov združuje 19 nacionalnih organizacij, prek 300 lokalnih skupnosti in različne druge organizacije, podjetja in posameznike iz vse Evrope. Osrednji del srečanja, ki sta ga pripravila Društvo Ekologi brez meja in organizacija Evropa brez odpadkov v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana in Snago Ljubljana, je potekal 21. in 22. aprila 2016 v Kinu Šiška, Centru urbane kulture. Teme in poudarki tokratnega srečanja so bili: ● uporaba pralnih plenit kot pomembna odločitev na poti zmanjševanja odpadkov, ● vpliv turizma na ravnanje z odpadki, ● pristopi k zmanjševanju zavržene hrane, ● temeljni koraki na poti k trajnostnemu ravnanju z odpadki, ● primeri dobrih praks iz različnih evropskih občin na področju zmanjševanja letne količine preostanka odpadkov, ● ravnanje s komunalnimi odpadki v Ljubljani, ● vpliv ravnanja z odpadki na podnebne spremembe, ● ponovna uporaba rabljenih računalnikov in elektronskih pripomočkov in ● reciklaža plastičnih mas. Vsi udeleženci srečanja so Ljubljano pohvalili kot evropsko prestolnico z največjim deležem ločeno zbranih odpadkov (65 % v letu 2015), ki si je tako prislužila laskavi naziv prve evropske prestolnice brez odpadkov.

Pomen delovanja na lokalni ravni

Prvi dan srečanja je bil posvečen temam preprečevanja odpadkov in razpravi o izzivih, ki jih tovrstni ukrepi prinašajo lokalnim skupnostim. Razpravljavci so imeli možnost v okviru treh okroglih miz spregovoriti o različnih dobrih praksah na področju ravnanja z odpadki.

Udeležence in goste srečanja je nagovorila **Erika Oblak** iz Društva Ekologi brez meja, koordinatorka in vodja programa Slovenija brez odpadkov, ki je dogodek tudi povezovala. Spregovorila je o pomenu mreže Evropa brez odpadkov in o številnih organizacijah v današnjem globaliziranem svetu, ki lahko na lokalni ravni učinkovito vplivajo na evropsko politiko pri izboljševanju strategije ravnanja z odpadki. Poudarila je, da ti predstavljajo že skorajda enak problem kot podnebne spremembe in da je potrebno vse več pozornosti nameniti reciklaži in samemu industrijskemu dizajnu, saj se 80 odstotkov težav začne že pri oblikovalski zasnovi.

Pametno ravnanje s pleniciami

Prva je v uvodni temi uporabe pralnih plenit v vrtcih in porodnišnicah spregovorila **Elizabeta Žust**, organizatorka prehrane v Vrtcu Vrhnika, kjer so leta 2014 v štirih enotah v sodelovanju s starši in zaposlenim osebjem v pralnici predstavili

in uvedli program uporabe pralnih plenit. Nakupili so skoraj 900 kosov plenit iz organskega bombaža, v katere so bili otroci poviti v času dnevnega varstva, medtem ko so jih ob odhodu domov preoblačili v plenice za enkratno uporabo. Čeprav se je projekt sprva vsem zdel zelo težaven, so po enem letu ugotovili, da se je zaradi uporabe pralnih plenit zmanjšala kapaciteta komunalnega odvoza odpadkov na letni ravni in da so pri otrocih zaznali tudi manj primerov vnetja kože. O podobnih pozitivnih izkušnjah je spregovorila tudi **Hilary Vick**, ustanoviteljica organizacije Odslej pleničke (*Nappy Ever After*) (v iz Londona, kjer so podoben projekt uvedli v zasebne vrtce v severnem londonskem okrožju Hackney, ki ima močno razvito mrežo delovanja na področju strategije »manj odpadkov«). V zanimivo temo o uporabi pralnih plenit sta se vključila še gosta iz Bologne, kjer so leta 2008 začeli velikopotezni projekt, v okviru katerega so si prizadevali pridobiti predvsem čim več investitorjev. Ob tem je izšla tudi otroška slikanica z zanimivo in poučno zgodbo, namenjena otrokom od 3. leta dalje, ki s predstavitev projekta nagovarja tudi starše. V okviru okrogle mize, ki jo je povezovala Erika Oblak, so povedali, da so tovrstni programi dobrodošli tudi v bolnišnicah in domovih za starejše, kajti neprimerno večji delež ustvarjanja odpadkov zaradi uporabe plenit predstavljajo plenice za odrasle.

Vpliv turizma na ravnanje z odpadki

V tematskem sklopu razvojnih strategij za zmanjšanje deleža odpadkov s strani turističnih storitev je svoj pogled najprej predstavil **Antonio Esposito** iz Sorrenta v južni Italiji, ki je v letu 2014 v okviru mreže Hoteli brez odpadkov razvil strategijo zmanjševanja odpadkov za restavracije in hotele v Italiji. Več kot 55 % odpadkov namreč ustvari turistična industrija, zato je potrebno sodelovanje z velikimi podjetji na širši ravni. Kot prvo je med hotelskimi storitvami okrcal pakiranja za enkratno uporabo, ki vodi v začaran krog povečanih stroškov in nastajanja visokega deleža odpadkov. Vse se začne že s hotelskim zajtrkom, za katerega sestavine pripeljejo tudi iz več kot 10.000 kilometrov oddaljenih področij, namesto da bi se usmerili na lokalno pridelano hrano. Zato v okviru mreže Hoteli brez odpadkov uporabljajo predvsem domače lokalne proizvode in posebno embalažo, ki jo je mogoče reciklirati celo do 90 %. Prednost ima tudi lokalno pridelano sadje z manj odpada (jabolka, pomaranče). Poudaril je, da bi v primeru, če bi se v projekt vključili vsi hoteli in restavracije v italijanski pokrajini Sorrento, letno prihranili tudi do 60.000 evrov z zmanjšanjem stroškov zaradi odpadkov. Povedal je, da gre pri tem vsekakor za dolgotrajen proces, ki zahteva tudi izobraževanje zaposlenih, saj spremembe ne nastanejo čez noč. Trenutno je v mrežo vključenih že 10 hotelov iz Sorrenta.

V tem tematskem sklopu sta sodelovala tudi **Nina Kosin**, predstavnica za stike z javnostmi pri Turizmu Ljubljana, in **Janez Resman**, direktor javnega podjetja Infrastruktura Bled. Nina Kosin je poročala o nezanemarljivih pridobitvah Ljubljane v zadnjem času. Povedala je, da od leta 2008 poteka pobuda za zmanjšanje uporabe plastenk z vodo, saj ima mesto neoporečno pitno vodo iz pipe in na več javnih mestih postavljene pitnike. Ob vseh večjih javnih prireditvah (Veseli december, Odprta kuhna itd.) je poskrbljeno za ekološko embalažo (krožnike iz razgradljivih materialov, keramične skodelice, ki so naprodaj tudi kot spominki). V okviru Turizma Ljubljana v letu Ljubljane, zelene prestolnice Evrope potekajo tudi izobraževalne konference za hotele in restavracije na temo spodbujanja lokalno pridelane hrane. Janez Resman je na primeru Bleda, enega najbolj priljubljenih turističnih središč pri nas, ki je od 2014 vključeno v mrežo Mesta brez odpadkov, predstavil akcije na poti k izboljšanju odnosa do ravnanja z odpadki v občini. Na določene smetnjake so v času raziskave vgradili elektronske čipe z zapisom, kdaj so bili izpraznjeni in kakšna je bila njihova vsebina, v počitniškem kampu Zaka so namestili večje število zabojnikov za biološke odpadke, okoli jezera so postavili več kot 100 košev za ločevanje odpadkov in v okviru iniciative Okusi Bled na javnih prireditvah poskrbeli za primerno reciklažno posodo. Tudi Bled ima kakovostno pitno vodo, ki jo hotelskim gostom ponudijo iz steklenic, ki jih polnijo sami.

Zmanjševanje količine zavržene hrane

V popoldanskem delu srečanja so se udeleženci posvetili pereči problematiki 21. stoletja – visokemu deležu zavržene hrane v razvitem svetu. Po podatkih, ki jih je navedla Erika Oblak, se več kot tretjina hrane, proizvedene v Evropi, nikoli ne zaužije.

Laura Chatel, predstavnica mreže Francija brez odpadkov je poudarila, da se v zvezi s tem odpirajo povsem nove možnosti: odpiranje novih delovnih mest in razvijanje novih pristopov, ozaveščanje javnosti, spodbujanje dejavnega delovanja in inovacija. Na primeru Francije je predstavila novo zakonodajo za zmanjševanje zavržene hrane, ki jo podpirajo mediji, kako odvečno hrano nameniti v humanitarne namene. Do leta 2025 so si v Franciji zadali velik cilj – zmanjšati odpad hrane kar za 50 %. V okviru supermarketov razvijajo pobudo doniranja hrane dobrodelnim organizacijam in društvom, pri čemer je projekt zanimiv tudi zaradi davčnih olajšav proizvajalcem. Pojavila se je ideja o posebni vrsti »mrzlega skladišča«, kjer so lahko proizvajalci shranili zbrane proizvode za dobrodelne organizacije. Podobno kot v Veliki Britaniji imajo tudi v Franciji posebno agencijo za zavrženo hrano, ki za naslednjih 5 let nadzira vse vidike ravnanja z zavrženo hrano. Na praktičnem primeru neke londonske organizacije je spregovorila še o zanimivi IT-platforni, ki beleži in spremlja vsak primer, ko neka restavracija ali hotel zavrže hrano, ter o tem tudi poroča.

Joris Depouillon, soustanovitelj združenja Food Surplus Entrepreneurs Network iz Belgije je v svoji predstavitvi poudaril zlasti pomen inovatorstva in razvijanja socialnih podjetij v iskanju učinkovitih rešitev za zmanjšanje količine zavržene hrane. Med temeljnimi pristopi je predvsem nenehna komunikacija v okviru lokalnih skupnosti, kompetentno ozaveščanje in izobraževalni projekti za gostinske šole, strokovne organizacije in univerze. Po njegovem je potrebno ljudi najprej navdušiti in na konkretnih primerih, ki vključujejo tudi stimulativne nagrade, prepričati v smiselnost podobnih pobud.

Albin Keuc iz Društva Ekologi brez meja, vodja projekta *Volk sit, koza cela* je poudaril, da se moramo vsakodnevno soočiti z izzivi, kako ob naraščanju prebivalstva in širjenju mest poskrbeti za zmanjšanje, in ne za povečanje količine zavržene hrane. Ob blagostanju in množičnem potrošništvu v svetu še vedno trpi lakota okoli 800 milijonov ljudi. Predstavil je nacionalno kampanjo *Slovenija brez zavržene hrane* z vrsto zelo zahtevnih programov in opozoril na potrebo po spreminjanju nakupovalnih navad. Med njimi je odhod iz trgovino s

seznamom v roki, ki zelo pomaga, da ne nakupimo preveč hrane in je pozneje ne zavržemo.

Na okrogli mizi, ki jo je vodil **Jaka Kranjc**, koordinator iz Društva Ekologi brez meja, so bili razpravljavci enotnega mnenja, da se z razvijanjem in uvajanjem novih idej, vizij in pobud na področju zmanjševanja količine zavržene hrane ustvarjajo predvsem nova delovna mesta. Vsi so opozorili tudi na pomemben razmislek, kako iz ostankov uporabne hrane proizvesti novo hrano.

Mesta brez odpadkov

Drugi dan srečanja je bil v dopoldanskem delu še namenjen tematiki mest, njihovim priložnostim in izzivom pri udejanjanju vizij brez odpadkov v praksi, v popoldanskem delu pa so udeleženci predstavili strokovno delo organizacije Evropa brez odpadkov in nekatere prodorne projekte. Goste in udeležence srečanja so nagovorili **Rossano Ercolini**, predsednik mreže Evropa brez odpadkov, župan **Zoran Janković** in **Irena Majcen**, ministrica za okolje RS. Prvi od govorcev je na primeru manjše italijanske občine v Toskani, kraja Capannori s 47.000 prebivalci, predstavil pozitivno izkušnjo, kako navkljub načrtom za izgradnjo dveh sežigalnic v kraju, teh niso postavili. Poudaril je, da je pozitivnemu zgledu kmalu sledilo kar 122 italijanskih občin. Spregovoril je tudi o pomembnem vidiku »sekundarnega gospodarstva«, v eni od papirnic, ki zaposluje okoli 60 tisoč ljudi, so se usmerili v proizvodnjo sekundarnih plastičnih peletov, kar je izrednega pomena za makroekonomijo. Župan **Zoran Janković** je zbrane nagovoril z aluzijo na znameniti govor velikega borca za človekove pravice Martina L. Kinga Imam sanje (*I Have a Dream*) in povedal, da si je tudi sam projekt za zmanjšanje količine odpadkov v mestu sprva predstavljal kot velike sanje. Poudaril je, da smo lahko v naši majhni Ljubljani upravičeno ponosni na velikopotezni projekt, ki poteka pod okriljem podjetja Snaga, in pohvalil našo prestolnico kot zelo čisto. Dodal je še, da je lani prvo nagrado v okviru ustvarjalnega natečaja *Ločujem, naravo varujem* prejel vrtec Miškolin iz Ljubljane, in poudaril pomen ozaveščanja o varovanju okolja že v najmlajšem obdobju. Na koncu ni pozabil dodati, da živimo v najlepšem mestu na svetu. Ministrica za okolje **Irena Majcen** je spregovorila o okvirnem programu prehoda v zeleno gospodarstvo, sprejetem oktobra 2015, ki temelji na več različnih pobudah: na trajnostno zeleni ekonomiji, krožnem gospodarstvu, spodbujanju zelenih delovnih mest, zeleni proračunski reformi in na trajnostni prometni politiki. Poudarila je, da se je že na začetku priprav pokazalo veliko sodelovanje z različnimi partnerji, in dodala, da imajo veliko vlogo pri izpolnitvi končnega cilja – družbe brez odpadkov – mestne občine s svojo povezovalno vlogo. Za konec je še povedala, da je v okoljski politiki našega glavnega mesta v zadnjih nekaj letih opaziti viden napredek.

Uvodnemu delu se je pridružil poseben gost **dr. Paul Connert** iz New Yorka, eden vidnejših zagovornikov koncepta brez odpadkov v globalnem merilu. Predstavil je temeljne korake na poti trajnostne politike družbe z manj odpadki in poudaril, da ne odlagališča in ne sežigalnice niso prave trajnostne rešitve ter kot absolutno primernejši alternativni izpostavil kompostiranje in reciklažo. Na praktičnih primerih je nazorno nakazal prave smernice, pri čemer je dodal, da je treba v primerih, ko se odpadkov ne da kompostirati ali reciklirati, razmisliti o boljšem industrijskem dizajnu. Opisal je program zbiranja odpadkov od vrat do vrat in se zavzel za nenehno izobraževanje zaposlenih v kuhinjah in posameznih gospodinjstvih, kako shranjevati in konzervirati hrano. Pomembnejša od ponovnega okrevanja narave je po njegovem regeneracija ljudi in njihovega načina razmišljanja. Poudaril je, da si s trajnostno politiko za manj odpadkov ustvarjamo več socialnih pravic in delovnih mest, skrbimo za boljše zdravje in gradimo svetlo prihodnost planeta in naših otrok.

Nadaljevanje v prihodnji številki.

ATELJE ZA KERAMIKO APOK VABI NA POČITNIŠKE DELAVNICE ZA OTROKE MED 6. IN 15. LETOM

Foto: arhiv APOK

Umetniška razstava APOK.

Pred dobrim letom je na Vošnjakovu 4 v Ljubljani odprl vrata Atelje za poslikavo keramike APOK, kamor je brez najav in rezervacij dobrodošel vsakdo, ki ga mika ustvarjanje z glino ali keramiko. Starostnih omejitev ni, njihovi programi so primerni tako za vrtce in osnovne šole kot za dnevne centre aktivnosti za starejše, naročajo jih tudi ugledna podjetja, ki želijo ohranjati mentalno in ustvarjalno kondicijo svojih sodelavcev. Gostijo rojstne dneve, teambuildinge, dobrodelne dogodke, razstave uveljavljenih slovenskih avtorjev in tako ustvarjajo osrednjo točko za ljubitelje keramike in gline. V Atelje lahko pridete sami ali pa v družbi, tam si lahko izdelate novo keramiko za svojo kuhinjo in jedilnico, darilo za svoje bližnje in prijatelje. Pripravljeni imajo tudi program za različna praznovanja in druženja. Konec decembra 2015 so v salonu Ateljeja odprli razstavo radoživih keramičnih umetnin Črtomirja Freliha, Nataše Šušteršič Plotajs in Silvestra Plotajsa Sicoa.

Za letošnje poletje Atelje pripravlja počitniške delavnice za otroke in mlade med 6. in 15. letom starosti, kjer bodo mladi razvijali svoje motorične sposobnosti, ustvarjalno domišljijo in estetsko občutljivost. Delavnice so tedenske, lahko pa jih otroci obiščejo tudi le za en dan. 5-dnevno varstvo in animacija v Ateljeju vključujeta 2 obroka – dopoldansko malico in kosilo –, ob tem pa tudi vse pripomočke in visoko kakovostne materiale. Na njih lahko otroci ustvarjajo skupaj s starši. Dnevna cena delavnice z organiziranim varstvom znaša 35 evrov, tedenska pa 150 evrov. **Julijske delavnice** so na voljo v naslednjih terminih: 27. 6. – 1. 7., 4. 7. – 8. 7., 11. 7. – 22. 7., 25. 7. – 29. 7., **avgustovske delavnice** pa: 1. 8. – 5. 8., 8. 8. – 12. 8., 16. 8. – 19. 8. in 22. 8. – 26. 8.

Rezervacije in informacije: APOK, Vošnjakova 4, 1000 Ljubljana

T: 082-058-948, Ana Škulj, vodja Ateljeja

E: info@apok.si

W: www.apok.si

Odpiralni čas: pon. – pet. od 11. do 19. ure, sobote in praznovanja po dogovoru

Foto: arhiv APOK

Utrinek iz delavnic APOK.

Povabilo k nakupu in najemu nepremičnega premoženja

Mestna občina Ljubljana ima za zainteresirane kupce in najemnike na voljo spletno aplikacijo »Nepremičnine MOL« (<http://www.ljubljana.si/si/mol/nepremicnine/>), ki omogoča vpogled v načrt prodaje in oddaje nepremičnim v svoji lasti. Na tej spletni strani so opisani postopki prodaje in oddaje nepremičnega premoženja ter vse aktualne objave z nadrobnejšimi podatki o posamezni nepremičnini in izvedbi postopka prodaje oziroma oddaje. Pri posamezni javni objavi so navedeni kontaktni podatki in informacije o načinu prijave. Pri razpolaganju in upravljanju z nepremičnim premoženjem Mestna občina ravna v skladu z zakonodajo, ki ureja to področje, in v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Prijazno vabimo k ugodnemu nakupu in najemu razpoložljivih nepremičnin.

PRODAMO

Stavbo in pripadajoča zemljišča v naselju Javor, Javor 5, Ljubljana- Dobrunje

Informativna vrednost: 72.800 €

Stavba v skupni izmeri 505,80 m² stoji na zemljiščih v skupni izmeri 1.699 m². Zemljišča imajo namensko rabo območje centralnih dejavnosti za vzgojo in primarno izobraževanje. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: E (105-150 kWh/m²a).

PRODAMO

Cankarjeva cesta 11, Ljubljana

Informativna vrednost: 357.700 €

Poslovni prostori, ki v naravi predstavljajo pisarne v skupni izmeri 206,18 m², so v visokem pritličju stavbe na naslovu Cankarjeva cesta 11 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

PRODAMO

Več parkirnih mest, Neuburgerjeva in Štihovala, Ljubljana

Informativna vrednost: 7.400 €/parkirno mesto

Parkirna mesta so v podzemni garaži na naslovu Neuburgerjeva ulica 11, 25 in Štihovala ulica 19 v Ljubljani, vsak v izmeri 12,50 m². Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Poslovni prostor, Celovška cesta 143, Lj

Informativna vrednost: 88.500 €

Poslovni prostor v izmeri 73,64 m² je v pritličju stavbe. Namenjen je storitveni dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: C (35-60 kWh/m²a).

PRODAMO

Poslovni prostori, Tivolska cesta 50, Lj

Informativna vrednost: 490.000 €

Poslovni prostori v skupni izmeri 326 m² so v 10. nadstropju stavbe na Bavarskem dvoru v bližini Ljubljanske borze. Namenjeni so pisarniški dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

PRODAMO

Poslovni prostori, Kunaverjeva 14, Ljubljana

Informativna vrednost: 230.000 €

Poslovni prostori v skupni izmeri 204 m² so v pritličju stavbe. Namenjeni so pisarniški dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Rožna dolina, s parcelnimi številkami:

341/2 v izmeri 757 m², 342 v izmeri 880 m², 343/2 v izmeri 5.655 m², parc. št. 343/4 v izmeri 36 m² in parc. št. 344/2 v izmeri 2.572 m², skupaj 9.900 m², vse k.o. 1723-Vič.

Informativna vrednost: 3.267.000,00 EUR

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora RD-419, z namembnostjo SSsv – splošne večstanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Šentvid (Cesta na Poljane) s parcelnimi številkami:

632, 631/1, 631/2, 630/1, 630/2, 630/3, 629/1, 629/2, 1188/5 in 1188/4, skupaj 1.827 m², vse k.o. 1754-Šentvid.

Informativna vrednost: 365.400,00 EUR

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora ŠE-725 z namembnostjo SSce – pretežno eno- in dvostanovanjske površine.

razpoložljivega

Mestne občine Ljubljana

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani,
Letališka cesta, s parcelno številko
127/51 v izmeri 11.838 m², k.o. 1730-Moste.

Informativna vrednost: 1.600.000,00 EUR

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora JA-47 z namembnostjo IG – gospodarske cone.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v
Ljubljani, Medno, s parcelno številko
1142/5 v izmeri 732 m², k.o. 1752-Stanežiče.

Informativna vrednost: 130.000,00 EUR

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora ŠE-508, z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovajske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v
Ljubljani, Dravlje (Kamnogoriška cesta), s
parcelno številko:

1066/1 v izmeri 432 m², k.o. 1738-Dravlje.

Informativna vrednost: 108.000,00 EUR

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora DR-519 z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovajske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v
Ljubljani, Dravlje (Regentova cesta), s
parcelno številko:

1017/1 v izmeri 2.304 m², k.o. 1738-Dravlje.

Informativna vrednost: 293.760,00 EUR

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora DR-703 z namembnostjo SB – stanovajske površine za posebne namene.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v
Ljubljani, Rudnik (križišče Peruzzijske in
Jurčkove ceste), s parcelnimi številkami:
243/1240, 243/1243, 243/1246, 243/333, 243/334, 243/1248 in
243/1250, skupaj 822 m², vse k.o. 1695-Karlovško predmestje.

Informativna vrednost: 180.840,00 EUR

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora RN-494 z namembnostjo SSsv – splošne večstanovajske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v
Ljubljani, Novo Polje (Novo Polje, cesta
III), s parcelno številko:

154/3, v izmeri 752 m², k.o. 1772-Slape.

Informativna vrednost: 115.056,00 EUR

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora PO-268 z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovajske površine.

Fotografije: Veronika Sorokin

Eva Strmljan Kreslin, direktorica Družinskega centra Mala ulica.

Razgibane in ustvarjalne

Poletno počitniško varstvo v Družinskem

Veronika Sorokin

Kavarnica v Družinskem centru Mala ulica.

Sprejemna avla.

Starši dobro vemo, kako pomembno je, da so naši otroci v času, ko zaradi službe in obveznosti nismo z njimi, v varnih rokah strokovnjakov in dinamičnih posameznikov, ki se jim rade volje posvetijo in jim pomagajo brzdati otroško vihravo energijo. V času počitnic, ko nimajo rednega šolskega pouka in dopolnilnih dejavnosti, je otroška energija še posebej živahna in včasih tudi neobvladljiva. Občutek, da je navkljub temu izrabljena pozitivno in v prid otrokovi ustvarjalnosti ter širjenju obzorja, je naravnost fantastičen. Javni zavod Mala ulica, ki ga vodi direktorica Eva Strmljan Kreslin, je z nami že četrto leto in v vseh pogledih izpolnjuje prav to, kar si starši najbolj želimo za svoje otroke. Z razgibanim programom in širokim spektrom različnih delavnic in aktivnosti je Družinski center odprt vsak dan, tudi med prazniki, v svojem poslanstvu pa se posveča različnim starostnim skupinam, od novorojenčkov do osnovnošolcev v starosti do 11 let. Izrednega pomena je, da ponuja tudi varstvo med počitnicami, tako med poletnimi kot tudi jesenskimi, novoletnimi in zimskimi. Eva Strmljan Kreslin, direktorica Javnega zavoda Mala ulica nam je povedala, da je zanimanje za počitniško varstvo, predvsem poletno, ogromno in da se mesta zelo hitro zapolnijo. Program, namenjen šolarjem iz Mestne občine Ljubljana, je subvencioniran s strani občine in skupaj s 3 obroki ter vključenimi obiski po programu stane 70 evrov za otroka na teden. Za drugega otroka starši plačajo 20 % nižjo ceno. Medtem ko je bilo počitniško varstvo doslej organizirano za šolarje med 1. in 3. razredom, so ga letos razširili in vanj vključili osnovnošolsko mladino do 5. razreda. V letošnjem šolskem letu je v Mali ulici na voljo skoraj 10 tednov dinamičnih in ustvarjalnih poletnih počitnic na treh lokacijah.

Nam lahko kaj več poveste o letošnjem programu poletnega počitniškega varstva v Družinskem centru Mala ulica?

Že na začetku lahko povem, da smo letos naš program v duhu zelene prestolnice še obogatili, kajti matični počitniški skupini v Mali ulici in sklopu *Zelene počitnice v gozdu* smo to poletje dodali še modul počitniškega varstva *Zelene počitnice Na divje*. To bo delno potekalo v Ljubljani, delno pa v naravi v okolici prestolnice. Tri dni na teden se bomo družili v zeleni oazi skupnostnega vrta *Onkraj gradbišča* ob Resljevi cesti v Ljubljani in v različnih zelenih prostorih po mestu (Grajski hrib, Tivoli). Počitniško varstvo bo potekalo ob pomoči dveh animatork iz Male ulice, vodila pa ga bo arhitektka in mama štirih otrok Nina Vastl Štefe. V okviru programa *Na divje* bomo dvakrat tedensko (predvidoma v četrtek in petek) odpotovali z vlakom na enodnevni izlet v okolico Ljubljane in dan preživeli v naravi. Tu si bomo sami nabrali divjo hrano, si po potrebi zanetili ogenj in si pripravili divji obrok: skuhali krompirjevo juho in naredili travniško solato ali pa bomo zamesili kruh in si spekli hrenovke. Za vsak dan je predvidena določena tematika, vendar se bomo prilagajali trenutnim vremenskim razmeram in dinamiki v skupini.

Na skupnostnem vrtu v Ljubljani je 50 vrtov, nekaj skupnih gred in skupnostni prostor. Že prvi dan si bomo na vrtu postavili našo bazo: platneno streho ali velik šotor, uredili prostor za skupno mizo, postavili improvizirano kuhinjo in pripravili prostor za počitek. Na vrtu bomo spoznavali vrtnine in zelišča ter izdelali zeliščni herbarij, iz zelišč in rož si bomo kuhali čaj in se naučili, kako se naredi sirup iz sivke. Opazovali bomo življenjsko dogajanje v bajerju na vrtu, si morda ustvarili knjižnico semen, obiskali ljubljansko tržnico, kupili nekaj sadik zelenjave ali rož in jih posadili na skupne grede. Sprehodili se bomo do bližnjega parka Tabor ali do Tivolija, nabirali plevel in lubje ter prepoznavali drevesa. Sami si bomo pripravljali zajtrk, se naučili izdelovati maslo in skuto. V primeru močnega dežja bomo naredili zbiralnike za vodo, čofotali po lužah ali pa pod streho pogledali kakšen film o naravi na prenosnem računalniku. Narisali bomo razglednice in jih poslali najdražjim. Ob zaključku dneva si bomo skupaj pripravili še sadno malico.

Spodbujanje praktičnega znanja

Počitnice so že same po sebi obdobje predaha po šolskih dneh, zato so namenjene predvsem drugačnemu načinu, kako kakovostno in polno izkoristiti proste dni, ko otrokom ni treba v šolo. Pri počitniških programih v okviru Male ulice dajejo v vseh vidikih poudarek urjenju praktičnega znanja, ki ga imajo šolarji po mnenju direktorice Eve Strmljan Kreslin premalo. Med samim potekom dnevnih aktivnosti je pomembno, da otroci sodelujejo pri pripravi obrokov, pripravljanju in pospravljanju igralnice in se obenem znajdejo v naravi, kjer med poletnim počitniškim varstvom preživijo največ časa. Tako so primorani graditi in krepiti samostojnost, postajajo samozavestnejši in obenem razvijajo nove veščine, ki jih bodo v življenju še kako potrebovali.

Vzgojno načelo, ki ga upoštevajo pri počitniških skupinah, da te niso prevelike in da ne primanjkuje vzgojiteljev, temelji na razmerju 1:5. Pri modulu *Na divje* bo tako v skupini 15 otrok v starosti od 7 do 11 let v spremstvu 3 odraslih, pri drugih dveh modulih – v skupini *Mala ulica* in v programu *Zelene počitnice v gozdu* pa je po 20 otrok in 4 odrasli. Vzpostavljeno razmerje se je tudi v preteklih letih izkazalo za optimalno, saj lahko animatorji na ta način pri svojem delu ostanejo sproščeni in imajo do otrok tudi bolj individualen pristop.

Otroci imajo v okviru počitniškega varstva zajtrk, kosilo in popoldansko malico; kosilo za otroke, vključene v modul v Mali ulici in *Na divje*, je v vrtcu Ledina, za skupino *Zelene počitnice v gozdu* pa v Gostilni na Rožniku, glede na potek aktivnosti, ki se bodo odvijale na Rožniku. Starši glede morebitnih prilagojenih diet o tem obvestijo organizatorje že ob oddaji prijavnice, zato je glede tega že vse vnaprej dogovorjeno in poskrbljeno za različne potrebe.

Na tem mestu lahko dodamo, da otroci razen rezervnih oblačil, ki jih imajo shranjena na izbrani lokaciji za obdobje celotnega počitniškega varstva, in copat z nedersečim podplatom, ne potrebujejo ničesar. V Družinskem centru jih bodo zaščitili tudi pred soncem in klopi, priporočljivo je le, da imajo s sabo platenko z vodo. Za vse dodatne informacije se lahko pozanimате na spletnem naslovu: www.malaulica.si

poletne počitnice

centru Mala ulica 2016

Mali Anej Vid ni mogel skriti svojega navdušenja nad igro v Ribniku.

Kako ste si zamislili modul Zelene počitnice v gozdu in ali ste se pri tem morda zgledovali po kakšnem uveljavljenem načrtu?

Program izvajamo drugo leto, in sicer na Rožniku, kjer se popolnoma prepustimo naravi in se poskušamo sredi nje kar najbolje znajti. V svetu je t. i. gozdna pedagogika že bolj uveljavljena in razvita, zlasti v skandinavskih državah in v Nemčiji, pri nas pa je še v povojih. Stik z naravo je za zdrav duševni razvoj otrok nujno potreben, žal pa ga je vse manj. Dobro vemo, da preživljanje časa v naravi zmanjšuje stres, nudi terapevtski učinek za številna zdravstvena stanja, predvsem pa lahko otroci v gozdu dajo prosto pot svoji domišljiji – gozd je neizčrpen vir navdiha in notranje motivacije. Pod skrbnim očesom naših animatork in v spremstvu gozdarjev (prav vsi so opravili izobraževanje o gozdni pedagogiki na Zavodu za gozdove) bodo otroci v gozdu spoznavali gozd, njegove značilnosti in prebivalce, predvsem pa bodo lahko svojo energijo neovirano in brezskrbno usmerili v sproščeno igro. To ne pomeni, da bodo domov prišli čisti, zagotovo pa bodo zadovoljni, utrujeni in ... drugačni. Verjamemo, da bodo hitro ugotovili, da gozd ponuja mnogo več kot televizija ali internet.

Za vsak teden bomo imeli pripravljeno novo tematiko, vezano na spoznavanje življenja v gozdu in v ekipi 4 animatorjev bo vsaj en gozdar. Posebnost naših izhodov pri izvajanju gozdne pedagogike je v tem, da se bomo v gozd odpravili v vsakem vremenu, saj morajo otroci naravo doživeti polno in s čim manj ovir. Dež je naraven pojav, v poletnih mesecih še kako potreben za vegetacijo in dobrodošel za našo osvežitev, zato se pred njim ne gre skrivati. Otroke bomo opremlili z nepremočljivimi hlačami in vetrovkami, za primerno obutev pa bodo poskrbeli starši. V primeru res hudega naliva nam bodo v Gostilni na Rožniku, kjer bomo imeli tudi kosilo, ponudili zavetje. Na robu gozda pod Rožnikom se bomo dobili vsako jutro med 8. in 9. uro, pozajtrkovali in se odpravili dogodbščinam naproti, med 15. in 16. uro pa bomo na zbirnem mestu pomalicali in počakali na starše. Ta modul je namenjen otrokom v starosti od 7 do 11 let.

Kakšen pa bo letošnji počitniški program na vaši matični lokaciji?

Počitniško varstvo v Mali ulici se bo začelo ob 7.30 in trajalo do 16.30. V skupini bo največ 20 otrok, starih od 6 do 10 let, za katere bodo skrbele tri usposobljene vzgojiteljice, ves čas počitnic pa bo z nami tudi angleško govoreči prostovoljec (*native speaker*).

Za vsak teden imamo predvideno izbrano temo, na katero se bodo vezali tako obiski strokovnjakov v Mali ulici kot tudi naši izleti in obiski, kamor se bomo v času počitnic odpravili. Dnevni ritem varstva bo vsak teden enak. Ob prihodu v Družinski center do zajtrka bo čas namenjen

spoznavanju in raznim družabnim igram, po zajtrku pa bo na vrsti naša dnevna tema in z njo povezane aktivnosti. Ob spoznavanju človeškega telesa bomo denimo obiskali zdravstveno ambulanto in Reševalno postajo UKC Ljubljana, seznanili se bomo tudi z delom gasilcev in policistov ter obiskali Gasilsko brigado Ljubljana in Policijsko akademijo v Tacnu. V okviru športnega tematskega sklopa bomo spoznavali zanimive športne panoge, se pogovarjali o športu in se povzpeli na enega od okoliških vrhov (predvidoma na Toško čelo). Pri tematiki Ljubljane, zelene prestolnice Evrope 2016 se bomo posvetili zelenim površinam v našem mestu, obiskali zen vrt, zasadili nekaj dreves na poti na Šmarno goro in skrbeli tudi za rastlinje na zunanjem igrišču Male ulice. V jezikovnem tednu bomo prek igre in interaktivnih pripomočkov ter usposobljenih učiteljic vstopili v svet angleškega in nemškega jezika, se pri naslednji temi poglobili v svet živali in vkorakali tudi v program *Ni nam vseeno*. Učili se bomo strpnosti, razumevanja, medkulturnega dialoga in odgovornosti ter iz različnih zornih kotov spoznavali skupnost, v kateri živimo. Enako zanimivo in nepozabno bo tudi v tednu, namenjenem vizualnim medijem, filmu in fotografiji, ko bomo posneli celo skrito kamero, in v tednu lutk, ko se bomo približe seznanili z različnimi tehnikami izdelovanja lutk, si ogledali lutkovno predstavo in obiskali Lutkovni muzej. Ne samo to, preprosto lutko si bomo tudi sami izdelali.

Kaj je poleg modula počitniškega varstva Na divje na lokaciji opuščenega gradbišča ob Resljevi cesti, ki ga letos uvajate, še novega?

Poleg tega, da z letošnjim letom v počitniško varstvo vključujemo osnovnošolske otroke do vključno 5. razreda (in ne le do 3. razreda,

Animatorica Katja Poznič, akademska restavratorka s pedagoško-andragoško izobrazbo: »V Družinskem centru Mala ulica smo zaposlene 4 animatork-pedagoginje. Umetniško udejstvovanje, pa tudi ustvarjanje z otroki je del mojega življenja že od najstniških let. Otroci so najbolj iskreni; njihovo doživljanje je neposredno in takoj ti dajo vedeti, ali so s tabo zadovoljni, če si se jim dovolj prepustil oz. se uživel vanje.«

PROGRAM MALEGA FESTIVALA 2016

Ob zaključku šolskega leta 2015–2016 v okviru Družinskega centra Mala ulica pripravljajo Mali festival z bogatim spremljevalnim programom, namenjen prijetnemu druženju in razvedrilu osnovnošolcev. Na festivalu ne bo manjkalo glasbe, ustvarjalnih delavnic, zanimivih predstav, sladkanja in še in še. Potekal bo na vrtu Male ulice.

Četrtek, 23. 6. 2016: 18.00:

Koncert: Severa in Gal Gjurin za otroke

Petek, 24. 6. 2016: 14.00–15.00:

Vesela urica: sladoled za šolarje; 14.30–15.30: Urica znanosti;

15.30–16.30: Branje in druženje z ambasadorji nasmeha; 16.00–17.00: Kiparska ustvarjalnica z Mojco Smerdu; 17.00–18.00: Predstava: Kapitan Glista; 18.00: Koncert autodafe: Zverinice prijateljice

Sobota, 25. 6. 2016: 10.00:

Gostimo Tačke pomagačke; 10.30: lutkovna predstava LGL: Ti loviš; 11.00–14.00: Zmajeva krožna vožnja (Sezamova rikša); 11.30: predstava čarodeja Mareta Čareta; 11.30 - 13.00: Tovarna milnih mehurčkov; 13.00–14.00: Igranje Pollockovega glavometa; 14.30: Urica znanosti; 15.30–16.30: Branje in druženje z ambasadorji nasmeha; 16.00: Mali potujoči cirkus; 18.00: koncert Matjaž Pikalo za otroke

Nedelja, 26. 6. 2016: 10.00–12.00:

jahanje ponijev; 10.00–11.00: pletenje velike pajkove mreže; 11.00: Bazilika: Veseli cirkus otožnega klovna; 12.00–13.30: APOK - delavnica lončarskega vretena; 13.00–14.00: Igrišče za najmlajše; 14.30–15.30: Urica znanosti; 15.30–16.30: branje in druženje z Ambasadorji nasmeha; 16.00–17.30: APOK - delavnica lončarskega vretena; 17.00: Glasbeno-lutkovna predstava: Kam barčica, kam deščica; 18.30: Lutkovno senčno gledališče: Kamnosek

Ves čas malega festivala: Mare Čare z baloni, poslikava obraza, Čarobna soba z baloni. Mali festival se bo dogajal na vrtu Male ulice.

Zunanje igrišče Družinskega centra Mala ulica.

kot doslej), bomo v vsako skupino vključili tudi šolarje iz Azilnega doma. V preteklih mesecih smo bili priča številnim migrantskim tokovom, ki so se dotaknili tudi Slovenije in prestolnice, zato smo želeli na tem področju storiti predvsem nekaj praktičnega. Že pozimi smo vzpostavili sodelovanje z Azilnim domom na Viču, kjer so predvsem otroci iz Iraka, Sirije in Afganistana, ter s prijazno pomočjo javnega podjetja LPP organizirali brezplačne avtobusne prevoze otrok azilantov in njihovih mamic do Male ulice, kjer se lahko igrajo in

vključujejo v redne dejavnosti. Poleti pa se nam bodo v programu pridružili še šolarji.

Neprecenljiva dodana vrednost v mestu

Družinski center Mala ulica, ki navduši že takoj ob vstopu v sprejemni prostor, je deležen velikega zanimanja tudi med mladimi družinami iz tujine, ki se ustavijo v Ljubljani, in naključno, nekateri pa že prej slišijo za Malo ulico. Prostori nekdanje javne mestne kopalnice, ki je nudila javne tuše

in je delovala od leta 1899 do 70. let minulega stoletja, nato je bila v stavbi gostinska dejavnost, dalj časa pa je bila tudi prazna, so danes polnovredno izkoriščeni. Največja igralnica v osrednjem delu – Mestna ulica s skritimi kotički, kuhinjo in mini stanovanjskimi prostori, toboganom čez cesto, pomanjšanimi fasadami pomembnih ljubljanskih hiš z ilustracijami Damijana Stepančiča itd., širi že tako bujno otroško domišljijo in v otroku krepi raziskovalnega duha. Načelom odkrivanja, igrive sprostitev in poletom nebrzdane domišljije se prilagajajo tudi vsi drugi prostori: zavito stopnišče, ki vodi bodisi navzgor do mestne kockarnice, knjižnice ali navzdol do kletnih prostorov s sanitarijami itn. Zelo lepo je urejeno tudi zunanje igrišče, ki je posebej dobrodošlo predvsem spomladi in poleti, ko se obiskovalci radi zadržujejo zunaj. Poskrbljeno je tudi za starše, saj v hišni kavarnici lahko spijejo zasluženo kavo, preberejo časopis in nahranijo svojega malčka. Na tem mestu povejmo, da lahko v primeru nujnih obveznosti starši svojega otroka, starejšega od 4 let, po poprejšnji najavi pod budnim očesom vzgojitelja prepustijo varstvu v igralnici.

Igrač ni prav veliko, saj dajejo prednost ustvarjalnicam, poligonu, domišljjski in spontani igri. Pri izhodiščnem konceptu Družinskega centra kakor tudi počitniškega varstva direktorica Eva Strmljan Kreslin sledi osebnemu navdihu in svojim starševskim izkušnjam, zato je osnovna ideja v celoti avtorska. - Z gotovostjo lahko sklenemo, da gre pri Družinskem centru Mala ulica in počitniškem varstvu za edinstveno in neprecenljivo dodano vrednost mestu Ljubljani, ki zna prisluhniti potrebam mladih družin. S svežino idej, mladim in ustvarjalnim kolektivom ter čuječim posluhom za najmlajše in nekoliko starejše nadebudneže pomeni model, ki je referenčen tudi v mednarodnem merilu.

RAZSTAVA ANA FRANK – ZGODBA Z GLOBOKIM SPOROČILOM ZA SEDANJOST

Dr. Tanja Pihlar

Od 21. marca do 9. maja je Gimnazija Vič gostila potujočo razstavo Ana Frank – zgodba za sedanost. Gre za mednarodni projekt, ki ga je pripravil nizozemski muzej Hiša Ane Frank iz Amsterdama. Razstava je bila prvič predstavljena leta 1996 na Dunaju, odtlej je obiskala že več kot štirideset držav po svetu. V Slovenijo je prispela leta 2012, vendar je gostovala le na dveh šolah; leta 2014 jo je pod svoje okrilje prevzel Muzej novejšje zgodovine Slovenije, ki organizira tudi izobraževanja učencev in dijakov po šolah, ki vodijo po razstavi. Kot je povedala vodja projekta za Slovenijo Monika Montanič, je razstava doslej obiskala šest osnovnih šol in tri gimnazije; naslednja postaja je na Gimnaziji Novo mesto. V okviru projekta potekajo tudi druge dejavnosti; med drugim so v šolskem letu 2014/15 v sodelovanju s KUD Sodobnost International organizirali literarni natečaj. Povezali so se tudi z društvom *Anne Frank Verein*, ki ima svoj sedež v Avstriji, in razširili sodelovanje tudi čez mejo. Marca so skupaj z njim za dijake iz obeh držav organizirali izobraževanje v Gradcu, sredi maja pripravljajo filmsko delavnico *Free2Choose Create* v Ljubljani, septembra pa se bodo dijaki lahko udeležili delavnice *Memory Walk* v Gradcu.

Projekt temelji na medvrstniškem sodelovanju in izmenjavi znanja: razstavo vsakokrat samostojno postavijo učenci in dijaki ter tudi sami vodijo po njej. Za to vlogo se usposobijo na dvodnevni delavnicah, na katerih se seznajajo s tematiko druge svetovne vojne ter z aktualnimi družbenimi problemi. Osrednji del razstave sestavljajo paneli s fotografijami in besedili, ki jih je pripravila Hiša Ane Frank in jih dijaki po svojih zamislih povežejo v zgodbo. Vsaka postavitev je edinstvena, saj razstavo dopolnijo s svojimi izdelki – plakati o dogajanju med vojno na domačih tleh, poudarek je tudi na povezavi z današnjim časom, kot je denimo navezava na problematiko beguncev.

Foto: Tanja Pihlar

Otvoritev razstave Ana Frank.

Vendar tematika razstave ni omejena le na fragmente iz dnevniskih zapisov Ane Frank in tragično zgodbo njene družine, ki je v skrivališču prebela dve leti, ampak nudi vpogled v širša dogajanja med drugo svetovno vojno, vzpon nacizma, holokavst ... Njen namen je tudi seznanjati dijake s problematiko kršenja človekovih pravic in diskriminacije, razvijati občutljivost do kršitev ter odgovorno ravnanje.

Montaničeva je opozorila na to, da je bila Slovenija prva med državami, vključenimi v projekt, ki je razstavo prilagodila za slepe in slabovidne. V sodelovanju z Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije so poskrbeli za to, da so besedila na panojih zapisana tudi v brajici, za obiskovalce pa je na voljo tudi maketa skrivališča. Na takšen način razvijajo učenci in dijaki empatijo do vrstnikov z okvaro vida in postanejo bolj dojemljivi za ovire, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju.

Pri projektu na Gimnaziji Vič je sodelovalo sedem dijakov iz drugega in tretjega letnika: Greta Junger, Ana Bajt, Vita Slak, Melani Mekicar, Zala Gajser, Eva Bevk in Jaša Levstek. V okviru čezmejnega sodelovanja so se prvič izobraževali skupaj s sovrstniki iz Novega mesta in sosednje Avstrije v Gradcu. Kot je povedala

Tadeja Vahtar Rudolf, profesorica zgodovine in koordinatorka projekta na Gimnaziji Vič, so se dijaki na vlogo vodičev zelo temeljito pripravili in so jo zelo zavzeto opravljali – v celoti so po njej vodili kar 67 skupin, med njimi tudi tabornike, razrede iz okoliških gimnazij in srednjih šol, pa tudi upokojece iz Doma za starejše občane Ljubljana Vič – Rudnik. Prvo vodenje so opravili že na slavnostni otvoritvi, na kateri je bil poleg drugih gostov navzoč tudi veleposlanik Kraljevine Nizozemske Bart Twaalfhoven.

Po besedah Vahtar Rudolfove je bila razstava med obiskovalci zelo dobro sprejeta: »Naši dijaki, ravnateljica in profesorji so bili navdušeni. Obiskovalce je najbolj presunil panel, kako so Nemci čistili družbo – invalide, Rome ... Niso mogli razumeti, kaj je bil razlog, da so izbrali prav te ljudi. Brez svoje krivde so bili uvrščeni v skupino ljudi, ki ni vredna preživetja.« Dijak Jaša Levstek je povedal, da je bila zanimiva izkušnja vodenje različnih starostnih skupin po razstavi, dijakinja Zala Gajsar pa je svoje vtise strnila takole: »Vodenje je bilo sproščeno, ker smo vodili mi, njihovi sovrstniki. Nekateri niso bili radovedni, nekatere skupine pa so bile zelo radovedne in so postavile toliko vprašanj, da so nastale prave debate. Včasih sva se zato s sovoditeljem kar težko vrnili k rdeči niti razstave.«

Kul služba!

Karierna priložnost

Dr. Uroš Grilc, vodja urada za mladino Mestne občine Ljubljana, se na svojem mestu s svojo značilno prodornostjo loteva najrazličnejših projektov za mlade. V svojem delovnem okrožju ima odličen vpogled v življenje mladih, posebej tudi v njihove ovire pri iskanju dela. Iznašel je pot, projekt *Kul služba!*, da bodo mladi iskalci zaposlitve do dela prišli, le malo drugače, kot bi pričakovali. Biti bodo morali najboljši in Mestna občina Ljubljana tako v upravi kot v javnih podjetjih in zavodih, katerega ustanoviteljica je, želi pritegniti le najbolj izobrazbeno usposobljene in ustvarjalne mlade, ki se bodo morali najprej izkazati, kaj zmorejo, potem pa jim bodo poti odprte bodisi v veliki mestni družini ali pa bo ta izkušnja zanje dobra referenca za naprej. Več o tem dr. Uroš Grilc v tokratnem pogovoru.

Končan je razpis za projekt Kul Služba!, ki smo ga objavili v prejšnji številki glasila. Povejte nam, kako se je porodila ta sijajna zamisel, je izvirna ali povzema katero od znanih dobrih praks reševanja zaposlovanja mladih?

Ob oblikovanju Strategije MOL za mlade 2016–2025, ki jo je 23. novembra 2015 praktično soglasno potrdil Mestni svet, smo se poglobili v ključne probleme, s katerimi se danes soočajo mladi. Več kot 4000 trenutno registriranih brezposelnih mladih v MOL, starih do 29 let, je nedvomno takšen problem, pred katerim si ne moremo zatiskati oči. Seveda tudi *Kul služba!* še zdaleč ni dovolj za rešitev položaja mladih in občina lahko k temu prispeva le manjši del, kaže pa na to, da je potrebno iskati nove in učinkovite mehanizme za lažjo umestitev mladih na trg dela. Mladi so namreč danes izrazito v podrejenem položaju na trgu dela, ujeti v prekarne oblike zaposlitev, s tem pa brez osnov za osamosvajanje od staršev. Projekt *Kul služba!* je po svoje tudi odgovor na obstoječe mehanizme spodbujanja zaposlovanja mladih, saj se od njih razlikuje ravno po svoji konkretnosti: ob dvigu kompetenc mladih samih, ob usposabljanju mentorjev za delo z mladimi *Kul služba!* mladim omogoča prvo izkušnjo z enim od 26 delovnih mest v 17 podjetjih in javnih zavodih, katerih ustanoviteljica je MOL.

Kaj hoče povedati žargonsko poimenovanje projekta?

V prvi vrsti to, da *Kul služba!* ni socialni projekt, ni projekt, ki mladim kratko malo omogoča najti službo, temveč išče najbolj motivirane in najbolj usposobljene mlade, ki bodo v podjetja in zavode prinesli svojo energijo, idejo in dodano vrednost. Išče se torej najboljše mlade, ki bodo ustvarili neko identiteto s podjetji in zavodi ter prispevali svoj delež k njihovem razvoju. Pa nedvomno je projekt »kul« tudi zato, ker je pokazal veliko motiviranost tako zavodov in podjetij, ki v njem sodelujejo kot delodajalci, kot tudi željo po oblikovanju novega spodbujevalnega mehanizma s strani tistih, ki smo projekt bodisi zasnovali bodisi ga operativno izvedli: javni zavod Cene Štupar, ki je poskrbel za proces usposabljanja, Javni zavod Mladi zmaji in Zavod Nefix ter partnerstvo z Zavodom RS za zaposlovanje. To mreženje je še ena dodana vrednost projekta, ki ni običajna za naš prostor, je pa edina, ki napoveduje sistemski pristop k reševanju problema zaposlovanja.

Kaj so v predstavitev na prijavi najbolj poudarjali mladi iskalci Kul službe!?

Tako kot so različne na tokratnem povabilu ponujene službe in iskani poklicni profili, tako so različni mladi, ki

so se odzvali. Če se ozrem na opise motivacije za zasedbo ponujenih delovnih mest, potem lahko ugotovim dvoje. Prvič, da je manjši del mladih znal zelo dobro artikulirati, za kaj je usposobljen in motiviran za posamezno delovno mesto, da pozna podjetje ali zavod, v katerem je to delovno mesto, in da so ti mladi znali v vlogi nekako izpostaviti tudi svoj osebni angažma in prispevek k delovnemu okolju, v katero se želijo vključiti. Večji del mladih se je zadovoljil zgolj z opisom formalnih kompetenc za zasedbo delovnega mesta. Mislim, da na tej točki obstaja precej rezerve, ki jo imajo ti mladi in da bo že pri jesenski izvedbi *Kul službe!* več tistih, ki se bodo poglobili in z nekim osebnim odnosom prepričali delodajalce, da so pravi zanje.

Koliko mladih se je prijavilo na tokratni razpis, kakšna je bila njihova izobrazbena struktura, koliko je bilo izbranih, koliko so stari, po kakšnih kriterijih ste jih izbirali? Je bila orientacija za izbor že pisna predstavitev ali je bil odločen pogovor s prijavitelji iskalci zaposlitve? Kdo vse se je pogovarjal z njimi?

Torej: v prvi fazi je Cene Štupar usposobil mentorje, ki bodo delali z mladimi po načelih mentorskega dela. V drugi fazi smo objavili javno povabilo za 26 delovnih mest za trimesečno usposabljanje na delovnem mestu. Prejeli smo 316 vlog. Izmed njih bodo delodajalci sami izbrali 2 ali 3 osebe, ki se bodo udeležile dvotedenskega izobraževalnega procesa, po njem pa sledi izbor po enega kandidata, ki bo vključen v program trimesečnega usposabljanja na delovnem mestu in v mentorski program. Izbor je torej prepuščen delodajalcem, saj so oni tisti, ki najbolje vedo, kakšne prihodnje sodelavce iščejo.

Na katerih oddelkih Mestne uprave oz. v katerih javnih zavodih v ustanoviteljstvu Mestne občine Ljubljana bodo zaposleni in kakšna dela bodo opravljali?

V tem prvem povabilu delovna mesta ponujajo Mestna knjižnica Ljubljana, Živalski vrt Ljubljana, Festival Ljubljana, Muzej in galerije mesta Ljubljana, Kino Šiška, Javni holding Ljubljana, LPP d. o. o., Vodovod kanalizacija d. o. o., Žale d. o. o., LPT d. o. o., Ljubljanski grad, Lekarna Ljubljana, Energetika Ljubljana d. o. o., Lutkovno gledališče Ljubljana, Javni zavod Mladi zmaji in Mednarodni grafični likovni center.

Mladi so se potegovali za 26 služb, ki so del razpisa, in sicer od delovnega mesta knjižničarja, bibliotekarja, knjigoveza, administrativnega delavca, vzdrževalno-čistilnega delavca, zvokovnega tehnika, delavca za pedagoško andragoške

Foto: Miha Fras

Kul služba! prinaša vznemirljive izkušnje.

programe, vodjo projektov, referenta - sodelavca začetnika v pravni službi in sodelavca na področju izvršb, elektrikarja, avtomehanika, nekvalificiranega kanalarja, vrtnarja, pogrebno-pokopališkega delavca, redarja inkasanta na parkirišču, strokovnega sodelavca pri programu, farmacevtskega tehnika III, tehnika na področju laboratorijskih analiz, tonskega tehnika, lučnega tehnika, vodje projektov in strokovnega sodelavca za kulturni menedžment in EU razpise.

Za koliko časa bodo dobili službo: bo to redno delovno razmerje, ki bo všteto v pokojninsko dobo, ali gre za honorarno pogodbeno delo?

Strateški cilj MOL je, da se povečuje število mladih s čim trajnejšo obliko zaposlitve. Mladi bodo v *Kul službi!* Imeli možnost trimesečne zaposlitve skozi program usposabljanja na delovnem mestu za prve iskalce zaposlitve, ki ga izvaja Zavod RS za zaposlovanje. Program se ne šteje v pokojninsko dobo. Po teh treh mesecih bo v odvisnosti od tega, kako se bodo kandidati izkazali, kakšne so možnosti za zaposlitev v podjetju in kakšne interese imajo glede teh zaposlitev delodajalci, pokazalo, koliko mladih bo morda dobilo tudi neko trajnejšo obliko zaposlitve. Vendar avtomatizma ni, delodajalci so tisti, ki bodo povedali, kaj zmorejo in kaj želijo. Res pa je, da so načrti MOL glede tega ambiciozni, upamo na čimprejšnjo objavo javnih razpisov in dostop do evropskih sredstev, s katerimi bomo lahko širili krog upravičencev in predvsem podaljšali dobo zaposlitve.

Kakšni so načrti za nadaljevanje projekta?

Že jeseni bomo objavili nov nabor delovnih mest in vključili tudi preostala podjetja in javne zavode MOL, ki vsi izkazujejo željo po sodelovanju v projektu. Še prej nas čaka ovrednotenje prve izvedbe, ki bo pokazalo, kje in kako se lahko še bolj približamo mladim in njihovim potrebam. Sicer pa je projekt *Kul služba!* eden tistih, ki ga lahko v prihodnje razvijamo v več smeri, vključno z razširitvijo nabora sodelujočih podjetij tudi na nevladne organizacije ter na zasebni gospodarski sektor. Pa tudi z možnostjo nekaterih ciljnih pristopov k posameznim skupinam mladim, ki so še posebej ranljive. Ustvarili smo torej model, ki kar kliče k temu, da ga apliciramo na različne situacije in ga v korist mladih razvijamo skladno s tem, kar trg dela trenutno potrebuje. Zgolj ta sistemska povezava z delodajalci in odzivanje ne njihove potrebe je namreč zagotovilo, da bomo dolgoročno lahko zmanjšali delež brezposelnih mladih. In posledično ustvarili še spodbudnejše okolje, da bodo mladi imeli kar najboljše možnosti za delo in življenje v Mestni občini Ljubljana.

Foto: Tjaša Stepišnik

Športno-rekreativni dogodek Bodi Spoštljiv v Četrtnem mladinskem centru Bežigrad.

Vsak dan je lahko dan za spremembe

Foto: Simon Rajšp

V Četrtnem mladinskem centru Šiška so že osmič pripravili akcijo *Ker imam, drugemu dam*.

BODI SPOŠTLJIV³

Tjaša Stepišnik P.

Četrtni mladinski center Bežigrad (JZMZ) je skupaj s ČS Bežigrad v okviru vseslovenske prostovoljske akcije *Dan za spremembe* organiziral športno-rekreativni dogodek, Bodi Spoštljiv³. Soseska BS3 se je tako odela v spoštovanje in uživala v prijetnem vzdušju.

Rdeča nit celotnega dogajanja je bila spoštljiva komunikacija ter drobna dejanja prijaznosti in pozornosti. V družbi negotovosti, ki spodbuja nestrpnosti, lahko hitro pozabimo, kako je »biti človek do ljudi«. Nastali svet zmede ljudi velikokrat zavede, pravi ena izmed misli udeležence dogodka.

S pomočjo Vrtnarstva Šimenc je pred ČMC Bežigrad zrastle drevo spoštovanja. Bogato je obrodilo z mislimi o tem, kaj je spoštovanje, kako ga interpretiramo in kaj nam pomeni. K vsemu temu so veliko pripomogli učenci, starši in učitelji OŠ Franceta Bevka ter Dnevni center aktivnosti za starejše Puhova. Ker je v Ljubljano prišla pomlad, je bil čas, da tudi sivi zid okoli mladinskega centra dobi novo preobleko. Tega so se z veliko zavzetostjo lotile dijakinje Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije Ljubljana ter Društvo Appareo, ki skrbi, da grafiti s sovražno vsebino dobijo prijaznejšo podobo.

Če se je pred mladinskim centrom sonce skrivalo za vrhovi stolpnic, so se številni obiskovalci ob košarkaškem igrišču prijetno greti z igranjem, navijanjem in spremljanjem dogajanja. Trenerji Košarkarske šole Ježica so speljali sicer prijateljsko tekmo, vendar so fantje kljub temu dali vse od sebe. Hkrati so se ekipe OŠ Franceta Bevka pomešale z mladimi iz ČMC-ja in obiskovalkami DCA Puhova ter reševale vesolje pred Temnozvezdniki. Z lovom na zaklad – iskanjem kamna Oranžnika, so pomagali povrniti mir in spoštovanje v naši galaksiji. V četrtnem mladinskem centru Bežigrad verjamemo, da lahko tudi z majhnimi dejanji spreminjamo svet. To je lahko že iskren nasmehek ali spodbudna beseda, česar pri nas ne manjka. Za prijetno vzdušje se zahvaljujemo vsem prostovoljkam in prostovoljcem, udeležnim organizacijam, mladim, otrokom, staršem in vsem drugim obiskovalcem. V spoštljivem sodelovanju vseh smo pričarali čudovit dogodek!

(Tjaša Stepišnik P. je koordinatorka ČMC Bežigrad.)

»KER IMAM, DRUGEMU DAM«

Simon Rajšp

V Četrtnem mladinskem centru Šiška (ČMC Šiška) smo že četrto leto zapored pripravili akcijo z naslovom »Ker imam, drugemu dam!«. Tokrat smo v sklopu akcije organizirali več delavnic, ki so se odvijale v tednu pred 2. aprilom, *Dnevom za spremembe*. Tako smo v sredo na delavnici *Značkomanija* izdelovali značke. V četrtek smo na delavnici *Ribogojnica* ustvarjali ribice. V petek smo se na delavnici *Riboškot* lotili peke piškotov, ki smo jih mimoidočim ponudili na sobotni akciji. Tako se je ves teden stopnjeval v aktivnostih, ki so se zaključile z osrednjim dogodkom, ki je potekal v soboto, 2. aprila, ko smo med 11. in 13. uro pred Mercatorjem na Celovski zbirali nepokvarljivo hrano, higienske pripomočke, čistila ipd. Za razvedrilo na dogodka je poskrbelo društvo Cirkokrog, ki je mladim in mladim po srcu omogočilo, da se preizkusijo v cirkuških vragolijah. Program je potekal tudi v ČMC Šiška, kjer smo imeli dan odprtih vrat. Prav tako je potekala delavnica izdelovanja origamijev, kjer smo lahko preizkusili spretnost naših prstov. Ob zaključku akcije nas je obiskal tudi raper Zlatko, ki je poskrbel za val navdušenja med mladimi.

Akcija zbiranja stvari se je pričela 7. marca in se je zaključila 7. 4., s predajo zbranih dobrin Centru za socialno delo Šiška, kjer so poskrbeli, da je pomoč prišla v prave roke. Vsem partnerjem akcije se lepo zahvaljujemo! Posebna zahvala gre sodelujočim organizacijam Športnemu društvu Ilužn (Urban Roof), Knjižnici Šiška, tabornikom iz Rodu Dobro volje in Rožnik in Dnevni centru Skupaj v skupnosti. Še enkrat smo dokazali, da v Šiški lahko stopimo skupaj in pomagamo.

SPREMEMBA NA ZALOŠKI 220

Marko Taljan

V Četrtnem mladinskem centru Zalog – ČaMaC je med 29. 3. in 8. 4. 2016 potekala delovna akcija *Sprememba na Zaloški 220*, katere namen je bil urediti okolico Zaloške 220, kjer domujemo Četrtni mladinski center Zalog, Knjižnica Zalog in OŠ Zalog. V sedmih dneh akcije smo z mladimi uspeli popolnoma spremeniti podobo zanemarjene, zaraščene

stene in bližnje zelenice. Ker spoštujemo svoj bivalni prostor in pravico do kakovostnega okolja ter nam je mar za naš Zalog. Akcijo smo začeli z odstranitvijo peska in plevela, ki sta kazila podobo zidu. V nadaljevanju smo dolgo steno pred četrtnim mladinskim centrom očistili, premazali z emulzijo ter jo z beljenjem kakor slikarsko platno pripravili na poslikavo.

Tri dni trajajoča poslikava se je začela 2. aprila v okviru vseslovenske prostovoljske akcije *Dan za spremembe* ob mentorstvu ilustratorja in slikarja Petra Gabra, ki je z odličnim posluhom za govorico mladih poskrbel, da je prej pusta stena oživila s podobami pravljčnih likov, ki burijo zgodbo o Zalogu, Čamcu in Mladih zmajih. Pomenljivo in brez cenzure. Ob Dnevu za spremembe smo se zapodili tudi

Foto: Anja Sabol in Marko Taljan

Mladi v Zalogu so urejali okolico Zaloške 220 in poslikali nove stenske podobe.

Foto: arhiv ČMC Črnuče

V Četrtnem mladinskem centru Črnuče so si dan za spremembe privoščili kot dan zabave in ga proslavili s himno.

med rastje, ki obrašča Zaloško 220, in ga dodobra zdesetkali ter očistili umazanije, ki jo na zelenici odlagajo brezbržni mimoidoči. Za kratek čas se nam je pridružila tudi predsednica ČS Polje mag. Minka Jerebič, ob koncu del pa še raper Zlatko. Z obema smo se, vsem v veselje, zapletli v prijeten čvek.

Tudi v tednu po Dnevu za spremembe je bilo v Čamcu pestro. Četrtega aprila smo poslikavo stene združili s *Prinesi s seboj*, piknikom ob deveti obletnici Čamca. Ta dan so na Zaloški 220 poleg barv zadišale dobre žarpeke, ki so jih pripravili obiskovalci centra. Ob zaključku akcije, v četrtek 7. 4., je prevladal vonj sveže pokošene trave, ki se je okopala v spomladanskem soncu. Zanj bo v tem letu s košnjo zelenice (po)skrbel naš mladi sokrajan Tim Bučar. - Z letošnjo akcijo se je Četrtni mladinski center Zalog že četrty pridružil vseslovenskemu prazniku prostovoljstva. V Čamcu se ga bomo spominjali po odličnem vzdušju in sodelovanju številnih mladih iz Zaloga in okolice.

Program Javnega zavoda Mladi zmaji - Centra za kakovostno preživljanje prostega časa mladih finančno omogoča ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana in ob delni finančni pomoči Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport - Urad RS za mladino. (Marko Taljan je koordinator Četrtnega mladinskega centra Zalog.)

METEOROLOGI SO SE ZMOTILI: V ČRNUČAH 2. APRILA NI GRMELO IZPOD OBLAKOV!

Črt Poglajen

Na Dan za spremembe smo se Mladi Zmaji dela lotili temeljito. Ker najbolj priznani ornitologi zmajem čez vikend predpisujejo vsaj po 14,76 ur počitka, smo z žurom začeli popoldne. In medse povabili prav posebne goste. Osnovna šola Livada je pripeljala izbrano vrsto nogometašev, s katerimi smo se pomerili na prijateljski tekmi. Vodil jih je kar njihov ravnatelj Goran Popović. In ker je nogomet s fiksnimi moštvii v resnici precej starokopitna, neatraktivna in slejkoprej tudi dolgačasna stvar, smo se ob polčasu odločili igrance premešati. Tako smo naredili dvoje: nastopili smo vsi, ki imamo nogomet v srcu in genih, in hkrati vsi za obe ekipe. S tem pa smo bili po vseh

veljavnih – pri FIFI potrjenih pravilih – zmagovalci oboji. Ker pa zmage nismo mogli proslaviti s šampanjcem, smo jo zapekli s palačinkami. Ornk palačinkami. Zapečenimi in s čokolado prelitimi. Duha, ki nas je vodil v dvoranskem nogometu, smo razvili tudi v obedu in sicer tako, da je vsak pripravil palačinko za svojega tekmeca, tekmeč pa zanj.

Dogodek je svoj vrh dosegel kulturno in kot se za vsak pošten praznik spodobi: s himno. Olimpijsko himno. Uglasbila jo je naša reprezentančna skupina Not yet!, in to v stilu – dogodku primerno. »Gre za respect« je donelo od travrz in od sten, ker je bil naslov komada sočasno njegov refren. Bor, Beno in Matic (alias: Borovčina, Benix in Matto) so v svojem nastopu izkazali mojstrstvo Dominga, Carrerasa in Pavarottija. V rep izvedbi, seveda. Protipotesno grajeni temelji nekdanje diskoteke so se ob udarjanju naših basov sicer zastrašujoče tresli, so pa prav oni zaščitili Rašico in Šmarno goro, da sta tudi po našem žuru ostali na mestu. Ko je bilo vzdušje najbolj udarno, sta se nam pridružila tudi Andrej Rozman Roza, ki je z recitalom svojih pesmi med nami večkrat prebudil zmajski krehot, in Zlatko, ki nas je navdušil s svojim odnosom do glasbe, do ljudi in do ... Mladih zmajev. Podprli pa so nas tudi sosede, gasilci, ki so si kljub sobotni generalki brez pomislekov za nas vzeli štiri minute in triinšdeset sekund, kar je lepo, a karseda normalno, ker ves dan nismo bruhalni ognja in zavoljo tega niso bile potrebne posebne intervencije.

In če nas na koncu po profesorsko vprašate, kaj smo se tega dne novega naučili, lahko s ponosom in zmagovitostjo rečemo: Prav ničesar! Dan je bil namenjen zabavi in ne pouku. Smo pa se posvetili povezovanju in sklepanju novih prijateljstev. Se pravi tistemu, kar znamo in kar smo znali brez posebnega utrjevanja. Tistemu, kar v življenju zares šteje in kar smo podčrtali z zeleno. Vsi zmaji smo zmaji. Ni pomembno, od kod je kdo, ni pomembno, za katero moštvo navija, ko se gleda svetovno prvenstvo, ni pomembno, v koga ali v kaj verjame, pomembno pa je, da je pripravljen pomagati drugim, ko je to potrebno. Vsi smo enaki. Zgornji in spodnji, zeleni, vijolični in rdeči, oni, ki raje izrezujemo kolaže, oni, ki raje brejkdensamo, in oni, ki ob vsej umetnosti in športu prisegamo predvsem na trike s kartami. Vsi smo iz iste moke. In v ferpleju je pomembno le to, da človek v igri uživa. Góli sicer še kako štejejo, je pa dobra volja še mnogo pomembnejša od njih.

(Očividec dogodka Črt Poglajen je prostovoljec v Četrtnem mladinskem centru Črnuče.)

Mozaik moje Ljubljane

Opazujem, se spominim, pogledam v knjigo in na medmrežje, vprašam, poznam.

Krokiji: Dušan Muc

Ljubljančani so take hudomušne figure Pantaloneja, Kolombine, Harlekina, Pulčinele... na odru videli ob gostovanjih italijanskih potujočih skupin Commedia dell'Arte v 18. stoletju. Najdi sodobno skulpturo zaljubljenega Harlekina (za pomoč: ima koničasto čepico, igra na piščalko in je na prizorišču glasbenih in plesnih slavnosti).

Odgovor na zastavljeno vprašanje pošlji s pripisom »Natečaj Mozaik moje Ljubljane«, s svojim naslovom in razredom ljubljanske osnovne šole, ki jo obiskuješ, najpozneje do 24. junija na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si ali na naslov: Mestna občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana.

Med pravnimi odgovori bo izžrebanec prejel dve brezplačni veliki kombinirani vstopnici za Ljubljanski grad.

Odgovor na vprašanje iz prejšnje številke glasila

Risba Muc po akvarelu Tatjane Oblak Milčinski

Logarica, ponekod ji pravijo tudi močvirski tulipan, pirh, šahovnica, zacvete včasih že marca na mokrotnih travnikih Ljubljanskega barja; dvobarvni vzorec na cvetnih listih spominja na šahovnico.

Vstopnici za Ljubljanski grad dobi **Nejc Klobasa**, učenec 8. a r. OŠ Polje Iskrene čestitke!

Rubriko pripravlja Dušan Muc.

NAGRADNI NATEČAJ ZA LJUBLJANSKE OSNOVNOŠOLCE

Če hodiš v ljubljansko osnovno šolo, si povabljen, da bolje spoznaš Ljubljano. Pravilno odgovori na zastavljeno vprašanje v rubriki Mozaik moje Ljubljane, dopiši, kateri razred in katero osnovno šolo v Ljubljani obiskuješ, in mogoče bo žreb izbral prav tebe, da se boš brezplačno popeljal na Ljubljanski grad z vzpenjačo, se povzpél na Razgledni stolp, si ogledal Virtualni grad in stalno razstavo slovenske zgodovine. Čakata te dve veliki kombinirani vstopnici, ki ti ju podarja Javni zavod Ljubljanski grad, da boš na Grad povabil tudi svojega spremljevalca.

Foto: Valerija Godec

Dr. Jernej Godec ob zagovoru doktorske disertacije s staršema mamo Valerijo Godec in očetom Matjažem Godcem ter ženo Oluwatobi Ogbechie - Godec.

Jernej Godec je na univerzi Harvard doktoriral iz imunologije 30. marca letos. Štipendijo Mestne občina Ljubljana je prejel že v drugem letniku gimnazije. Vrata na ameriške univerze so mu bila po maturi odprta ne le zaradi odličnega gimnazijskega spričevala, temveč tudi zaradi izjemnih uspehov, ki jih je nízal kot športnik plavalec. Do drugega letnika gimnazije je imel največ državnih rekordov v vseh starostnih kategorijah za hrbtno plavanje, kravl in delfin. Po tretjem letniku je osvojil bronasto medaljo na Evropskem mladinskem prvenstvu na 100 m kravl. Da se bo tudi daleč od doma z vso resnostjo posvečal tako športu kot študiju, je bilo jasno že od vsega začetka. Opremljen z nadarjenostjo, disciplino in vztrajnostjo, je sledil svojim visokim ciljem in se iskreno veselil svojih uspehov. Od leta 2003 do 2009 se je udeležil štirih svetovnih prvenstev in se uvrščal med najboljših 16. Dvakrat se je udeležil olimpijskih iger (v Atenah 2004 in v Pekingu 2008), za slovensko reprezentanco je plaval vse do leta 2009, ko je v Istanbulu osvojil 4. mesto na 50 m hrbtno. Uspešen je bil tudi na univerzijadah in svetovnih vojaških prvenstvih, kjer je prav tako osvajal medalje. - Najpomembnejšo popotnico je dobil v svoji ljubeči družini, pomembno pa tudi v svojem plavalnem klubu Ilirija, kjer se je že kot otrok soočal z zmagami in s porazi. Jernej je tiste vrste mladenič, ki ceni darove, ki so mu dani, in se jih zaveda. Skromen in nasmejan, ko sprejema čestitke, a s karizmo, ki zagotavlja, da bo tudi sam, s svojim znanjem in ustvarjalnostjo obilno daroval.

Kako je potekalo tvoje šolanje?

V Ljubljani sem obiskoval gimnazijo Ledina. V četrtem letniku sem navezal stike z univerzami v ZDA. Obiskal sem nekaj šol, vsaka je poudarila tisto prednost, ki je druge nimajo. Pri izbiri mi je bil pomemben akademski nivo in dobra organizacija študija, prav tako pa tudi kvaliteta plavalnega programa. Pozneje sem izbral študijsko smer molekularna in celična biologija. Berkeley je ponujal tudi možnost štipendiranja. V času študija so zahtevali visoko povprečje ocen, v nasprotnem primeru nisi smel plavati za ekipo univerze. Dovoljen je bil recimo en semester za popraviljanje ocen, ponujali so možnost brezplačnih inštrukcij, akademski svetovalec je bil na voljo za izbiro predmetov. Za športnika je zelo pomembno, da so predavanja za isti predmet organizirana v različnih terminih. Že kot študent in še leto po diplomi sem delal v laboratoriju na univerzi, potem pa sem se prijavil za doktorski študij

imunologije in bil sprejet na Harvardu in Yaleu. Odločil sem se za Harvard. Pri sprejemu na doktorski študij odloča celostna slika o kandidatu, poleg visokega povprečja tudi objave, samostojnost in izkušnje v raziskovalnem delu, tu je bilo pomembno moje laboratorijsko delo, priporočila pisma, raznolikost zanimanj (športni dosežki) in kultura v medsebojnih odnosih – razumevanje in sodelovanje. Med drugim sem opravil obsežen intervju. Ker se po drugi strani tudi univerze potegujejo za najboljše kandidate, sem bil povabljen na večerjo s profesorji z namenom, da se tudi sami predstavijo, razkazali so mi univerzo, mesto in me seznanili s pogoji bivanja in znanstvenoraziskovalnega dela. Kot soavtor in avtor sem v času doktorskega študija objavljajl članke v znanstvenih revijah, kot so *Cell*, *Immunity*, *Nature Immunology*, v svojih raziskavah pa sem se osredotočil na molekularne mehanizme diferenciacije T-limfocitov.

Dr. Jernej Godec

Nada Breznik

Vzporedno so se vrstili tudi tvoji športni uspehi. Sklepali bi, da bi uspel v kateremkoli športu. Kako to, da si se odločil prav za plavanje?

Plavati sem začel že zelo zgodaj. Osemleten sem leta 1994 prvič tekmoval kot plavalec ljubljanskega kluba Ilirija, katerega član sem bil do konca plavalne kariere. Velik del mojega začetka v plavanju je bila moja starejša sestra Špela, ki je že plavala tam, in pa starši, ki so me spodbujali, da tudi jaz vztrajam v športu.

Plavalni klub Ilirija ti je v decembru 2015 posvetil poseben dogodek ob zaključku tvoje plavalne kariere. Kako si to doživel?

Plavalni klub Ilirija je bil ves čas velik razlog za moje uspehe. Res so se izkazali tudi ob uradnem zaključku moje plavalne kariere in priredili nepozaben dogodek. Zadnji skok je bil v Tivoliju za 25 m delfin – tako kot tudi moj prvi tekmovalni skok leta 1994. Povabili so moje trenerje, ki so mi pomagali do uspehov od malega – Tadeja Tominšek, Aleš Cerkovnik in Borut Klinec, tam so bili tudi reprezentanti drugih klubov, kot so Anja Klinar in Damir Dugonjič, s katerimi smo skupaj hodili po tekmovalnih in pripravah. Prišli so tudi nekdanji soplavalci Ilirije in po zadnjem skoku smo tudi malo proslavili.

Zagovora doktorata sta se udeležila tudi tvoja starša. Kakšni so bili tvoji občutki? Kaj je bila tema tvoje doktorske disertacije?

Uraden naslov disertacije je *Mehanizmi aktivacije in diferenciacije T-celic ubijalk (Molecular mechanisms of CD8+ T cell differentiation)*. Moja starša, Matjaž in Valerija, sta bila vedno moja najbližja in najpomembnejša navijača in podpornika. Čeprav sta zdaj na drugi strani oceana, se pogosto vidimo in še bolj pogosto slišimo. Tako mi je veliko pomenilo, da sta prišla tudi na javni zagovor moje doktorske disertacije in proslave, ki je sledila. Tam sta lahko tudi bolje spoznala profesorje in druge raziskovalce, s katerimi sem sodeloval v času raziskav na Harvardu.

Kaj je vplivalo na odločitev, da ostaneš v ZDA? Ali si že odločil, kaj boš delal in kje boš živel?

V ZDA mi je doktorat imunologije iz Harvarda res odprl veliko različnih možnosti za zaposlitev, tako v akademskih kot tudi v neakademskih vodah. Sam sem se odločil, da se pridružim podjetju tveganega kapitala, kjer se bom ukvarjal z investicijami ter začenjanju in razvoju biotehnoloških podjetij za razvoj novih terapij v zdravstvu. Ta pot res združuje delo iz akademske stroke z razvojem v potrebno prevedbo teh dosežkov v nekaj, kar bo nekomu

pomagalo. Sam sem s prijatelji iz Harvarda in Yalea še kot študent ustanovil biotehnološko podjetje, v katerem razvijamo novo terapijo, ki pomaga srčnemu tkivu v primeru srčnega napada. Trenutno še vedno sodelujem pri laboratorijskem delu na univerzi in z drugimi institucijami na področju imunologije.

Velik del odločitve, da trenutno ostajam v ZDA, je tudi soproga, ki je od tu. Maja lansko leto sem se poročil, soprogo Tobi pa sem spoznal na Harvardu, kjer je študirala medicino in MBA. Doma je iz Nigerije, v Los Angeles se je s starši priselila, ko je bila stara 10 let. Predvsem njeni starši so želeli veliko poroko in tako sva imela kar dve. Na tradicionalni nigerijski poroki v LA je bilo 300 svatov, na slovensko obarvani v Bostonu pa okoli 150. Ona nadaljuje specializacijo iz dermatologije na New York University in zato se bova junija preselila v New York.

Kako dostopni so novi znanstveni izsledki drugim znanstvenikom po svetu, denimo tudi nove terapije za ohranjanje srčne mišice (varovanje srčne mišice pred propadom) po infarktu, ki jih še razvijate?

Dobra stran znanosti je, da po eni strani nima meja. Izsledki se konstantno objavljajo v mednarodnih znanstvenih revijah, tako da so dostopni ob istem času po vsem svetu. Sicer pa je le nekaj prednosti, da si v velikem akademskem mestu, kot je Boston. Na primer, tu ves čas gostuje veliko raziskovalcev, ki predstavljajo raziskave, ki še niso objavljene, dosti lažje tudi vzpostaviti sodelovanje z ljudmi, ki delajo praktično čez cesto, lažje je tudi priti do raznih reagentov in naprav. Je pa tudi malo drugače z znanostjo v podjetju v primerjavi z akademskimi odkritji. Podjetju namreč ni vedno v največjem interesu, da se odkritja delijo s širšo znanstveno skupnostjo, dokler ni je neka terapija dejansko pripravljena za uporabo. Tu so akademske raziskave boljše, kar zadeva širši dostop do najnovejših odkritij, ker je vpletenih manj finančnih interesov.

23. aprila 2006 je društvo VTIS (v tujini izobraženih Slovencev) v Bostonu, v Massachusetts General Hospital, organiziralo dogodek, na katerem so predavali štirje slovenski strokovnjaki z različnih področji (lingvistika, medicina, radiofarmacevtska kemija). Dogodek je bil med drugim namenjen tudi spodbujanju in krepitvi vezi med Slovenijo in ZDA. Na njem je predaval tudi dr. Jernej Godec.

Drevo, ikona življenja

Nagrajena fotografija Ane Skobe

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Janja Nikolič

Nagrajena fotografija.

Drevo in vodo bi morali Slovenci častiti po božje, kajti mati Narava je sončni strani Alp podarila čarobno rast v obliki gozdov, grmičevja, trat in cvetlic. Smo prebivalci za bujno zelenje, ki krasi razgibano krajino, hvaležni? Žal premalo, kajti v tranzicijskem obdobju nimamo do flore dovolj spoštljivega odnosa. Lastnike gozdov na primer predvsem zanima finančno donosna hlodovina, ob drevesnih panjih pa mnogi puščajo razmetano vejevje, ki hrani lubadarja, maši vodne tokove in ruši skladnost narave. Neprijazna podoba seveda pride najbolj do izraza vzdolž obljudenih poti. Če odmislimo obrobne gozdove Ljubljane, pa se urbani del mesta ponaša z negovano zeleno dediščino, ki je ne premorejo mnoga evropska mesta, zato ne preseneča, da je bila Ljubljana letos nagrajena z naslovom zelena prestolnica Evrope. Poleg številnih parkov se mesto najbrž ponaša z najdaljšim drevoredom v Evropi, ki poteka ob trasi Poti spominov in tovarštva – Pohod po Poti je Ministrstvo za kulturo ob letošnjem 60. jubileju razglasilo za živo kulturno dediščino – in je nedvomno prispeval k prestižnemu priznanju. Žal pa lepo negovano rast ob popeskani poti vedno bolj ogrožajo ekovandali. Z lomljenjem mladih dreves in celo z objestnim lupljenjem lubja! Tudi grdo počeckane stene, ki jih v ospredju krasi negovano grmičevje ali drevje, kaže nekultiviran odnos objestnežev do harmonične rasti.

Avtorici nagrajene fotografije Ani Skobe je grajski motiv na ozelenem hribu ponudil imenitno priložnost za romantični

posnetek, ki predstavlja veličastno drevo z razgibano krošnjo v obliki prosojne zavese, skozi katero preseva razgiban oblak vijolično-oranžne barve. Spodaj, za temnim deblom in silhueto človeške figure, se razkriva svetla panorama mesta. Gre za horizontalno kompozicijo tople harmonične barvitosti, ki spominja na historično romantično slikarstvo.

Nagrajenki so se najbolj približali naslednji avtorji: Jurij Bizjak, Primož Lampič in Veronika Popotnig, in to s črno-belimi posnetki. Bizjak je presenetil z motivom, ki v strogem geometričnem arhitekturnem okolju prikazuje samozavestno damo s psičkom na povodcu, ki jo na vertikalnem kamnitem stebru pozdravlja droben humoren grafit s sporočilom: Dobro jutro! Lampič se je povzpel na Šmarno goro in s kamero ujel izredno široko panoramo Ljubljane, ki jo v ozadju krasi mehko valovito hribovje Dolenjske. Kompoziciji je dal posrečen naslov *Meglina gibanica* in jo podkrepil z obširno teoretično razlago, kar bi kot celota sodilo v strokovno fotografsko publikacijo.

Veronika Popotnig se je sprehodila po Jakopičevem sprehajališču in tam posnela razstavni pano z motivom Bohinjskega jezera in pričarala nadrealistično podobo s tivolskim pridihom. Mateju Karahodžiču je imenitno uspel zanimivo razčlenjen odsev Nebotičnika in dreves na stekleni površini nekdanje Modne hiše; Maruši Meško posnetek doprsnega kipa Primoža Trubarja z bujnimi tulipani v brezhibni kompoziciji; Gašperju Lešniku zeleno osvetljen Ljubljanski grad; Maši Kores značilna perspektiva dveh kolon novih mestnih avtobusov na Slovenski cesti in Valentini Zupan slikovit pogled na Grad z očičem na Hribarjevem nabrežju. Izjemno humorne narave sta posnetka avtorice Nade Ločniškar, ki predstavljata poigravanje narave z rastjo drevesnega debla (*Prebujanje Etija, Nespodobna bukev*). V duhu klasične razglednice so poslali fotografije: Maša Podobnik, Nenad Pataky in Neža Kompare, medtem ko je Anja Kastelic na svojem balkonu posnela vabljiv motiv cvetočih jagod.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 23. junija 2016 na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridržuje pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

10 let mednarodnega Festivala Igraj se z mano

Nada Breznik

Foto: arhiv CJLL

Mednarodni festival *Igraj se z mano* je letos otroke Centra Janeza Levca Ljubljana že desetič popeljal v središče mesta, kjer jim omogoča igro s sovrstniki iz vrtcev in šol z značilnim razvojem in jih tako predstavlja someščanom. Festival se iz leta v leto širi na več mest doma in v tujini. Dejavnosti na festivalu spodbujajo socialno integracijo med otroki, mladostniki in odraslimi osebami s posebnimi potrebami ter večinsko populacijo vseh generacij.

Šolanje in vzgoja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami terja od vseh zaposlenih velik strokovni in človeški angažma, veliko fleksibilnosti, zasledovanje novih dognanj v stroki, nenehno izobraževanje in izmenjavo izkušenj in dobrih praks s podobnimi ustanovami in strokovnjaki doma in po svetu. Vzgojitelji in pedagogi želijo svojim učencem omogočiti, da razvijejo vse svoje sposobnosti in obenem preživijo srečno otroštvo in mladost. Prav zato tudi sami nenehno snujejo nove poti do končnega cilja, biti samostojen, sprejet, vključen v družbo, biti koristen in zaposlen. Najsi bodo metode dela še tako sodobne, naj so pedagoški delavci in njihovi varovanci še tako ustvarjalni, dokler so zaprti znotraj svoje institucije, dokler se srečujejo samo s sebi podobnimi, dokler so stigmatizirani, obdani s stereotipi in predsodki, so v odrinjenem in podrejenem položaju. Po krivici. To spoznanje je pripeljalo enega od zaposlenih, ki je bil ob prihodu v center tudi sam soočen s svojimi predsodki, do zamisli, da povabijo k igri svoje vrstnike in someščane. In tako so v tem velikem srčnem kolektivu korak za korakom zasnovali festival Igraj se z mano.

Kako je bilo prvo leto, ko ste želeli vaše otroke in varovance s festivalom Igraj se z mano pripeljati v središče mesta, da bi jim omogočili širšo vključitev v družbo sovrstnikov in someščanov? Koliko razumevanja in podpore ste bili deležni?

Dr. Matej Rovšek: Zamisel, da bi otroke pripeljali v center mesta, kjer bi jim omogočili igro s sovrstniki iz vrtcev in šol z značilnim razvojem in jih tako predstavili someščanom, se je porodila našemu vodji projektnega oddelka Boštjanu Kotniku. O njej smo najprej temeljito razpravljali v kolektivu. Del kolektiva se je nad idejo takoj navdušil, nekateri pa so imeli pomisleke. Ime *Igraj se z mano* je festivalu dala naša sodelavka Irena Nose, vodja Doma. Skozi leta se je festival krepil, predsodki so izginjali, tako smo sčasoma k ideji pritegnili večino kolektiva in zdaj ga imajo za svojega. Na tem mestu moram pohvaliti svoje sodelavke in sodelavce, kajti kljub temu, da je festival zdaj že utečen, še vedno zahteva veliko dodatnega dela. Sam sem kot soavtor in ravnatelj zavoda posredoval našo zamisel ustanoviteljici Mestni občini Ljubljana in lahko rečem, da imamo že od vsega začetka njeno podporo.

Boštjan Kotnik: V Centru Janeza Levca Ljubljana, enoti Dom sem se zaposlil leta 2003. Uvidel sem, da je moje nepoznavanje otrok z motnjo v duševnem razvoju imelo svoje prednosti in tudi nekaj stereotipnih predstav. Presenetilo me je namreč, koliko spretnosti in talentov imajo naši učenci, kaj vse znajo, kako se veselijo uspehov. Nedopustno se

mi je zdelo, da tega drugi nimajo priložnosti spoznati, doživeti in izkusiti. Ideja je torej porodila potreba po vključevanju naših na žalost še vedno iz družbe izločenih otrok z motnjo v duševnem razvoju. Odšli smo v najbolj javni prostor (park Zvezda, Kongresni trg), da nas spoznajo, da se predstavimo in da se drugi predstavijo nam. Dogovorili smo se, da bomo na odru in delavnica predstavili ročne spretnosti, glasbene, dramske in plesne talente, želeli smo ustvarjati in nastopiti v pisani družbi, ki bogati in ne ločuje.

Kako so se odzvali Ljubljanci in kako so to doživeli sodelujoči otroci?

Dr. Matej Rovšek: Ljubljanci so bili sprva zelo zadržani. Dogajanje so opazovali od daleč. Naši otroci in otroci iz vabljenih šol in vrtcev pa so nasprotno neizmerno uživali. Ločnica med hendikepom in normalnostjo je bila hitro izbrisana. Na festivalu razlike niso bilo več pomembne. Pomembna je bila le igra, ki je postala poglavitno sredstvo komunikacije.

Boštjan Kotnik: Neka blogerka je drugo leto festivala zapisala, da je to čudovit festival, vendar škoda, da se mimoidoči ne vključujejo najbolje v dogajanje, da jih korak ne zanese vsaj med publiko. Le od daleč nekateri zastanejo, postojijo in se z naklonjenostjo obračajo k dogajanju. Predvsem jo to žalosti, ker je namen tako plemenit. A hkrati se v svojem zapisu v istem trenutku zave, da dejansko tudi ona stoji od daleč, in ne zbere poguma, da bi se vključila. Tako postane v danem trenutku tudi ona le del brezoblične množice mimoidočih.

Kdaj so se projektu pridružile še druge države? Kako zdaj poteka to sodelovanje?

Dr. Matej Rovšek: Že po dveh letih se je festival razširil po Sloveniji. Število udeležencev je skokovito naraščalo, vsako leto se je podvojilo. Izvajati so ga začeli v Mariboru, na Muti in na Jesenicah, danes tudi v Črnomlju in Vipavi. Ideja je zaživela na Hrvaškem, v Srbiji, Italiji, Avstriji, na Norveškem, v Črni Gori in na Poljskem. Festival je že od začetka dobil mednarodni značaj, udeležujejo se ga pedagogi, otroci in mladostniki iz partnerskih držav.

Boštjan Kotnik: Festival Igraj se z mano je blagovna znamka. Podelimo jo določeni organizaciji na njihovo željo ali prošnjo pod pogojem, da se držijo načel, kot so vključevanje različnih populacij (posebne potrebe, starejši, etnične manjšine ...), na festivalu ni prodaje, niti v humanitarne namene, ne sprejemamo podpore organizacij in podjetij, ki imajo vprašljive vrednote oz. artikle, festival mora nuditi raznolikost aktivnosti, zagotovljena mora biti aktivna udeležba vseh sodelujočih.

Kakšni so bili vaši cilji in pričakovanja na začetku?

Dr. Matej Rovšek: Promovirati smo želeli hendikep in posebne potrebe za več pravic, za boljšo kakovost življenja, za spremembe zakonodaje in socialno vključenost hendikepiranih v družbo. Bistvo festivala in vseh njegovih dejavnosti je **učiti učence in družbo vključevanja** s končnim namenom, da so trajno zaposleni in bolj socialno vključeni.

Boštjan Kotnik: Sam sem iskreno, a hkrati seveda naivno verjel, da bo ob presenečenju nad pozitivno produkcijo in samimi izdelki otrok s posebnimi

Fotografiji: Miha Fras

Ravnatelj Centra Janeza Levca dr. Matej Rovšek z vsem srcem sodeluje pri pripravi festivala Igraj se z mano.

potrebami (PP) v pedagoškem procesu gledišče in s tem stališče stroke in družbe doživelo pomemben preobrat. V smer uvida, kaj zamujamo in kako krivični smo do njih. Seveda se to ni zgodilo. Vsaj ne takoj, temveč se proces odvija veliko počasneje, a vsaj v pravo smer, si drznem trditi. In končno spoznanje po desetih letih je, da se proces nikoli ne bo končal.

Kaj lahko po desetih letih poveste o resničnih učinkih, ki jih spremljate pri udeležencih tako pri varovancih, starših, učiteljih, mentorjih, prostovoljcih ...?

Dr. Matej Rovšek: Festival je omogočil afirmacijo celotne populacije oseb s posebnimi potrebami, ne le oseb z motnjami v duševnem razvoju in otrok z motnjami avtističnega spektra. Izstopili so iz sence, dobili so glas, vidni so v družbi. Pridobivajo samozavest, učijo se javnega nastopanja. Pri izvedbi festivala so vključeni tudi v tehnična in organizacijska opravila, za kar dobijo tudi ustrezno plačilo.

Boštjan Kotnik: Raziskava v okviru znanstvene študije mag. Julije Kotnik, vodje marketinga in odnosov z javnostmi v ekipi festivala, je pokazala, da večina ljudi v naši družbi običajno nima niti možnosti, da spozna osebe s posebnimi potrebami, kaj šele, da bi z njimi ustvarila kakšne odnose. Hkrati je raziskovala, kako družbeno ukoreninjene predstave o ljudeh s posebnimi potrebami ustvarjajo mnenja, ki, povezana s strahom in odklanjanjem, poglobljajo distanco, s čimer se ljudje zaščitijo pred neznanim. Dokazala je, da je pri dojemanju otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami bistveno, da posameznik dobi možnost spoznati in vzpostaviti odnos s tem mladim. Za odpravo stereotipov in predsodkov torej v prvi vrsti potrebujemo neposredno izkušnjo. In v tem delu, tako trdi, se pokaže ključna vloga socialne inkluzije (in festivala kot promotorja vključenosti). Odločilno je torej ustvariti pogoje, da ljudje dobijo možnost neposredne izkušnje in si na podlagi tega ustvarijo lastna stališča, kar festival in njegove aktivnosti neposredno omogočajo.

Ali lahko ti projekti vplivajo na razvoj samega načina vzgoje in izobraževanja otrok in oseb s posebnimi potrebami in kako?

Dr. Matej Rovšek: Festival je praksa, ki lahko vpliva na teoretična ozadja konceptov socialnega vključevanja in pomaga dognati, kakšni vse so lahko obrazi socialnega vključevanja. Kakšen napredek je prinesel festival, dokazuje prav raziskovalna študija o socialno interaktivnih učinkih festivala *Igraj se z mano* dr. Katje Jeznik s Filozofske fakultete v Ljubljani. Njena raziskovalna študija je bila predstavljena tudi na strokovnem posvetu Zveze društev pedagoških delavcev Slovenije ter na Izobraževalnih dnevih Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije.

Foto: Miha Fras

Idejni oče in duša festivala Igraj se z mano Boštjan Kotnik.

Boštjan Kotnik: Domišljam si, da lahko. Brez tega idealizma najbrž ne bi počel(i) tovrstnih aktivnosti. Razvoj stroke v navezavi s festivalskimi in drugimi oblikami naših dejavnosti razumem(o) predvsem v kontekstu krepitve tistih stališč stroke, ki s pozitivno naravnostjo pripomorejo k razvoju in raziskovanju optimalnih in predvsem celostnih pristopov do vseh (ne samo s PP) otrok v vzgoji in izobraževanju. Hkrati s pozitivnim vpogledom (produkcijski dobrih praks, ki so na ogled), poskušamo omiliti bolj ostra in toga stališča tistega dela stroke, ki po mojem mnenju ovirajo širok in odprt učno-vzgojni proces.

Ali vzporedno z aktivnostmi, ki vzgajajo in izobražujejo skozi igro in zabavo, potekajo tudi strokovna izobraževanja in usposabljanja specialnih in drugih pedagogov in druga strokovna srečanja?

Dr. Matej Rovšek: Organizator festivala je Oddelek za projektne dejavnosti našega centra (z dvema zaposlenima), soorganizator pa Društvo za kulturo inkluzije. Oddelek vodi tudi *izobraževalnice* o vključevanju otrok za strokovne delavce. Leta 2014 ustanovljeni Izobraževalni center Pika, ki ima sedež v prostorih šole Poljane, izvaja izobraževanja ter svetovanja za učitelje šol in vrtec Mestne občine Ljubljana. V šolah je vključenih kar veliko otrok s posebnimi potrebami. Učitelji za strokovno obravnavo teh otrok potrebujejo dodatna znanja. Le s kakovostnimi pristopi in ustreznim poučevanjem, bodo ti otroci lahko vključeni v večinske vrte in šole.

Ob 10. obletnici festivala je organiziran posvet na temo *Kaj je na-poti?* To bo pregled doseženega, prerez desetih let delovanja. V okviru tega posveta bo potekala tudi okrogla miza.

Boštjan Kotnik: Seveda. Krepiti in razvijati kompetence pedagoškega kadra je edina pot v razvoj vključujoče šole in konec koncev celotne družbe. In to počnemo v okviru svojih finančnih in kadrovskih virov že zdaj. Vendar bi želeli še bolj pokrivati potrebe po dodatnem izobraževanju, predvsem zato, ker jih ustanove s področja vzgoje resnično potrebujejo, kar kaže tudi tukaj na neko sistemsko pomanjkljivost. Sistem *Igraj se z mano*, torej mreža aktivnosti, partnerjev in vsi kontakti ter razviti odnosi ob tem, nam dajejo izredno dobra izhodišča za delo na tem področju.

Koliko razumevanja in podpore imate danes doma (kdo so vaši glavni financirji in sponzorji?) in kako je v državah, ki so se pridružile festivalu?

Dr. Matej Rovšek: Festival financira Mestna občina Ljubljana, ta denar dobimo na razpisih (letno 6000 evrov), nekaj sredstev dobimo z donacijami, vendar so to manjši zneski. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je samo enkrat v desetih letih prispevalo 3000

evrov. Del sredstev smo lani dobili iz norveškega sklada, vendar je ta vir trenutno izčrpan, podobnih razpisov, ki bi podpirali tovrstne aktivnosti praktično ni. V tujini pridobijo sredstva za izvedbo festivala predvsem od lokalnih skupnosti in države.

Boštjan Kotnik: Mednarodni festival Igraj se z mano ima v svoji 10-letni zgodovini že nekaj časa nacionalni in internacionalni značaj, sistemske ureditve pa še vedno nima. Tudi odgovorni na ustreznih institucijah ne kažejo prav velikega zanimanja in volje za ureditev tega vprašanja. V takšnem obsegu, s pokritostjo praktično vseh slovenskih regij in celoletnimi aktivnostmi, kot to počnemo sedaj, brez sistemske ureditve ni več moč funkcionirati. Letos smo morali predčasno zapreti rok za prijave nastopov, saj je interes tako velik, da se je prijavilo samo na naše glavne festivale v maju po Sloveniji preko 300 organizacij. Zahvalili bi se Telekomu in zavarovalnici Generali, ki podpirata festival že nekaj let in sta praktično edini podjetji, ki sta prepoznali v nas koncept družbene odgovornosti, kljub našemu izrednemu trudu in vložku pri iskanju partnerjev na tem področju.

Kaj ste želeli z letošnjim festivalom sporočiti Ljubljančanom? Na kaj ste posebej opozarjali?

Dr. Matej Rovšek: Posebej bi poudaril 4 inkluzivne večerne koncerte (od 24. do 27. maja) na velikem odru na Kongresnem trgu, kjer so med drugimi skupaj s pevci in plesalci s posebnimi potrebami nastopili tudi profesorji in študenti glasbene akademije Berklee College of Music - Valencia, Perpetuum Jazzile, ambasador festivala, rapper Zlatko in še mnogo znanih gostov. Tudi prihodnje leto vabim Ljubljančane, da pridejo, pripeljejo otroke, jih vključijo v delavnice po izbiri, različne animacije in igre v dopoldanskem času ali se preprosto prepustijo užitku gledanja in poslušanja večernih prireditev.

Boštjan Kotnik: Naj obišejo našo spletno stran, kjer si lahko ogledajo vse naše aktivnosti in se seznanijo s posodobljenim, res pestrimi festivalskimi programi: www.igr sejzmano.eu. Obenem pa nas lahko vsako leto praktično v živo spremljajo na <https://www.facebook.com/igr sejzmano/>.

Center Janeza Levca, ki je pred petimi leti praznoval 100. obletnico delovanja, predstavlja danes s svojimi petimi organizacijskimi enotami (tremi šolami, Domom in Izobraževalnim centrom Pika), 219 zaposlenimi in 413 otroki in mladostniki, največjo vzgojno-izobraževalno organizacijo v Ljubljani. Namenjen je šolanju otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (predvsem motnjami v duševnem razvoju ter motnjami avtističnega spektra). V njem se šolajo in usposabljaajo otroci in mladostniki iz Ljubljane in njene okolice, Dom pa obiskujejo tudi otroci iz drugih delov Slovenije. V okviru centra delujeta še dva oddelka, Oddelek za izvajanje dodatne strokovne pomoči (mobilna specialno pedagoška služba) ter Oddelek za projektne dejavnosti. Za varstvo, vodenje in zaposlitev pod posebnimi pogoji so ustanovili še Delovni in zaposlitveni center Janeza Levca ter »Janez dela« - Zaposlitveni center. Center že 16 let vodi ravnatelj dr. Matej Rovšek.

AKTIVNO IN KVALITETNO STARANJE V DOMAČEM OKOLJU

Z majem 2015 je Zavod za oskrbo na domu Ljubljana (ZOD) z vključenimi partnerji iz različnih strok začel izvajati projekt *Aktivno in kvalitetno staranje v domačem okolju* (A-Qu-A), s katerim občanom in občankam MOL po 65. letu starosti omogočajo brezplačne naslednje storitve pomoči na domu: fizioterapijo, delovno terapijo, logopedijo, prehransko svetovanje, zdravstveno nego ter meritve psihofizičnih sposobnosti, programe gibalne vadbe in prilagoditev bivalnega okolja potrebam starejših.

Mestna občina Ljubljana, ki v projektu sodeluje kot ena izmed partneric, je odgovorna za obveščanje javnosti o projektu in je v ta namen v vsaki četrti skupnosti organizirala predstavitev projekta. Na ta način so se občani s ponujenimi storitvami projekta lahko seznanili v svojem domačem okolju. Predstavitve je trajala devetdeset minut, v tem času pa so bile predstavljene različne vsebine ter praktični prikazi, kot so delovna terapija in njeni pripomočki, nasveti o zdravi prehrani ter vsebnosti sladkorjev in maščob v živilih, možnosti prilagoditve bivalnega okolja njihovim potrebam, storitev gibalne vadbe na domu ter učinki gibanja na psihofizični status starejših. Po predstavitvi so imeli obiskovalci in obiskovalke možnost dodatnih vprašanj ter posvetovanja z izvajalci programa, deležni so bili manjše pogostitve, prejeli pa so tudi promocijsko darilo. Do konca maja je bilo na ta način s projektom seznanjenih vseh sedemnajst četrtinskih skupnosti v Mestni občini Ljubljana.

Prijavitelj projekta je Zavod za oskrbo na domu, pri izvedbi projekta pa sodelujejo tudi partnerji Mestna občina Ljubljana, Znanstvenoraziskovalno središče Univerze na Primorskem, Mestna zveza upokojencev Ljubljana, Zdravstvena fakulteta Univerze v Ljubljani, Fakulteta za dizajn Univerze na Primorskem ter Fakulteta za zdravstvene vede Univerze Oslo in Akershus. Projekt je financiran v okviru programa Norveškega finančnega mehanizma (2009–2014) in bo trajal do konca decembra 2016.

Foto: arhiv MOL

Predavanje v okviru projekta A-QU-A.

LOGOUT, center pomoči pri čezmerni rabi interneta

Petra Belina, Špela Reš

Foto: arhiv Logout

Pohod na taboru uporabnikov Centra pomoči pri čezmerni uporabi interneta LOGOUT.

Množica elektronskih naprav, od računalnikov do tablic in pametnih telefonov, je danes že samoumevni spremljevalec večine izmed nas, odraslih, mladostnikov in otrok. Zdi se, da so elektronske naprave nekaj, brez česar ne bi več znali živeti oziroma bi bilo življenje bolj zapleteno, morda celo dolgočasno. A pojav ni brez posledic. »Pohajkovanje« po spletu, ki ga sodobne elektronske naprave omogočajo, nam po eni strani ponuja svet, poln zanimivih informacij, novih znanj, omogoča nam raziskovanje, povezovanje, poslovanje, ustvarjanje in delo, po drugi strani pa dostop do takih in drugačnih »temačnih ulic«, nepoznanih ljudi, vsebin, ki omogočajo pobeg iz realnosti, razvoj tveganih vedenj, kot so zasvojenost s spletnimi stavami, spletno pornografijo, z računalniškimi igrami ipd. Takrat je treba poiskati pomoč, ki jo najpogosteje potrebujejo mladostniki, a vse pogosteje tudi odrasli.

V Mestni občini Ljubljana deluje **center Logout**, kjer s svetovanjem pomagajo odraslim, mladim in njihovim staršem, ki se znajdejo v težavah zaradi čezmerne uporabe spleta ali zaradi zasvojenosti s spletnimi vsebinami. Program **Logout-Restart** sofinancirajo Oddelek za zdravje in socialno varstvo MOL, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Ministrstvo za zdravje in je za uporabnike brezplačen.

Pri našem delu pogosto opažamo, da mladostniki in odrasli prihajajo po pomoč, ko so težave že zelo izrazite in posledice vidne na preostalih področjih življenja (v šoli/ pri delu, v odnosih, v interesih ...). Najpomembnejši kriterij za obstoj težav ni čas, preživet za računalnikom ali mobilno napravo, temveč vsebina in vpletenost. Najpogostejši znaki so: ● preokupacija z internetom in računalnikom, ● odmik od prijateljev in družine, ● konflikti in prepiri, povezani z uporabo naprav, ● opuščanje aktivnosti, ki so jih včasih veselile, ● upad delovne ali učne učinkovitosti, ● izostanki na delu ali v šoli, ● izguba občutka za čas, ● igranje pozno v noč (spremembe spalnega vzorca), ● prehranjevanje na hitro, pogosto poleg računalnika, ● nihanje razpoloženja (online – offline), ● laganje o času, preživetem »online«, ● burni odzivi ob odvzetju dostopa in/ali računalnika, ● podaljševanje časa, preživetega za računalnikom, ● doživljanje občutka nemirnosti, anksioznosti, brezvoljnosti tudi depresije ob prenehanju z aktivnostjo, ● nezmožnost vzpostavitve nadzora nad vedenjem (neuspeli poskusi prenehanja).

Raziskave kažejo, da zasvojenost s spletom razvije med 5 in 7% populacije. Večina naših uporabnikov razvije čezmerno uporabo naprave, manjši del uporabnikov pa je s spletom tudi

zasvojenih. Na spletni strani LOGOUT-a www.logout.si so dostopni anonimni vprašalniki, prek katerih lahko uporabnik dobi okvirno oceno, ali gre pri njem za zdravo in uravnoteženo uporabo naprav, za čezmerno uporabo ali pa za zasvojenost s spletom.

Glede na to, da uporabniki prihajajo k nam, ko so težave že opazne, sklepamo, da so starši in stroka premalo obveščeni o problematiki ter da premalo delujejo preventivno. LOGOUT izvaja tudi številne **preventivne programe** in delavnice po osnovnih šolah, ki učence spodbujajo k uravnoteženi uporabi računalnikov, mobilnih telefonov, tablic in jih opozarja na varovanje osebnih podatkov na spletu, na pojav sekstinga (spolne zlorabe otrok prek spleta), spletnega nasilja ipd. LOGOUT omogoča tudi svetovanje po telefonu ali spletu. Program delavnic za osnovne šole **Jezni ptički** in program svetovanja **Po nasvet na splet** sofinancira Urad za preprečevanje zasvojenosti MOL in so za uporabnike brezplačni.

LOGOUT tako pri svetovalnem kot pri preventivnem delu poudarja uravnoteženo in predvsem ustvarjalno ter funkcionalno uporabo sodobnih tehnologij ter varno in odgovorno uporabo mobilnih naprav.

(Petra Belina in Špela Reš, obe univ. dipl. psihologinji, sta svetovalki na centru LOGOUT.)

Več o centru LOGOUT lahko preberete na www.logout.si, nas pokličete na telefon 041/ 233 474 ali nas, po predhodnem dogovoru, obiščete na Metelkovi 14 v Ljubljani.

16. PARADA PONOSA

LJUBLJANA 18.6.2016
WWW.LJUBLJANAPRIDE.ORG

PROGRAM:

Ponedeljek, 6. junij

Spoznavni večer LGBT+ skupnosti:
ogled filma "Eisenstein in Guanajuato" ter druženje
in DJ program

Torek, 7. junij

Premiera gledališke predstave "Interpretacija sanj
Alexandra McQueera". Pred predstavo se bomo
pogovarjali z režiserjem Stevanom Bodrožo (Srbija)
in scenaristom Sandijem Jesenikom.
Po predstavi DJ večer in zakuska

Sreda, 8. junij

Otvoritev razstave plakatov na temo vrstniškega nasilja
"Kultura poniževanja", avtorjev Antonija Karadzoskega
(Makedonija) in Daniela Arzole (Venezuela/Argentina).
Sledi pogovor o problemu vrstniškega nasilja
in zaščitnih mehanizmih.

Četrtek, 9. junij

Ogled kratkega filma: "Ja hoću da imam izbor"
in predstavitev knjige "Džuvljark: Lezbejska
egzistencija Romkinja", avtorice Vere Kurtič, izvršne
koordinatorke organizacije Ženski prostor (Srbija).

Petek, 10. junij

Forum: "Me nismo nič od tega: pozicija L v LGBT"

Sobota in nedelja, 11. in 12. junij

Skupnostni vikend na Metelkovi: kosilo, okrogle mize,
literatura, LGBT+ knjižnica pod krošnjami, koncerti,
DJ program, kotiček za otroke...

Ponedeljek, 13. junij

Pogovor z Ulrike Lunaček, podpredsednico Evropskega
parlamenta o pravicah LGBT+ oseb v Vzhodni Evropi.
Otvoritev razstave slikarke Sadie Lee (Velika Britanija):
"Untitled".

Torek, 14. junij

Pogovor o "LGBT+ pravicah: razlike Vzhod-Zahod?"
z gosti iz Avstrije/Mehike, Nemčije, Nizozemske,
Avstrije/Kuvajta, Ukrajine, Kanade in Italije.

Sreda, 15. junij

Ogled kratkih filmov Jima Hubbarda (ZDA), AIDS
aktivista, režiserja in soustvarjalca iniciative
The ACT UP Oral History Project.

KAJTI MI NISMO NIČ OD TEGA.

Četrtek, 16. junij

Obeležitev 35 letnice diagnosticiranja AIDSa: ogledali si bomo:
"United in anger: a history of act up" in se pogovarjali z režiserjem,
Jimom Hubbardom.

Petek, 17. junij

Forum: "Refleksija referendumske kampanje".
Sledi koncert skupine ŽEN (Hrvaška).

Sobota, 18. junij: PARADA PONOSA

LGBT+ bazar: v centru Ljubljane se bodo predstavile LGBT+
organizacije obenem bo potekalo branje celotne Antologije evropske
lezbične antologije (ur. Brane Mozetič).

Parada Ponosa: povorka po mestnih ulicah, z zaključkom
na Novem trgu, kjer sledijo nagovori in glasbeni program.

Celoten program in lokacije najdete
na www.ljubljana.pride.org

**VIOLINIST
NIKOLA PAJANOVIĆ
ABSOLUTNI
ZMAGOVALEC
NA TEKMOVANJU
NA ČEŠKEM**

Foto: osebni arhiv
Nikola Pajanović.

**Štipendist Mestne občine
Ljubljana Nikola Pajanović
je osvojil naslov lavreat 2016
na 58. tekmovanju Jaroslav
Kocian 2016 na Češkem.**

Nikola Pajanović se je lani po zaključku srednješolskega izobraževanja na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana s 15 leti vpisal na študij violine na Akademiji za glasbo v Ljubljani pod mentorstvom prof. Gorana Košute. Pri dopolnjenih šestnajstih letih se lahko pohvali z 12 najvišjimi nagradami na državni in mednarodni ravni. Zmagoval je na TEMSIGU in mednarodnih tekmovanjih Ars nova v Trstu, Euritmia Povoletto v Italiji, Petar Konjević v Beogradu, Leon Pfeifer, Dino Lipati v Bukarešti in drugih. 6. maja letos pa je vrhunsko nadarjeni glasbenik zmagal v IV. kategoriji na prestižnem violinskem tekmovanju Jaroslav Kocian 2016 na Češkem. Strokovna komisija ga je razglasila za absolutnega zmagovalca in mu soglasno podelila naslov lavreat 2016. - Mestnemu štipendistu Nikoli Pajanoviću iskreno čestitamo za izjemen dosežek, s katerim je po 23 letih od zmage Anje Bukovec s tem visokim priznanjem ponovno ponesel sloves Slovenije in Ljubljane v mednarodni prostor.

Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje

Books&Roses

Kako svetovni dan knjige praznujejo

Renata Zamida

Fotografije: Renata Zamida

1 Slavna Gaudijeva hiša Batllo z vrtnicami. **2** Prvi knjižni nakupi v bližini hiše Batllo okoli 9.30 dopoldne. **3** Številne slikanice z legendo o svetem Juriju. **4** in **5** : Ulična oprema na Sant Jordi. **6** Celo v pekarnah kraljujejo vrtnice in vitez Jurij. **7** Eden izmed odrov zgodaj dopoldne. **8** Pogled na slavno barcelonsko avenijo Rambla iz mestne hiše.

Svetovni dan knjige že v 23 svetovnih državah

Sant Jordi ali sveti Jurij je tradicionalni zaščitnik Katalonije, legenda, povezana z njim, pa sega v 15. stoletje in pravi nekako tako: Nenasitni zmaj terorizira katalonsko vasico in od vaščanov vsak dan zahteva otroka za obed. Vaščani so izbirali z žrebom in nekega dne izžrebali kraljevo hčer, ljubko princeso. Kralj ni naredil izjeme in poslal jo je v zmajev brlog. Tedaj v vas prijahal vitez Jurij in ko izve, kaj se dogaja, nemudoma odjahal princesi v bran. Po trdem boju zmaja zabode v srce, princesa se nemudoma zaljubi, iz zmajevе krvi pa zraste grm rdečih vrtnic. Jurij utrga najbolj dehtečo in jo podari princesi. Odtlej v Španiji na vrhuncu pomladi, 23. aprila, svojim izbrankam moški podarjajo rdeče vrtnice, v zameno pa dobijo knjige. Od kar poznamo emancipacijo, so knjige za vse (vrtnice pa načeloma tudi).

No, konec 20. let 20. stoletja se je neki podjetni barcelonski knjigarnar spomnil, da bi na ta dan tudi knjigotržci lahko kaj zaslužili. Ker sta na ta dan umrla kar dva velikana svetovne književnosti, Cervantes in Shakespeare, mu je tedanjo Francovo oblast uspelo prepričati, da razglasi 23. april ali Sant Jordi tudi za dan knjige in nemudoma se je ulična prodaja vrtnic in knjig usledila v španska srca, od tam pa se širi tudi v druge države (v taki ali drugačni obliki danes svetovni dan knjige praznujejo že v 100 državah sveta).

Barcelona je hkrati z Ljubljano prejela naslov Unescovo mesto literature

Ker je Barcelona (hkrati z Ljubljano in še nekaj drugimi mesti) decembra prejela Unescov naziv prestolnica literature, je na letošnji praznik vrtnic in knjig povabila knjigotržce in založnike iz nekaterih evropskih mest, ki se ponajbolj s tem nazivom, od Edinburga do Varšave, od Heidelberga do Lizbone. Tovrstne mednarodne promocije pri njih organizira t. i. Svet za javno diplomacijo Katalonije ali Diplocat, tako rekoč katalonska piarovska organizacija (javno-zasebno partnerstvo, ki vključuje javne mestne strukture, pa tudi na primer FC Barcelono). Od pred kratkim pa ima kulturni odsek barcelonske mestne uprave tudi čisto samostojno Unescovo pisarno, ki jo koordinira dokaj znana katalonska novinarka, pisateljica

Še sveže za nami je 19. svetovni dan knjige in avtorskih pravic zapovrstjo, kot je 23. april razglasil UNESCO. Ampak ali veste, na čigavo pobudo? Ideja je katalonska in pri njih se 23. april imenuje Sant Jordi, knjižni praznik pa Books&Roses, tradicija je namreč bistveno starejša kot 19 let in ni se začela s knjigami, temveč z romantiko ... v Kataloniji so torej združili praznik zaljubljenec s praznikom knjig.

v katalonski prestolnici

in prevajalka **Marina Espasa** (na položaju je šele mesec dni, zato nekoliko manj večja tako poslovne kot javne diplomacije). Čeprav ji še ni čisto jasno, da Unesco za ta častni naziv v mestni proračun Barcelone ne prispeva finančnih injekcij, se dobro zaveda nečesa drugega – literatura (in kultura) je postala priložnost, da se v Barceloni ponovno prevrednotita kultura in turizem, saj na primer v zadnjih letih javnost vedno bolj kritično gleda na razprodajo vrhunskih mestnih lokacij (tudi biserov Gaudijevega in poznejšega modernističnega ustvarjanja) cenanim verigam oblačil, restavracijam s hitro hrano ali verigam hotelov. Barcelona je konec koncev zibelka španskega založništva, tukaj ima sedež daleč največ založb, mesto pa premore tudi kar nekaj izjemnih knjigarn (Central, Laie ...).

Pomen dneva knjige za špansko knjižno industrijo

A osvetlimo številke v malo širšem kontekstu. Kako pomemben je Sant Jordi za knjižno industrijo v Španiji, najbolje ponazorijo podatki, da se v dvanajstih urah 23. aprila (ulična prodaja poteka med 9.00 in 21.00) ustvari kar **7 odstotkov letnega dohodka iz prodaje knjig**, z drugimi besedami 22 milijonov evrov prinese prodaja knjig na ta dan. **Marià Marín**, direktor katalonske knjigotrške zbornice, ob tem poudari, da se 60 % vseh knjig proda prav v Barceloni, in vseh knjig se je na lanskoletni Sant Jordi prodalo kar **1,5 milijona!** Od tega je kar 20 % otroške in mladinske literature (knjižne upodobitve legende o Svetem Juriju gredo na ta dan za med). Omenjena zbornica je tudi organizatorica vsega dogajanja na ta dan, v vseh katalonskih mestih in vaseh. Barcelonski mestni oddelek za kulturo javnih površin, namenjenih prodaji knjig in vrtin (torej praktično vseh mestnih ulic, ki ji v ta namen tudi zaprejo za promet), ne zaračunava, zainteresirani morajo le pravočasno oddati rezervacijo in navesti želeno število metrov prodajnih miz (ki jih morajo zagotoviti sami). Tak je običaj tudi v drugih španskih mestih. S podatkom, koliko knjižnih kilometrov je v Barceloni naprodaj na ta dan, Marín sicer ni znal postreči, a letos se je **k prodaji prijavilo 800 knjigarn in založnikov** iz vse Španije (in nekaj tujcev, večinoma italijanskih in portugalskih knjigarn in antikvariatov). Na ulicah torej ne prodajajo le novih, temveč tudi rabljene knjige, a so te po površni oceni vseeno v manjšini. In praktično vsi prodajalci ponujajo »mešano blago« – knjige v katalonščini in v španščini, ene

ob drugih, ne ločeno, konec koncev je Katalonija popolnoma dvojezična regija (s kar tremi uradnimi jeziki). Ob tem po vsem mestu vzniknejo tudi večji in manjši odri medijskih sponzorjev, knjigarnarjev, javnih in zasebnih institucij ... Okoli pete popoldne je na ulicah Barcelone vrvež že tako intenziven, da se lahko premikaš le še po polžje in v kači, in množica se tam do osme zvečer le še stopnjuje, vrtnice je treba dvigniti visoko nad glavo, da se ne pomečkajo ... dokler štafete ne prevzame slavno barcelonsko nočno življenje in se klientela na ulicah drastično spremeni, knjige pa – tiste, ki niso končale pri novih lastnikih, romajo nazaj v škatle.

Claudio Magris, nogometni klub Barcelona, kraljica knjiga in njena spremljevalka vrtnica

Posebej zadnji dve leti se knjigotržci 23. aprila neizmerno veselijo, saj je finančna kriza močno prizadela tudi knjižno industrijo, poudari Marín. Od leta 2009 do 2013 je prodaja knjig padla kar za 30 %, in šele z letom 2015 se je začela spet postopoma dvigovati, a do popolnega okrevanja je pot še dolga ... Knjigarne in založbe, ki v zadnjih petih letih niso propadle, bodo večne, pristavi. Naklade so padle za polovico, javna podpora je popolnoma usahnila za vse deležnike v knjižni verigi. Ključno vlogo v prodajnem smislu je za marsikoga v tem času predstavljal špansko govoreči del Srednje in Južne Amerike.

Sant Jordi pa je tudi izjemen promocijski moment (letošnji knjižni praznik je odprl Claudio Magris). V začetku aprila španske založbe izdajo največje število novitet (drugi vrh je zgodnja jesen), prodaja knjig se že dva tedna pred knjižnim praznikom dvigne za 40 %, k promociji pa pristopi tudi največji javni magnet, nogometni klub Barcelona. Na tekmah pred 23. aprilom (letos pa tudi prav na Sant Jordi) obiskovalce stadiona na sedežih pričakajo reklamni slogani, ki vabijo k branju in kupovanju, derbi med Madridom in Barcelono na letošnji sobotni praznik pa je uvedla ekshibicijska pisateljsko-založniška enajsterica. ARA, eden osrednjih katalonskih časnikov, je kar četrtno oziroma dvajset strani letošnje izdaje na dan knjige posvetil reportaži o knjigarnah po vsej Kataloniji, televizijske in radijske hiše pa imajo na ta dan po mestu razkrojene svoje odre. Kot je povedala **Bel Olid**, predsednica društva pisateljev, ki pišejo v katalonščini – junakinja dneva je knjiga, vrtnica pa le še njena spremljevalka ...

KINODVORIŠČE

Aliki Kalagasidu

Kinodvor bo v pričakovanju poletja atrij Slovenskih železnic tudi letos tradicionalno preobrazil v poletni kino. Že sedmo Kinodvorišče po vrsti bo tako od 8. junija do 4. julija občinstvu postreglo s petimi premierami in večerom slovenskega kratkega filma.

Foto: Nada Žgank

Kinodvorišče.

Otvoritveni film letošnjega Kinodvorišča bodo **Ta nora 80a**, žurrska komedija z malo baseballa in veliko piva v režiji ameriškega kronista čudovite vsakdanjosti Richarda Linklaterja. Na otvoritvenem večeru bo občinstvo s svojim glasbenim izborom razvedril Mike, »leteči pilot« Radia Študent in poznavalec ameriške popkulture.

Od 13. junija bo Kinodvorišče osvetljevalo **Odprto morje** Gianfranca Rosija. Večkrat nagrajeni dokumentarist je leto dni preživel na otoku Lampedusa, da bi begunsko krizo osvetlil iz nove perspektive, skozi oči majhne otoške skupnosti, in opozoril, da humanitarna katastrofa ni hipna medijska senzacija, pač pa za mnoge vsakdanja realnost in trajno spremenjen način življenja. Film je prejel zlatega medveda za najboljši film na letošnjem Berlinu.

Že 22. junija na spored prihaja s suhim, sarkastičnim humorjem in hladno distanco zaznamovana vivisekcija absurdov človeškega vedenja v režiji prve dame mladega grškega filma Athine Rachel Tsangari. Njen najnovejši film **Chevalier** pod drobnogled vzame moško tekmovalnost, skupinsko dinamiko in »krizo srednjih let«.

27. junija se bomo s svežo edicijo **Naših kratkih** že devetič seznanjali z najnovejšimi deli domače kratkometražne produkcije.

Po lanskoletnem uspehu dokumentarca **Amy**, vam na Kinodvorišču letos ponujamo še en ganljiv, poglobljen portret glasbene ikone, tokrat »prve dame rock'n'rolla« Janis Joplin, ki je na odru izpela lastno bolečino in s svojo nekonvencionalno držo tlakovala pot sodobnim glasbenim upornikom. Film **Janis Joplin: Otožno dekle** bo mogoče videti **od 28. junija** dalje. Na premierem večeru bo občinstvo na Flower power zabavi Radia Študent razmigaval Dj Oskar Model.

Zaključni film letošnjega Kinodvorišča bo japonski **Ryuzo in sedem veličastnih**, kombinacija gangsterskega filma in

komedije, s katerim se neutrudni mojster zvrsti Takeshi Kitano vrača k pristopu, ki mu je prinesel svetovno slavo. Na sporedu bo **od 4. julija**.

Projekcije se v Kinodvorišču vsak dan pričnejo ob 21.30. Vhod je skozi Dvorano Kinodvora, v primeru dežja pa je projekcija ob isti uri v Dvorani.

S Kinodvoriščem pa se Kinodvorova sezona kina na prostem šele dobro začne. **Že 7. julija** bomo mobilni projektor preselili na Ljubljanski grad in tako odprli letošnji **Film pod zvezdami**. Poleg odmevnih filmov pretekle kinematografske sezone bomo program, ki bo potekal vse **do 30. julija**, prepletili tudi s premierami in predpremierami težko pričakovanih filmskih naslovov. Tudi avgusta bomo s filmi še vedno tudi na prostem: **Letni kino na Kongresnem trgu** bo potekal **23., 24. in 25. avgusta** z brezplačnimi projekcijami treh filmskih klasik. Slavnostno ga bomo odprli z restavrirano in digitalizirano kopijo slovenske klasike Franceta Štiglica **Dolino miru**, odprtje pa bo potekalo v sodelovanju **Kinodvora s Slovenskim filmskim centrom in pod pokroviteljstvom predsednika države ob 25-letnici Republike Slovenije**.

Foto: arhiv Kinodvor

Otvoritveni film letošnjega Kinodvorišča **Ta nora 80a**.

Junij in julij 2016

VSI DOGODKI SO ZA UDELEŽENCE BREZPLAČNI!

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČS	TERMIN	LOKACIJA
DELAVNICA POENOSTAVIMO SI ŽIVLJENJE	EKO NASVETI - Naučimo vas, kako izdelati bio pralni prašek, biodezodorant in druga biocistila.	ČS POSAVJE ČS RUDNIK	Četrtek, 9. 6. 2016, ob 18.00 uri Torek, 28. 6. 2016, ob 17.00 uri	Dvorišče pred vhodom v dvorano na Bratovševi pl. 30 Sedež ČS Rudnik, Pot k ribniku 20, sejna soba
GLASBENI KONCERT	Zaključni koncert Glasbene šole Bučar.	ČS SOSTRO	Nedelja, 5. 6. 2016 ob 17.00 uri	Dvorana v Zadržnem domu Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43
GLASBENI KONCERT	Letni koncert Mešanega pevskega zbora Zora – Janče.	ČS SOSTRO	Sobota, 11. 6. 2016, ob 19.00 uri	Dvorana v Zadržnem domu Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43
PREDELAVA BIODINAMIČNO PRIDELANIH ŽIVIL	Predavanje Matjaža Turinka o predelavi živil v organizaciji Društva Ajda.	ČS SOSTRO	Sreda, 15. 6. 2016, ob 19.00 uri	Sejna soba, I. nad., Zadržni dom Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43
OD PRIDELKA DO NEGOVALNEGA IZDELKA	Delavnica pod vodstvom gospe Regovec	ČS SOSTRO	Sreda, 20. 7. 2016, ob 20.00	Sejna soba, I. nad., Zadržni dom Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43
PLANINSKI IZLETI PD ISKRA LJUBLJANA	Kamniti lovec. Zahtevna tura pri znanem smučarskem središču Višarje.	ČS POSAVJE	Natančen junijski datum in vabilo bosta objavljena na spletni strani društva.	Zbor in start v Tivoliju.
PLANINSKI IZLETI PD ISKRA LJUBLJANA	Izlet na Snežnik v sodelovanju s Športno zvezo Ljubljana. 5 do 6 ur lahke hoje.	ČS POSAVJE	11. 6. 2016	Zbor in start v Tivoliju. Vabilo bo objavljeno na spletni strani društva. Za Avtobusni prevoz.
PLANINSKI IZLETI PD ISKRA LJUBLJANA	Pohod po poteh Slakove in Pavčkove mladosti. 4 do 5 ur lahke hoje.	ČS POSAVJE	18. 6. 2016	Zbor in start bo na Dolgem mostu na Viču. Vabilo bo objavljeno na spletni strani društva.
PLANINSKI IZLETI PD ISKRA LJUBLJANA	Planinski izlet v osrčje Bohinjski vrhov: na Veliki in Mali Raskovec. Vodila nas bo domačinka, dobra poznavalka teh krajev.	ČS POSAVJE	Datum bo določen, glede na vreme.	Zbor in start v Tivoliju. Datum in vabilo bosta na spletni strani društva.
PREVZEM AMBASADORSTVA ZPE 2016 OD ČS JARŠE	Slavnostni prevzem ambasadorstva ZPE 2016 s spremljevalnim kulturnim programom in obiskom župana Zorana Jankovića.	ČS POSAVJE	Ponedeljek, 6. 6. 2016, ob 18.00 uri	Centralni park Glinškova – Mucherjeva.
OTVORITEV UNICEFOVE RAZSTAVE MALE ZELENE ZGODBE PUNČKE IZ CUNJ	Dobrodelna prodajna razstava – Unicefov projekt Posvoji punčko, reši otroka v sodelovanju s Slovensko fundacijo za Unicef in Univerzo za tretje življenjsko obdobje.	ČS POSAVJE	Ponedeljek, 6. 6. 2016, ob 18.00 uri.	Otvoritev v Centralnem parku, nato razstava na sedežu ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30.
UMETNOST KOMPOSTIRANJA	Na delavnici vam bomo predstavili teoretične osnove kompostiranja:vrstni red razvrstitve sestavin, pospeševanje procesov razkroja organskih snovi, zračnost komposta, pravilna postavitev kompostnika.	ČS POSAVJE	Torek, 7. 6. 2016 , ob 19.00 uri	Vrtičkarsko območje Savlje, Savelska c. 50.
DELAVNICA URBANO ČEBELARJENJE	Delavnica s prikazom posebnosti urbanega čebelarjenja in osnovna opravila pri delu s čebelami od maja do julijskega točenja medu.. Pridelava carskega medu v skupnostnem čebelnjaku Posavja.	ČS POSAVJE	Četrtek, 9. 6. 2016, ob 17.00 uri	Pred OŠ Danile Kumar.
DELAVNICA POENOSTAVIMO SI ŽIVLJENJE	Delavnica z ekonasveti: kako izdelati bio pralni prašek, biodezodorant in druga biocistila.	ČS POSAVJE	Četrtek, 9. 6. 2016, ob 18.30 uri	Dvorišče pred vhodom v dvorano na Bratovševi pl. 30.
PREDSTAVITEV ČS POSAVJE NA INFOTOČKI ZPE PRED MESTNO HIŠO	Spoznajte Ljubljansko Posavje s predsednikom ČS Posavje in učenci OŠ Danile Kumar. Na dogodka bomo predstavili ČS Posavje, aktivne organizacije v njej ter OŠ Danile Kumar.	ČS POSAVJE	Petek 10. 6. 2016, ob 18.00 uri	Pred Mestno hišo, Mestni trg 1.
TRŽNI DAN NA BRATOVŠEVI PLOŠČADI	Tradicionalni tržni dan na Bratovševi ploščadi: nakup svežih pridelkov lokalnih pridelovalcev, SmutKolo za mešanje smutija iz lokalno pridelanega sadja in zelenjave.	ČS POSAVJE	Sobota, 11. .6. 2016, od 9.00 do 13.00 ure	Bratovševa ploščad, pred trgovino in banko.
ZELEMENJAVA, GARAŽNA RAZPRODAJA IN IZMENJEVALNICA	Prodaja stare krame, zamenjava semen, poskušnja specialitet iz svežih lokalnih sestavin, koncertlokalne glasbene skupine.	ČS POSAVJE	Nedelja, 12. 6. 2016, ob 16.00 uri	Centralni park Glinškova – Mucherjeva.
OTVORITEV SKUPNOSTNEGA ZELIŠČNEGA VRTA SAVLJE	Vrtičkarji in učenci biološkega krožka OŠ Danile Kumar so uredili skupnostni spiralni zeliščni vrt za nabiranje svežih zelišč, izvajanje strokovnih delavnic in izmenjavo vrtičkarskih izkušenj.	ČS POSAVJE	Nedelja, 12. 6. 2016, ob 10.00 uri	Vrtičkarsko območje Savlje, Savelska c. 50.
VODEN OGLED 1. JAVNEGA SADNEGA PARKA	V ČS Posavje je 1. javni sadni park s 300 sadnimi drevesi nastal z dolgoletnim prostovoljskim delom krajanov. Vabljeni na voden ogled.	ČS POSAVJE	Ponedeljek, 13. 6. 2016, ob 18. uri	Zbor: Tesovnikova ulica - igrišče
ROKAVICE GOR!	Spoznavanje zdravju škodljivih tujerodnih invazivnih rastlin ter načina za njihovo varno odstranitev.	ČS POSAVJE	Torek 14. 6. 2016 ob 18.00 uri	Zbirno mesto Bratovševa ploščad pred trgovino in banko.
NETOPIRIJ, NOČNI LETALCI, KI SOBIVAJO Z NAMI	Delavnica o vlogi teh letečih sesalcev, kako sobivati z njimi v urbanem okolju; organizacija skupaj s Slovenskim društvom za preučevanje in varstvo netopirjev.	ČS POSAVJE	Četrtek, 16. 6. 2016, ob 18.00 uri	Bratovševa ploščad.
OHHRANJANJE ORIGINALNIH PODOB FASAD V SOSESKI RUSKI ČAR	Predavanje z delavnico na temo obnove fasad in energetskih sanacij objektov ter sobivanja z živalmi v soseski (netopirji, vrane idr.) Damjana Zaviršek Hudnik, arhitektka, in Jurij Čadež, gradbenik.	ČS POSAVJE	Četrtek, 16. 6. 2016, ob 18.00 uri	Bratovševa ploščad.
O POSAVSKEM ŠTEHVANJU NA INFOTOČKI ZPE PRED MESTNO HIŠO	Predstavitve tradicionalnega Posavskega štehvnanja na info očki ZPE pred Mestno hišo.	ČS POSAVJE	Petek, 17. 6. 2016, ob 18.00 uri	Pred Mestno hišo, Mestni trg 1.
62. POSAVSKO ŠTEHVANJE	Posavsko štehvnanje je tradicionalna poletna konjeniška igra v vaseh Ljubljanskega Posavja..Tekmovanje spremlja komisija, ki ob koncu razglasi zmagovalca, prireditvev pa se nato nadaljuje z veselico in srečelovom.	ČS POSAVJE	Sobota, 18. 6. 2016, ob 16.00 uri	Savljje, središče vasi.
O POTI DOBROT IN URBANEM ČEBELARJENJU NA INFOTOČKI ZPE PRED MESTNO HIŠO	Predstavitve projektov Pot dobrot in Urbano čebelarjenje na info točki ZPE pred Mestno hišo. Poskusili boste lahko tudi lokalno sadje in zelenjavo.	ČS POSAVJE	Sreda, 22. 6. 2016, ob 18.00 uri	Pred Mestno hišo, Mestni trg 1.
KINO MED BLOKI	V poletnih večerih se prostor med bloki na Bratovševi ploščadi občasno spremeni v kino na prostem. Na posebnem družabnem večeru si bomo skupaj pod zvezdami ogledali risani film.	ČS POSAVJE	Petek, 24. 6. 2016. ob 21.00 uri	Bratovševa ploščad.

po četrtnih skupnostih

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČS	TERMIN	LOKACIJA
ZELENI PIKNIK ZATE!	Zaključna prireditev ambasadorstva ZPE 2016.	ČS POSAVJE	Nedelja, 26. 6. 2016, ob 17.00 uri	Vrtičkarsko območje Savlje, Saveljska c. 50.
PLANINSKI IZLETI PD ISKRA LJUBLJANA	Kamniti lovec. Zahtevna tura pri znanem smučarskem središču Višarje.	ČS POSAVJE	Datum in vabilo bosta junija objavljena na spletni strani društva.	Zbor in start v Tivoliju.
PREVZEM REPLIKE NAGRADE ZPE 2016 OD ČS POSAVJE	Slavnostni prevzem ambasadorstva ZPE 2016 s pestrim kulturnim programom.	ČS RUDNIK	Torek, 28. 6. 2016, ob 19.00 uri	Botanični vrt Univerze v Ljubljani, Ižanska cesta 15, Ljubljana
RAZSTAVA VRTCA GALJEVICA, OŠ OSKARJA KOVAČIČA IN DRUŠTEV ČS RUDNIK	Društva ČS Rudnik, Vrtec Galjevica in OŠ Oskarja Kovačiča se bodo obiskovalcem Botaničnega vrta predstavili z razstavo slik in številnimi drugimi ustvarjalnimi predmeti na temo ZPE 2016.	ČS RUDNIK	Druga polovica junija (natančen termin bo objavljen na spletni strani ČS Rudnik)	Avla rastlinjaka Botaničnega vrta UL, Ižanska cesta 15, Ljubljana.
EKOUSTVARJALNICA VRTCA GALJEVICA	Ekoustvarjalnica z otroki Vrtca Galjevica (izvedba ustvarjalnih in naravoslovnih delavnic).	ČS RUDNIK	Četrtek, 30. 6. 2016, od 9.30 do 12.00 ure	INFO točka pred Magistratom (v paviljonu), Mestni trg 1, Ljubljana
PREDAVANJE OHRANJANJE BIODIVERZITETE NA LJUBLJANSKEM BARJU	Zavod za ohranjanje naravne in kulturne dediščine Ljubljanskega barja vabi na brezplačno strokovno predavanje o ohranitvi biodiverzitete Ljubljanskega barja; predava dr. Tjaša Tolar.	ČS RUDNIK	Petek, 1. 7. 2016, ob 18. uri	Dvorana Botaničnega vrta UL, Ižanska cesta 15, Ljubljana.
POHOD PO SRČNI POTI IN PO GOLOVCU TER TRIM OTOKIH S PREDSTAVITVIJO BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	ZŽSD Krim, Društvom za zdravje srca in ožilja ter taborniki rod Podkovani krap bo potekal voden pohod po Golovcu, Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani pa bo ob Srčni poti predstavilo biotsko raznovrstnost.	ČS RUDNIK	Torek, 5. 7. 2016, popoldne (ura bo objavljena na spletni strani ČS Rudnik)	Golovec, srčna pot; zbor in start pred ČS Rudnik, Pot k Ribniku 20, Ljubljana.
PREDSTAVITEV LJUBLJANSKEGA BARJA S POKUŠINO SLADKIH DOBROT	Turistično društvo Barje vabi na slikovno predstavitev Ljubljanskega barja z degustacijo domačega peciva.	ČS RUDNIK	Sreda, 6. 7. 2016 od 10.00 do 13.00 ure	INFO točka pred Magistratom (v paviljonu), Mestni trg 1, Ljubljana
DELAVNICA RECICLAŽE »ČEBELJI ROJ«	Društvo Poligilda pripravlja brezplačno ustvarjalno delavnico o recikliranju izdelkov na temo Čebelji roj.	ČS RUDNIK	Četrtek, 7. 7. 2016 od 10.00 ure do 12.00 ure in od 14.00 ure do 16.00 ure	INFO točka pred Magistratom (v paviljonu), Mestni trg 1, Ljubljana.
POHOD PO LJUBLJANSKEM BARJU	Turistično društvo Barje organizira voden pohod in ogled Ljubljanskega barja od Črne vasi do Kozlarjeve gošče ter predstavitev barjanskih avtohtonih rastlin in živali.	ČS RUDNIK	Sobota, 9. 7. 2016, ob 9.00 uri	Ljubljansko barje; zbor na sejmišču Barje, Ižanska cesta 303, Ljubljana-
PREDSTAVITEV IN POHOD PO ČEBELJI POTI	Čebelarsko društvo Barje v sodelovanju z Botaničnim vrtom UL vabi na predstavitev Čebelje poti in kratek ogled Botaničnega vrta ter pohod po Čebelji poti do centra mesta.	ČS RUDNIK	Nedelja, 10. 7. 2016, ob 10.00 uri	Predavanje in izhodiščna točka pohoda Botanični vrt UL, Ižanska cesta 15, Ljubljana.
PREDAVANJE O VZREJI SHL PASME KONJ	Konjerejsko društvo barje pripravlja brezplačno strokovno predavanje o vzreji slovenske hladnokrvne pasme konj na Ljubljanskem barju in v celotni Sloveniji; predava doc. dr. Matjaž Mesarič z Veterinarske fakultete v Ljubljani.	ČS RUDNIK	Sobota, 16. 7. 2016, ob 9.00 uri	Sejna soba ČS Rudnik, Ižanska cesta 303, Ljubljana, 1. nadstropje.
VOŽNJA Z ZAPRAVLJIVČKI PO LJUBLJANSKEM BARJU IN POGOSTITEV	Konjerejsko društvo Barje vabi na brezplačen ogled Barja z zapravljički (Plečnikova cerkev, Kozlarjeva gošča) ter pogostitev na sejmišču Barje.	ČS RUDNIK	Sobota, 16. 7. 2016, ob 10.30 uri	Ljubljansko barje; zbor na sejmišču Barje, Ižanska cesta 303, Ljubljana.
PREVZEM REPLIKE NAGRADE ZPE 2016 OD ČS POSAVJE	Slavnostni prevzem nagrade ambasadorstva ZPE 2016 s pestrim kulturnim programom.	ČS RUDNIK	Torek, 28. 6. 2016, ob 19.00 uri	Botanični vrt UL, Ižanska cesta 15, Ljubljana-
TRADICIONALNI MEDNARODNI JUDO TURNIR ZA MLAJŠE KATEGORIJE	Dogodek v sklopu festivala Črnuška pomlad. Izvajalec: ŠD Polyteam Črnuče	ČS ČRNUČE	Nedelja, 5. 6. 2016, ob 10.00 uri	Telovadnica OŠ n. h. Maksa Pečarja Črnuče.
TRADICIONALNI SLAVNOSTNI KONCERT MePZ MEDIS OB ZAČETKU FESTIVALA ČRNUŠKA POMLAD	Festival v sklopu projektov MOL Črnuška pomlad. Organizator: KUD SVOBODA	ČS ČRNUČE	Sobota, 10. 6. 2016, ob 19.00 uri	Dvorana KD Črnuče.
TEKMA LEGEND NK OLIMPIJA IN NK ČRNUČE SKUPAJ S SLO POP ROCK TEAM	Dogodek v sklopu festivala Črnuška pomlad.	ČS ČRNUČE	Petek, 10. 6. 2016, ob 18.00	Nogometno igrišče, Pot k sejmišču, Stare Črnuče.
MEDNARODNI NOGOMETNI TURNIR MLADIH SELEKCIJ U8, U9, U10 IN U11 ČRNUŠKA POMLAD 2016	Dogodek v sklopu festivala Črnuška pomlad.	ČS ČRNUČE	Sobota in nedelja, 11. 6. in 12. 6. 2016, od 9.00 dalje	Nogometno igrišče, Pot k sejmišču, Stare Črnuče.
2. ČRNUŠKA KLUBSKA JADRALNA REGATA	Dogodek v sklopu festivala Črnuška pomlad. Izvajalec: Jadralni klub Neptun	ČS ČRNUČE	Sobota in nedelja, 11. 6. in 12. 6. 2016, med 10. 00 in 17.00 uro	Zbiljsko jezero – Medvode.
TURNIR MEŠANIH TROJ V ODBOJKI NA MIVKI	Dogodek v sklopu festivala Črnuška pomlad. Izvajalec: ŠD FITT Črnuče	ČS ČRNUČE	Nedelja, 12. 6. 2016, ob 10.00 uri	ŠRC Ludus d.o.o., Spodnje Črnuče.
DAN SOSEDOV ČS ČRNUČE Z DRUŽABNIM SREČANJEM KRAJANOV IN PREDSTAVITEV DRUŠTEV IN PODJETNIKOV	Koordinator programa: Medžimursko folklorno društvo Ljubljana	ČS ČRNUČE	Torek, 21. 6. 2016, od 16.00 do 19.00 ure	Prostor med kulturnim, zdravstvenim in gasilskim domom Črnuče; v primeru slabega vremena prireditev odpade.
KONCERT OB DNEVU DRŽAVNOSTI	Koncert izvaja KUD Svoboda Črnuče	ČS ČRNUČE	Torek, 21. 6. 2016, ob 20.00	Dvorana KD Črnuče
SREČEVALNICA	RKSlovenije – Območno združenje Ljubljana – KORK Bežigrad pripravlja ob torkih ob 9. uri na Smoletovi ul. 16 SREČEVALNICO. Več na http://www.ljubljana.ozrk.si/sl/SRECEVALNICA/	ČS BEŽIGRAD	Torek, 7. 6. in 14. 6. 2016 (julija in avgusta je »srečevalnica na dopustu«)	Smoletova ul. 16 (pritličje)
IZOBRAŽEVALNO-DELOVNA AKCIJA ODSTRANJEVANJE AMBROZIJE	Seznanjanje z invazivnimi rastlinami in njihovim odstranjevanjem; več na: WWW.ROKAVICEGOR.SI	ČS BEŽIGRAD	Četrtek, 7. 7. 2016, ob 17. uri	Zbirno mesto pri Gramozni jami; PST med Štajersko in Tomačevsko cesto
OTVORITVENA SLOVESNOST OB 150. OBLETNICI ŠOLSTVA IN ČITALNIŠTVA V ŠENTVIDU	Z interpretacijo slovenskih pesmi bodo nastopili mladi glasbeniki Gimnazije Šentvid, OŠ Vižmarje-Brod in folklorna skupina OŠ Franca Rozmana Staneta, učiteljski pevski zbor OŠ Brod. Osrednja točka bo predstavitev zgodovine šolstva v Šentvidu	ČS ŠENTVID	Sreda, 1. 6. 2016 ob 17.00 uri	Ljudski dom - Prušnikova ulica 99, Ljubljana - Šentvid.

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČS	TERMIN	LOKACIJA
150. OBLETNICA ŠOLSTVA IN ČITALNIŠTVA V ŠENTVIDU - KONCERT PEVSKIH ZBOROV IN NASTOP FOLKLORNE SKUPINE	Nastopili bodo otroški in mladinski pevski zbor OŠ Šentvid, združeni Pevski zbor OŠ Šentvid in OŠ Dravlje ter folklorna skupina OŠ Šentvid.	ČS ŠENTVID	Četrtek, 2. 6. 2016, ob 17.00 uri	Ljudski dom - Prušnikova ulica 99, Ljubljana - Šentvid.
PRAZNOVANJE 150-LETNICE ČITALNIŠTVA S KNJIŽNICO ŠENTVID	Knjižnica Šentvid, krajevna knjižnica MKL, pripravlja program za druženje z delavnico za otroke in starše, gledališko predstavo in znanimi glasbeniki.	ČS ŠENTVID	Petek, 3. 6. 2016, med 17.00 in 21.00 uro	Parkirišče pred Knjižnico Šentvid, Prušnikova ul. 106, Ljubljana - Šentvid.
150. OBLETNICA ŠOLSTVA IN ČITALNIŠTVA V ŠENTVIDU - KAVA Z MANCO KOŠIR	Literarni pogovor z Manco Košir in njenimi gosti	ČS ŠENTVID	Ponedeljek, 6. 6. 2016, ob 19.00 uri	Kavarna KULT316, Prušnikova ulica 74, Ljubljana – Šentvid.
150. OBLETNICA ŠOLSTVA IN ČITALNIŠTVA V ŠENTVIDU - OTVORITEV RAZSTAVE FOTOGRAFSKIH IN LIKOVNIH DEL	Otvoritev razstave izbora del, ki so prispela na fotografski, likovni in literarni natečaj s podelitvijo nagrad in priznanj zmagovalcem ter z bogatim kulturnim programom učencev in dijakov šentviških šol	ČS ŠENTVID	Torek, 7. 6. 2016, ob 17.00 uri	Zavod sv. Stanislava, Štula 23, Ljubljana - Šentvid; avla OŠ Alojzija Šuštarja.
150. OBLETNICA ŠOLSTVA IN ČITALNIŠTVA V ŠENTVIDU - LITERARNI VEČER	Literarni večer z znanim slovenskim avtorjem.	ČS ŠENTVID	Sreda, 8. 6. 2016 ob 19.30 uri	Knjižnica Šentvid, Prušnikova ulica 106, Ljubljana – Šentvid.
SLAVNOSTNA ZAKLJUČNA AKADEMIJA OB 150. OBLETNICI ŠOLSTVA IN ČITALNIŠTVA V ŠENTVIDU	Predstavitve dogajanja v prvih začetkih šolstva, delovanje ustanovitelja čitalnice nekdanjega šentviškega župnika Blaža Potočnika, učitelja, pesnika, skladatelja in narodnega buditelja.	ČS ŠENTVID	Četrtek, 9. 6. 2016, ob 19.00 uri	Ljudski dom - Prušnikova ulica 99, Ljubljana – Šentvid.
150. OBLETNICA ŠOLSTVA IN ČITALNIŠTVA V ŠENTVIDU - KROŽNIK S PRIDIHOM TRADICIONALNIH ŠENTVIŠKIH DOBROT	Okušanje tradicionalnih šentviških jedi.	ČS ŠENTVID	Od srede, 1. 6. 2016, do četrta 9. 6. 2016, med 12.00 in 22.00 uro	Restavracija KULT316 Prušnikova ulica 74, Ljubljana – Šentvid.
SREČEVALNICA – REDNA TEDENSKA SREČANJA	Telesna vadba, čajanke, delavnice in predavanja z raznolikimi in zanimivimi vsebinami.	ČS ŠIŠKA	Vsak četrtek v mesecu od 17.30 do 19.30 ure	ČS Šiška, Kebetova 1, Ljubljana
DNEVI ČS ŠIŠKA	Fitness na prostem.	ČS ŠIŠKA	Ponedeljek, 6. 6. 2016, ob 18.00 uri	Koseški bajer
DNEVI ČS ŠIŠKA	Kolesarjenje: trasa LJ – Horjul – LJ.	ČS ŠIŠKA	Torek, 7. 6. 2016, ob 18.00 uri	Zbor pri Gostilni Avšič, Koseška cesta.
DNEVI ČS ŠIŠKA	Predstavitve rugbyja.	ČS ŠIŠKA	Sreda, 8. 6. 2016, ob 18.00 uri	Koseški bajer.
DNEVI ČS ŠIŠKA	Predstavitve skirojev.	ČS ŠIŠKA	Sreda, 8. 6. 2016, ob 18.00 uri	Koseški bajer.
DNEVI ČS ŠIŠKA	Predstava za otroke: Improliga.	ČS ŠIŠKA	Sreda, 8. 6. 2016, med 17.30 in 19.00 uro	Koseze: plato med terasastimi bloki.
DNEVI ČS ŠIŠKA	Delavnica za otroke: Mladi zmaji.	ČS ŠIŠKA	Sreda, 8. 6. 2016, med 17.30 in 19.00 uro	Koseze: plato med terasastimi bloki.
DNEVI ČS ŠIŠKA	Šišenski tek.	ČS ŠIŠKA	Četrtek, 9. 6. 2016, med 18.00 in 19.00 uro.	Koseški bajer.
DNEVI ČS ŠIŠKA	Prevzem števil.	ČS ŠIŠKA	Ob 18.00 uri	Koseški bajer pri hloidih.
DNEVI ČS ŠIŠKA	Štart.	ČS ŠIŠKA	Ob 18.30 uri	Koseški bajer.
DNEVI ČS ŠIŠKA	Razglasitev rezultatov in zaključek dnevov.	ČS ŠIŠKA	Ob 19.30 uri	Koseški bajer – Avšič.
PALAČINKIJADA	Društvo prijateljev mladine Šmartno ob Savi v sodelovanju s ČS Jarše prireja prireditev za otroke in starše: palačinka žur, miniolimpijado za otroke in vikinski šah za odrasle.	ČS JARŠE	V soboto, 11. 6. 2106, ob 16.00 uri	Igrišče Škrjanček – Šmartno ob Savi.
PRAZNIK VRTCA JARŠE - TO SMO MI	Vrtec Jarše organizira skupaj s ČS Jarše tradicionalno 22. javno otroško prireditev Praznik Vrtca Jarše; v znamenju ZPE 2016 bodo vse delavnice ekološko obarvane.	ČS JARŠE	V četrtek, 16. 6. 2016, od 16.00 do 19.00 ure	Igrišče Vrtca Jarše, enote Kekec, Ulica Hermana Potočnika 15.
RAZSTAVA RISB NEŽE PAPUGA – KNJIŽNICA ZALOG	Mlada slikarka Neža, samouk v risanju, že kaže svoj velik talent in smisel za risbo skozi vsako svoje delo posebej. Vsaka risba prikazuje raziskovanje možnosti in načinov likovnega izražanja, različne tehnike in stile, ki jih Neža spoznava.	ČS POLJE	junij 2016 – v času odprtja knjižnice	Knjižnica Zalog, Zaloška cesta 220
OGLED CENTRALNE ČISTILNE NAPRAVE LJUBLJANA ZALOG	V okviru Zelene prestolnice Evrope 2016 se bodo učenci 4. razredov OŠ Polje ogledali Centralno čistilno napravo Zalog	ČS POLJE	24. 6. 2016	Centralna čistilna naprava Ljubljana, Cesta v Prod 100
OBISK CEVKA V VRTCU MIŠKOLIN	Prijazni maskoti JP VO-KA Cevko I in Cevko II bosta obiskala male miškolinčke in jih popeljala v svet podzemlja, cevi . . . po katerih priteče v naše domove zdrava, pitna VODA . . .	ČS POLJE	Junij 2016	Vrtec Miškolin in njegove enote
OBISK CEVKA V VRTCU PEDENJPED	Prijazni maskoti JP VO-KA Cevko I in Cevko II bosta obiskala male pedenjpdedke in jih popeljala v svet podzemlja, cevi . . . po katerih priteče v naše domove zdrava, pitna VODA . . .	ČS POLJE	Junij 2016	Vrtec Pedenjpjed in njegove enote
JAVNA RAZGRNITEV OPPN 239 SP. KAŠELJ	Javna razgrnitev Občinskega podrobnega prostorskega načrta za območje Sp. Kašlja	ČS POLJE	8. 6. 2016, ob 17. uri	Sedež ČS Polje, Polje 12, velika sejna soba v pritličju
SVEČANOST OB POSTAVITVI NOVIH ZVONOV V CERKVI V ZALOGU	Kulturna prireditev ob postavitvi novih zvonov v cerkvi v Zalogu	ČS POLJE	Nedelja, 26. 6. 2016	Cerkev angelov varuhov v Zalogu, Cerutova ulica 20
PREVZEM AMBASADORSTVA ZPE 2016 OD ČS RUDNIK	Prevzem ambasadorstva ZPE 2016 s spremljevalnim programom.	ČS ROŽNIK	Ponedeljek, 18. 7. 2016 ob 18.00 uri	Cankarjev vrh.
BIOTSKA PESTROST NA NAŠIH VRTOVIH	Predstavitve plodovitih, dišečih in medonosnih trajnic ter drugih rastlin, ki privlačijo ptice, metulje, čebele in druge žuželke. Delavnica izdelovanja »hotelov za žuželke« iz naravnih materialov. Vabljeni odrasli in otroci.	ČS ROŽNIK	Sobota, 23. 7. 2016 Ura bo objavljena na spletni strani in v vitrinah ČS Rožnik	Sadovnjak Grba ob Poti in Puhtejevi ulici; v primeru slabega vremena v sejni sobi na sedežu ČS Rožnik.
DOMAČA ZELIŠČA	Predstavitve gojenja zelišč in mešanja čajev vrtčevske enote Rožnik. Za predšolske otroke in odrasle.	ČS ROŽNIK	Petek, 29. 7. 2016 od 10:00 do 18:00	INFOtočka – stojnica, Mestni trg 1-
ŠTETJE KORAKOV	Celotedenski program hoje. Vabljene družine, pari in posamezniki.	ČS ROŽNIK	Zbor med tednom ob 18:00 in ob 9:00 v soboto in nedeljo. Program traja od ponedeljka, 25. do nedelje, 31. 7. 2016.	Zbor pred Gasilskim domom Vič.

Legenda: Na zelenih poljih so dogodki, ki se bodo odvijali v okviru ambasadorstva ZPE v četrtnih skupnostih.

»Mesto je tako urejeno, da bi človek lahko jedel s tal«

Staša Cafuta Trček

Fotografije: Staša Cafuta Trček

Shirley Mundy

Tara Hui

Allan Holm Petersen

Benjamin Adelin Ickiewicz

Chihiro

Nicolas

Sveta Buko

Nadine

Množice turistov in njihovi navdušeni vtisi so zgovorni. Tudi podatki Turizma Ljubljana za prvo tretjino letošnjega leta kažejo, da je Ljubljana postala svetovno trendovsko turistično mesto. V prvih štirih mesecih leta je bilo za 11 odstotkov več nočitev od lanskega leta, obisk Turističnih informacijskih centrov se je povečal za 12 odstotkov. Pravkar je Ljubljana osvojila še eno iz vrste pomembnih mednarodnih okoljskih nagrad: Evropska komisija je Ljubljano nagradila v kategoriji Okolje in dostopnost kot osnova za trajnosten in odgovoren razvoj s poudarkom na dostopnosti za ljudi s posebnimi potrebami. Evropsko komisijo so v Ljubljani prepričale zelene možnosti javnega prevoza, pri čemer je poudarila priljubljen sistem izposoje koles BicikeLJ in električna vozila, opaženi so bili tudi številni parki in rekreacijske zelene površine ter pohvaljena zelena vizija razvoja slovenskega turizma.

Shirley Mundy,

Thwaite St. Mary, Velika Britanija

Ljubljana je iz dneva v dan lepša. Ko sem prišla, sem seveda že nekaj vedela o njej. A v živo ti toliko da, da se kar ne moreš ločiti od nje in se vrniti domov. Prijazna, topla, čista. In vse stavbe dajejo vtis pravih kulise. Res je nekaj posebnega. Sem pa kot svetovalka za vina pri vas spoznala kar nekaj odličnih vin. Tudi rdeča, v spominu mi je ostal Gašperjev merlot. Želela bi spoznati še več vinske kulinaričnega dela, ki ga ponuja prestolnica, a je žal zmanjkalo časa.

Tara Hui,

podjetnica, Hong Kong

Po desetih letih dela v San Franciscu sem začela razmišljati, da se preselim nekam, kjer bo tempo življenja bolj umirjen. Razmišljala sem o ZDA, a dejstvo je, da so tam, kamorkoli greš, prevelike razlike med različnimi sloji ljudi. Čeprav sem v podjetju, ki se je ukvarjalo s start up projekti, precej dobro zaslužila, so me razlike med ljudmi v pogledu materialnih dobrin ubijale. Iskala sem naprej. Našla sem Slovenijo, Ljubljano, ki ima vse, kar iščemo ljudje, ki cenimo pristnost. V Stari Ljubljani sem kupila stanovanje. In zdaj, ko je dobila naslov zelena prestolnica Evrope 2016, sem nanjo ponosna tudi jaz! Čestitam Ljubljani, saj vem, da takega naslova ni enostavno pridobiti.

Allan Holm Petersen,

študent, Kopenhagen, Danska

Samo teden dni sem preživel v Ljubljani. Prehitro je minilo.

Še bi ostal! Kot študent smeri za turizem sem prišel na ljubljansko Ekonomsko fakulteto in spoznaval, kako turistično razvita je Slovenija. Pohvalil bi profesorje, ki so v teoriji zelo dobro predstavili stanje, nato pa smo turizem spoznali še v praksi. Ljubljano sem že priporočal kolegom študentom v Kopenhagenu, saj menim, da je mesto tudi po meri študenta. Ena izmed prednosti Ljubljane je, da ima ogromno ponudbo lokalno pridelane hrane, od zelenjave, mesa, mlečnih izdelkov, sadja ... To je prednost, ki se jo morda ne zavedate dovolj, in ta prednost ni pomembna samo za prebivalce, ampak privablja tudi ozaveščene zelene turiste.

Benjamin Adelin Ickiewicz,

študent, Draguignan, Francija

Domačini zelo dobro govorijo angleški jezik. Celo taksisti, kar me je zelo pozitivno presenetilo. Gostoljubni, odprti ljudje, česar v prestolnicah ne srečaš ravno pogosto. Storitve so na zelo visoki ravni. Vse to so ljudje Ljubljane. Mesto je tako urejeno, da bi človek lahko jedel s tal. Za kar nekaj časa sem se ustavil na tržnici, saj vem, da je tukaj in v njeni bližini mogoče opazovati, kako domačini živijo. Človek dobi občutek, da je Ljubljana miza, zvrhano obložena z dobrotami.

Chihiro, inženirka, Tokio, Japonska

Ljubljano bi opisala svojim prijateljem kot zeleno majhno mesto, ki ponuja dobro hrano in je zelo fotogenična. Žepno mesto. Žal mi je, da grem po dveh dnevih že naprej, saj bi želela ostati in doživeti Ljubljano ne samo kot kljukico na svojem potovanju, temveč kot mesto, ki človeku da veliko več

kot druga mesta, ki ponavadi zaradi hektike in velikosti le jemljejo. Predvsem energijo in denar, dajo pa bore malo.

Nicolas, Lyon, popotnik, Francija

Na nekajmesečni poti med Italijo in Grčijo sem se ustavil tudi v Ljubljani. Je mesto pod krošnjami dreves oziroma mesto v gozdu! To se mi je v Ljubljani najbolj vtisnilo v spomin. In prav to je tisto, kar si lahko večina mest samo želi. Domačini so mi tudi povedali, da je zelena prestolnica Evrope 2016, sam tega prej nisem vedel.

Sveta Buko, raziskovalka kulturne inteligence v Sloveniji, Kijev, Ukrajina

Ljubljana je edinstvena: je polna zgodb, zanimivih osebnosti in radovednežev. Eterične, skrivnostne, kačasto uvijajoče se ulice Starega mesta povezujejo generacije, države, cesarstva in kraljestva. V tem skritem biseru Evrope boste prav gotovo uživali v mešanici naravne in urbane lepote, vtikane v zgodovinsko kompleksnost regije. Nikoli dolgočasna, vredna raziskovanja!

Nadine, arhitektka, Malta

Zelo malo sem vedela o Ljubljani, saj je vedno zasenčena z znamenitimi mesti okoliških držav, kot so na primer Rim, Dunaj in Budimpešta. A ko tujec pride v Ljubljano, doživi kulturni in arhitekturni šok, v pozitivnem smislu, seveda. Po moje ravno zaradi tega, ker Ljubljana ni tako slavna kot prej omenjena mesta, ostane pa turistu zaradi lepote, ki jo premore, v najlepšem spominu.

Foto: Dunja Wedam

Nastop folklorne skupine OŠ Franca Rozmana na otvoritveni slovesnosti ob 150-letnici šolstva in čitalništva v Šentvidu.

SLOVESNOSTI OB 150. OBLETNICI ŠOLSTVA IN ČITALNIŠTVA V ŠENTVIDU

Četrtna skupnost Šentvid v velikem slogu slavi 150. obletnico šolstva in čitalništva v Šentvidu. Na otvoritveni slovesnosti v Ljudskem domu na Prušnikovi 99 so z interpretacijo slovenskih pesmi nastopili mladi glasbeniki Gimnazije Šentvid, OŠ Brod in folklorna skupina OŠ Franca Rozmana Staneta pa tudi učiteljski pevski zbor OŠ Brod. Središče slovesnosti je bila predstavitev zgodovine šolstva in čitalnice v Šentvidu. Dan pozneje so prav tako v Ljudskem domu pripravili Koncert pevskega zborov in nastop folklorne skupine, kjer so se predstavili otroški in mladinski pevski zbor OŠ Šentvid, združeni Pevski zbor OŠ Šentvid in OŠ Dravlje in folklorna skupina OŠ Šentvid.

Na parkirišču pred Knjižnico Šentvid so slikovito praznovali 150-letnico čitalništva z delavnico Popravljalnica knjig, ki jo je vodila Helena Arko in so je bili veseli tako otroci kot starši, z gledališko predstavo Pika Nogavička in glasbenim nastopom vokalista, kitarista, tekstopisca in ustanovitelja glasbene skupine Same babe Vikija Babe - Bruslija ter vokalista in kitarista Marka Jelovška.

Pridružite se praznovanju v Šentvidu še na naslednjih prireditvah:

6. junija 2016 ob 19. uri:

Kavarna Kult316 Prušnikova ulica 74, LJ-Šentvid: **Kava z Manco Košir**, literarni pogovor z Manco Košir, kjer bo letošnja nagrajenka glavnega mesta Ljubljane in ambasadorica branja in knjige gostila zanimive goste.

7. junij 2016 ob 17. uri,

Zavod sv. Stanislava, Štula 23, Ljubljana Šentvid; Avla OŠ Alojzija Šuštarja: **Otvoritev razstave fotografskih in likovnih del** s podelitvijo nagrad in priznanj zmagovalcem ter z bogatim kulturnim programom, ki

ga bodo pripravili učenci in dijaki šentviških šol.

8. junija 2016 ob 19.30,

Knjižnica Šentvid, Prušnikova ulica 106, Ljubljana Šentvid:

Literarni večer s pesnikom Milanom Jesihom, vodi dr. Ignacija J. Fridl, sodeluje dijak Filip Klavs, 9. r. glasbene šole Zavoda sv. Stanislava.

9. junija 2016 ob 14. uri:

Kavarna KULT316 Prušnikova ulica 74, LJ-Šentvid: **Otvoritev prve šolske mikropivovarne v Sloveniji, ob 19.30 uri:** Ljudski dom – Prušnikova ulica 99, Ljubljana Šentvid: **Slavnostna zaključna akademija ob 150-letnici šolstva in čitalništva v Šentvidu.**

V Knjižnici Šentvid, Prušnikova ul. 106, je v času od 1. do 9. junija 2016 razstava **Šolstvo in čitalništvo skozi čas.**

Restavracija KULT316, Center kulinarike in turizma KULT316, Prušnikova ulica 74, je v času praznovanja pripravila prav posebno ponudbo tradicionalnih šentviških dobrot.

Foto: Jason Bell

64. Festival Ljubljana se bo 27. junija na Kongresnem trgu veličastno začel s koncertom pod zvezdnatim nebom in z operno zvezdo urugvajskim basbaritonistom Erwinom Schrottom.

Uvodna doživetja poletnega Festivala Ljubljana

Ljubljana Festival bo 27. junija na Kongresnem trgu veličastno začel svojo 64. izdajo s koncertom pod zvezdnatim nebom in z operno zvezdo na odru. Urugvajskega basbaritonista **Erwina Schrotta** je na velike operne odre ponesla zmaga na pevskem tekmovanju Placida Dominga Operalia leta 1998. V zadnjem času je eden najbolj cenjenih pevcev za vlogo don Giovannija, velja pa tudi za enega najboljših interpretov prav tako Mozartovih opernih likov, Leporella in Figara. »Basso cantante par excellence«, kot ga je poimenovala kritika, se bo predstavil bodisi z arijami iz Don Giovannija bodisi z izbranimi opernimi napevi iz romantičnega 19. stoletja. O večni (operni) temi – ljubezni – bo Schrott prepeval izmenjaje z argentinsko sopranistko Jaqueline Livieri, s katero sta poleg solističnih arij pripravila tudi duete. Izvrstna pevca si bosta oder delila z mogočnim orkestrskim zvokom združenih filharmoničnih orkestrov iz Zagreba in Ljubljane pod taktirko vse bolj prepoznavnega italijanskega dirigenta mlajše generacije Francesca Ivana Ciampere.

Še pred uradnim začetkom bosta za uvod v vrhunsko in sproščeno festivalsko vzdušje na sporedu muzikal **Mamma Mia!**, ki je od premiere v Križankah v manj kot letu dosegel več kot 50 ponovitev z več kot 55.000 obiskovalci (17. in 18. 6.), ter **Poletna noč**, ki jo Festival Ljubljana

Ljubljanski vestnik

Foto: arhiv RCERO

V okviru akcije *EU projekt, moj projekt 2016* bo 10. in 11. junija potekal dan odprtih vrat nekaterih projektov, ki so bili sofinancirani s sredstvi evropskih skladov. Med predlogi sta tudi RCERO Ljubljana in P+R Barje.

pripravlja v sodelovanju z RTV Slovenija in bo tokrat proslavila 25 let festivalskih uspešnic (21. 6.).

Letos pripravljamo tudi privlačno novost, saj se bo v okviru Ljubljana Festivala na Ljubljani pestremu naboru prizorišč prvič pridružila reka. Ljubljana Festival bo namreč potekal tudi na turističnih ladjah, ki med plovbo omogočajo edinstven ogled mesta. Plovbo na Ljubljani bodo obogatili nastopi študentov dveh umetniških akademij, Akademije za glasbo in Akademije za gledališče, radio in film, in Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana (28. 6.–2. 7.). - Več o drugih festivalskih dogodkih si lahko preberete v prihodnji številki ter na www.ljubljanafestival.si.

EU projekt, moj projekt 2016

V okviru akcije *EU projekt, moj projekt 2016* bo 10. in 11. junija 2016 potekal dan odprtih vrat nekaterih projektov, ki so bili sofinancirani s sredstvi evropskih skladov. Med predlogi sta tudi RCERO Ljubljana in P+R Barje. RCERO Ljubljana je največji kohezijski projekt s področja okolja v državi, v katerem sodeluje kar 37 občin. V enem največjih tovrstnih centrov v Evropi v objektih za mehansko biološko obdelavo odpadkov z najsodobnejšo in trajnostno tehnologijo predelujejo odpadke približno tretjine Slovencev. Parkirišče P+R Barje, ki je bilo odprto septembra lani, stoji ob južni ljubljanski mestni vpadnici in povezuje državno in mestno cestno omrežje, na njem pa je 347 parkirnih mest za osebna vozila. Projekti, ki bodo predstavljeni na dnevu odprtih vrat, so bili izbrani s spletnim glasovanjem. do 13. maja 2016 na spletni strani www.eu-skladi.si.

Foto: Nik Rovar

Podjetje Žale, d.o.o. ob prejemu priznanja RS za poslovno odličnost.

Podjetje ŽALE, d.o.o., finalist priznanja RS za poslovno odličnost za leto 2015

Podjetje ŽALE, d.o.o. je ponosni prejemnik diplome za uvrstitev v ožji izbor med tri finaliste **priznanja Republike Slovenije za poslovno odličnost (PRSPO)** v javnem sektorju in hkrati tudi prejemnik mednarodnega certifikata Recognised for Excellence – 4 star. S tem priznanjem je podjetje ŽALE, d.o.o. prejelo ponovno potrditev, da svoje poslanstvo opravlja kvalitetno in strokovno. Podelitve se je udeležil tudi župan Zoran Jankovič.

Priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost je **najvišje državno priznanje na področju kakovosti in odličnosti poslovanja**, kot rezultat razvoja znanja in inovativnosti ter nenehnih izboljšav. Podeljujejo ga na podlagi meril in metodologije, ki je vzpostavljena po vzoru (evropske) EFQM nagrade za odličnost iz Bruslja, enako kot v drugih državah Evropske unije.

Slovesna podelitev se je zaključila z zelo zanimivo **okroglo mizo** pod okvirnim naslovom **Trajnostni razvoj organizacij na temeljih poslovne odličnosti**. Direktor podjetja mag. Robert Martinčič je predstavil primere dobre prakse podjetja ŽALE v njegovi 100-letni zgodovini delovanja v javno korist in opozoril na javni interes pri sprejemanju novega Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti.

Foto: Jani Ugrin

Pripelji srečo v službo.

Kolesarji v službo tudi letos vozijo srečo

Nacionalna pobuda *Pripelji srečo v službo* spodbuja kolesarjenje na delo, s tem pa posredno osrečuje vse tiste, ki so vključeni v projekt. Kolesarjenje namreč pozitivno vpliva na občutek sreče, s tem pa povečuje tudi delovno učinkovitost in izboljšuje odnose s sodelavci. Projekt letos traja od 16. maja do 10. junija, v pobudi pa lahko sodelujejo tudi posamezniki. Za veselje zaposlenih pa se trudijo tudi podjetja, ki se bodo letošnje leto potegovala za certifikat *Kolesarjem prijazno delovno mesto*. Certifikat je bil razvit v okviru EU projekta *Bike2Work* pod okriljem Evropske kolesarske zveze (ECF). Pri njegovem razvoju so sodelovali predstavniki, ki zastopajo 11 evropskih držav, vključenih v projekt.

V letu 2015 je v sklopu pobude *Pripelji srečo v službo* od maja do septembra kolesarilo 206 trojk (618 udeležencev), ki so skupaj prekočevali 238.053 km. Na ta način so prihranili 38 ton izpusta CO₂, ki bi se sicer sprostil v ozračje v primeru, da bi se v službo odpravili z osebnim vozilom. Kolesarji so v povprečju prevozili 1227 kilometrov na trojko, v povprečju pa so kolesarski v eno smer prekočevali tri kilometre. 72 odstotkov udeležencev je bilo v primerjavi z letom 2014 novih in v preteklih kampanjah še niso sodelovali. Novost letošnje pobude je sodelovanje posameznikov, ne le kolesarskih trojk, da bi v pobudi sodelovalo čim več navdušenih kolesarjev. Registracija je mogoča preko spletne strani www.pripeljisrecovsluzbo.si. V sklopu pobude pa bodo izzrebani kolesarji poleg že znanih splošnih koristi kolesarjenja nagrajeni tudi s privlačnimi nagradami.

Foto: Miha Fras

70-letnico mature so praznovala: slikarka ilustratorka Marlenka Stupica, Božena Pugelj, diplomirana inženirka agronomije Milena Škufca – Milkovič, diplomirana inženirka strojništva Mateja Šmalc, diplomirana profesorica biologije, ki živi v italijanskem Bergamu, Metka Jankovič – Bonicelli, diplomirana elektroinženirka Anča Pengov – Kocjan, diplomirana profesorica biologije Joža Vovk in Anica Ravnik – Hinterlechner.

70-letnica maturantk uršulinske Druge ženske realne gimnazije

26. maja so se v gostilni Šestica srečale častitljive visoko izobražene gospe, ki so slavile 70-letnico mature. Lani jih je prišlo 20, letos pa je zaradi različnih zadržkov naneslo, da se jih je snidenja lahko udeležilo osem. Med njimi je slavila tudi prva dama med slovenskimi ilustratorkami pravljíčarkami Prešernova nagrajenka Marlenka Stupica. Vsa dekleta so stopila na skupno pot pridobivanja znanja v 1. razredu Uršulinske osnovne šole v Ljubljani l. 1934 in šolanje nadaljevala l. 1938 v 1. gimnaziji na tej ugledni in zahtevni šoli. Decembra l. 1943 so štiri gimnazijke izključili zaradi suma sodelovanja z OF, nekatere so odšle iz Ljubljane, druge pa so ostale na šoli. Po osvoboditvi l. 1945 so se vse vrstile, opravile razredne izpite za zamujeno šolsko snov in bile sprejete na Drugo žensko realno gimnazijo, kjer so l. 1946 maturirale. Za redna vsakoletna srečanja je zaslužna gospa Božena Pugelj, za informacijo pa umetnostna zgodovinarica Mojca Vovk, hčerka biologinje gospe Jože Vovk.

Pojasnilo JSS MOL ob odpravi subvencij neprofitnega dela pri tržnih najemninah

Zadnja sprememba zakonodaje glede tržnih subvencij je začela veljati že dne 1. 4. 2015, in sicer je 25. čl. Zakona o ukrepih za uravnoteženje javnih financ občin spremenil 28. čl. Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, s čimer je bil ukinjen samo del tržne subvencije, in sicer subvencija do priznane neprofitne najemnine

(na način, kot je določen za subvencije neprofitnih najemnin). Še vedno pa so najemniki tržnih stanovanj lahko upravičeni do subvencije tržne najemnine, kot jo določa Stanovanjski zakon. Tržna subvencija je mesečni znesek, ki predstavlja razliko med priznano tržno najemnino in priznano neprofitno najemnino. Gre torej le za vzpostavitev stanja pred uveljavitvijo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (stanje pred 1. 1. 2012).

Mestni svetnik SLS Janez Žagar vabi na tradicionalno kresovanje in praznovanje dneva državnosti na Jančah 23. junija 2016

V času osamosvajanja Slovenije je takratna Slovenska kmečka zveza, ki se je pozneje preimenovala v Slovensko ljudsko stranko, v Ljubljani dala pobudo za obuditev starega slovenskega običaja, kresovanja ob poletnem sončevem obratu. Odbor takratne SKZ Moste-Polje se je na predlog Janeza Žagarja in Jožeta Bevca odločil za kresovanje na najvišji točki današnje Mestne občine Ljubljana, na Jančah (792 m). Tako je že leta 1991 potekalo prvo kresovanje, ki je zaradi datumske bližine sovpadlo s praznovanjem največjega dogodka v zgodovini slovenskega naroda – ustanovitvijo samostojne in demokratične slovenske države. Ob pričakovanju skorajšnje osamosvojitve so bile povabljene tudi druge stranke iz demokratične koalicije Demos. Od tedaj naprej Mestni odbor SLS Ljubljana s Četrtnim odborom SLS Sostro nepretrgoma vsako leto

Foto: Dunja Wedam

Testna parkirna mesta za nujne primere pred Zdravstvenim domom na Metelkovi.

23. junija organizira kresovanje in praznovanje dneva državnosti na Jančah. Pred kresovanjem še poprosimo za mir in blagostanje z mašo za domovino v idilični župnijski cerkvi sv. Nikolaja.

Ljubljanski mestni svetnik SLS Janez Žagar vas tudi letos v četrtek, 23. junija 2016, vabi na praznovanje dneva državnosti s kresovanjem na Jančah in druženje s predsednikom SLS mag. Markom Židanškom ter ministri osamosvojitvene vlade.

Za čudovit razgled in razvedrilo bo poskrbljeno že od 18. ure naprej. Maši za domovino s pričetkom ob 19. uri bo sledila proslava s kulturnim programom, ki se prične ob 20. uri, kres pa bomo prižgali po 21.30. - **Vabljeni vsi Ljubljančani dobre volje!**

Modrost Martina Kojca v dveh novih knjigah

Znameniti knjigi Martina Kojca *Učbenik življenja*, ob izidu leta 1935 popularni po vsej Evropi, se je pridružil prevod nove knjige tega duhovnega učitelja in psihoterapevta *Prebujajoči se človek*. Iz nemščine sta jo prevedla dr. Francka Premk in Janez Premk, izdala jo je založba Domus. Svoje mistično srečevanje z Martinom Kojcem pa sta prevajalca opisala v knjigi *Srečevanja z Martinom Kojcem*, ki je pri isti založbi izšla sočasno s prevodom *Prebujajočega se človeka*. Srečevanja s Kojcem sta oba izjemna avtorja in prevajalca, ki Kojčeva spoznanja živita z vsem svojim bitjem, predstavila tako, da Kojčevo duhovno oporoko lahko intimno zaživimo tudi sami in si utremo hitrejšo pot do samih sebe, do soljudi in razsvetljenega življenja.

Testna parkirna mesta za nujne primere pred Zdravstvenim domom na Metelkovi

Ker v nujnih primerih za zdravniško pomoč šteje vsaka minuta in iskanje parkirnega prostora pred zdravstvenimi domovi položaj bolnikom dodatno otežuje, je Mestna uprava Mestne občine Ljubljana prisluhnila pobudam prebivalcev in nekaterih mestnih svetnikov, med drugim tudi mestni svetnici zdravnici dr. Zvezdani Snoj, da nekaj parkirnih mest pred zdravstvenimi domovi uredi prav za ta namen. Prvi korak v to smer so testna parkirna mesta pred Zdravstvenim domom na Metelkovi. Če se bo poteza izkazala za primerno rešitev, bo Mestna uprava uvedla namenske parkirne prostore za primere nujne zdravniške pomoči pred vsemi zdravstvenimi domovi v Mestni občini Ljubljana.

Noč knjigarn v Ljubljani

Andreja Kavčič, predsednica Društva

Že tretje leto zapored v Društvu slovenskih založnikov organiziramo *Noč knjigarn*. Tako se nam bo v petek, 17. junija, pridružil sedem knjigarn, v katere bomo pripeljali različne kulturne dogodke. Idejna vodja projekta založnica Helena Kraljič se skupaj s sodelujočimi knjigarnami vsako leto potruji, da je ponudba res pestra in raznolika. Knjigarne bodo ta dan odprte do 22. ure. V času od 18. ure pa do zaključka bo vsak kupec ob nakupu knjige prejel še eno knjigo brezplačno. Primarni cilj projekta je spodbujanje zavedanja o pomenu knjige in branja. Posebna skrb je namenjena našim najmlajšim, ki jih še posebej želimo opozoriti na pisano besedo. Odlike dogodka je prepoznala tudi Mestna občina Ljubljana in nas v znamenju

NA ORLE ČEZ GOLOVEC

Rok Kušlan

Foto: Rok Kušlan

Izlet na Orle je poplačan z lepimi pogledi na naravo in mesto.

Z grebenom Golovca se Posavsko hribovje spusti v sam center Ljubljane. Njegova pobočja so bila še pred dobrim stoletjem povsem brez drevja, kar pojasnjuje njegovo ime. Konec 19. stoletja pa so Golovec pogozdili in je odtlej imenitno sprehajališče. Glede na to, da se podaljša proti Posavskemu hribovju, je lahko tudi del daljših tur. Po njem poteka tudi obhodnica Jakobova pot. Tukaj je predstavljen odsek do Orle, vasice, ki čepi nad mestnimi prometnicami, zaradi česar je bila ob koncu druge svetovne vojne ključ za osvoboditev Ljubljane. V bojih za vas je praktično na predvečer osvoboditve padlo na desetine partizanskih borcev. **Izhodišče** izleta je postajališče avtobusne linije številka 11, Streliška.

Opis poti: Od izhodišča krenemo po brvi, ki je nadaljevanje Streliške ulice, čez Gruberjev prekop. Čez prehod za pešce prečkamo Hradskega cesto in pridemo do stopnic, ki vodijo do Poti na Golovec. Po njej po četrtem vrzupu pridemo do astronomskega observatorija na Golovcu. Cesta zavije ostro levo proti objektu observatorija, mi pa po širokem kolovozu nadaljujemo naravnost. Tukaj je tudi začetek krožne gozdne učne poti Golovec, ki se od kolovoza odcepi levo v breg. Tudi sicer se v nadaljevanju od omenjenega kolovoza na vse strani odcepljajo stezice, ki jim ob sončnih koncih tedna, ko je na »glavni« stezi veliko ljudi, lahko tudi sledimo, vendar moramo paziti, da se držimo slemen Golovca. Kmalu pridemo do večjega križišča, kjer se naša steza pridruži Poti spominov in tovarištva (PST), po kateri potem nadaljujemo kar nekaj časa. Ko PST skrene levo v dolino proti Bizoviku, vidimo tudi prvo oznako za Orle, ki nas usmeri desno naprej bolj ali manj po slemenu. Sledimo stezi, na kateri si zdaj sledijo tudi klopi s kovinskimi tablicami. Na njih se (precej hitro) odštevajo minute do Gostilnice Orle, ki je kar nekako logičen cilj naše poti. Do nje bomo porabili od izhodišča dobro poldrugo do dve uri.

Vrnemo se po isti poti do postaje Streliška. V tem primeru nam bodo pri vračanju v pomoč rumene pušice, s katerimi je označena Jakobova pot v smeri centra. Lahko pa povratek tudi skrajšamo. Primernejši so spusti na rudniško stran, saj so avtobusna postajališča v tem primeru precej bližje, kot če bi se spustili na bizoviško stran. Prva taka možnost se pojavi že približno 20 minut od Orle. Na uravnavi pri klopi z oznako Gostilnica Orle 25 min. se od glavne poti na levo odcepijo kar tri steze, izberemo skrajno levo spodnjo stezo, ki je pravzaprav vlaka za spravilo lesa. Po nekaj metrih zavije ostro levo, mi pa nadaljujemo po stezi, ki se odcepi naravnost. Po njej pridemo na stranski greben, ki mu steza sledi vse do večje jase ob vznožju Golovca. Prek nje nas kolovoz privede do asfaltne ceste na Orle, po kateri po nekaj metrih pridemo do bencinskega servisa na koncu Rudnika. Zavijemo levo in po nekaj korakih pridemo na postajališče Rudnik. Naslednja taka možnost pa je spust proti Rudniku po PST, ki Dolenjsko cesto doseže pri postajališču Peruzzijeva.

Vozni redi za načrtovanje izleta so vam na voljo na povezavi:

<http://www.lpp.si/javni-prevoz/vozni-redi-mestni-potniski-promet/vozni-redi-redni>, prihodi avtobusov pa na povezavi: <http://bus.talktrack.com/>

Foto: Staša Cafuta Trček

Odperta kuhna je postala kulturno celodnevno petkovo kulinarčno in družabno dogajanje na Pogačarjevem trgu.

Unescovega naslova *Ljubljana – mesto literature* finančno podprla. Vabimo vas, da se udeležite katerega od dogodkov v knjigarnah: Beletina na Novem trgu, Celjska Mohorjeva družba na Nazorjevi ulici, Felix na Čopovi ulici, Mladinska knjiga na Trubarjevi ulici in v Konzorciju ter Sanje na Trubarjevi ulici. Za ogled podrobnejšega programa vas vabimo na spletno stran društva: www.drustvo-zaloznikov.si. Vljudno vabljeni!

Odperta kuhna letos že četrtič

Staša Cafuta Trček

Da je Odperta kuhna odličan projekt, se je izkazalo že prvo leto. Pogačarjev trg je vsak sončen petek postal zbirališče za druženje in okušanje hrane iz različnih svetov. »Tudi letos so mojstri za ulično prehrano, strokovnjaki za vino in pivo ter turistične kmetije in bistroji na enem mestu združili moči s priznanimi kulinaricnimi mojstri iz najboljših restavracij in gostiln z vseh koncev Slovenije,« pove idejni vodja projekta Odperta kuhna **Lior Kochavy**.

Vsak sončni petek Pogačarjev trg postane kulinarčno stičišče za številne domače in tuje obiskovalce, ki ob sprehodu med več kot petdesetimi stojnicami grizljaj za grizljajem in požirek za požirkom spoznavajo raznolikost slovenskega kulinarčnega prostora. V letošnji sezoni je obratovalni čas Odperte kuhne nekoliko spremenjen. Ob petkih med 10. in 21. uro, v poznih pomladnih in poletnih mesecih pa bo odperta vse do 23. ure. Doslej se je na stojnicah Odperte kuhne predstavilo že več kot 100 restavracij iz celotne Slovenije, obiskovalci pa so lahko poskusili že blizu tisoč različnih slovenskih in mednarodnih jedi in pijač.

Odperta kuhna se dogaja v znamenju Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016. Na vsakem dogodku

skrbijo za ozaveščanje gostincev in obiskovalcev o zmanjševanju in recikliranju odpadkov ter uporabi javnih prevoznih sredstev ob obiskih dogodka. »Obiskovalcem pomagam pri ločevanju odpadkov, tako denimo papirnate serviete, ostanki hrane ter papirnata embalaža gredo v koš za biološke odpadke, plastične vilice, noži, žlice ter krožniki pa v posodo za embalažo. Večina obiskovalcev upošteva navodila in se jim na tem mestu zahvaljujem. Potarjam pa lahko tudi, da se najde kakšen, ki mu ni mar, da bi za sabo pravilno odvrnil odpadke. Verjamem pa, da si vsi želimo živeti v čistem mestu,« komentira vzdušje ob koših za smeti **Jan** iz podjetja Snaga. Špela Šuc, ki prihaja z gostilne Pri Mari s Kamnika pod Krimom, je s tradicionalnimi slovenskimi jedmi tukaj že četrto leto. »Zelo sem zadovoljna. Najprej z organizatorji, nato tudi z obiskovalci. Veseli me, da se veliko strank vrača, prihajajo pa tudi turisti, saj smo tipična slovenska gostilna. Jedi ponujamo glede na sezono. Vampi po tržaško, polnjena paprika ter svinjska rebrca s praženim krompirjem pa so najbolj iskane jedi,« sklene sogovornica. Sama se na slovensko poulično hrano odpravim dokaj pogosto. Odzivi obiskovalcev so nasmejani obrazi in druženje ob hrani pod milim nebom. Morda velja izpostaviti restavracijo JB, ki uporablja krožnike, ki jih je mogoče ponovno uporabiti, ter vse tiste, ki namesto plastike uporabljajo biorazgradljiv papir. Za vse, ki so doma v bližini, pa morda ideja, da svoj krožnik in pribor prinesejo s sabo. Jedi bodo še bolj okusne, pa še dobro delo boste naredili, s tem ko boste z odpadki manj obremenili našo zeleno prestolnico.

Koncert dveh vrhunskih kitaristov v Botaničnem vrtu 5. julija

V Botaničnem vrtu Univerze v Ljubljani na Ižanski cesti 15

Foto: osebni arhiv

Timotej Kosovinc

Foto: osebni arhiv

Mak Grgić

pripravlja **5. julija ob 19.30** koncert kitarist Timotej Kosovinc, ki bo na svojem večeru gostil stanovskega kolega kitarista **Maka Grgića**. Koncert bo na prostem, v primeru slabega vremena pa v notranjih prostorih. Timotej Kosovinc, kitarist in skladatelj, eden najuspešnejših glasbenikov mlajše generacije, se bo predstavil s svojim najnovejšim repertoarjem, z lastnimi deli in v duu z Makom Grgićem, slovenskim kitaristom, ki uspešno deluje v Los Angelesu (ZDA). Na programu bodo med drugim dela Timoteja Kosovince, Manuela Marie Ponceja in Manuela de Falle. Vabljeni, vstop je prost!

Dobrodošli doma, dragi rojaki!

V Ljubljani bo med **30. junijem in 2. julijem** potekalo 6. srečanje Slovencev, ki živijo zunaj matične domovine – pol milijona jih je! –, poimenovano *Dobrodošli doma*. Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu vabi vse prebivalce Slovenije in Ljubljane, da jim zaželimo dobrodoščilo in topel sprejem. Namen tovrstnih srečanj je veselo druženje in ohranjanje slovenske besede in pripadnosti skupni domovini. Predstavniki slovenskih društev se predstavijo s petjem slovenskih pesmi, folklornimi plesi in dramskimi uprizoritvami slovenskih avtorjev. V četrtek, 30. junija, bo 16. vseslovensko srečanje v Državnem zboru. V Narodni univerzitetni knjižnici bosta predstavnike Slovencev iz zamejstva in sveta sprejela minister Urada za Slovence

Gorazd Žmavc in župan Zoran Jankovič. V petek, 1. julija, bo naše rojake sprejel predsednik RS Borut Pahor. V soboto, 2. julija, bodo zaključki delovnih sej Sveta Slovencev za zamejstvo in Sveta Slovencev za svet predstavljeni na skupni slavnostni seji, ki jo bo vodil predsednik vlade RS dr. Miro Cerar.

Dr. Jelka Melik in dr. Mateja Jeraj: Ljubljana, zeleno mesto

Pri založbi Hart je v uredništvu Maje Jug Hartman izšla že druga knjiga za otroke o Ljubljani z naslovom Ljubljana, zeleno mesto, ki sta jo napisali dr. Jelka Melik in dr. Mateja Jeraj. Isti avtorici sta prvo knjigo o Ljubljani za otroke z naslovom Spoznajmo Ljubljano – Vodnik po mestu za otroke izdali pri Tehniški založbi Slovenije leta 2005, njuna najnovejša knjiga o Ljubljani pa celovito in poučno prikazuje najpomembnejše kulturne spomenike in okoljske znamenitosti, ki so zanimive za otroke in odrasle obiskovalce Ljubljane. V znamenju Ljubljane, zelene prestolnice Evrope je poudarek na zelenih površinah, novih ureditvah in biotski raznovrstnosti rastlin in živali, ki jih je mogoče najti skorajda v srcu mesta. Omenjene in poudarjene so spremembe in novosti, poleg zelenih površin tudi nova prometna ureditev v središču mesta, pešpoti ter namigi, kam se odpraviti, da bo za otroke kar najbolj zanimivo in poučno. Vsebinsko povezujejo zgodbe iz naše literarne zgodovine, ki burijo domišljijo mladih bralcev, npr. kje je povodni mož ugrabil Urško in kje se skrivata Krpan in njegova koblica, da o zmajih iz zgodovine in domišljije sploh ne govorimo.

Vključen je najsodobnejši 3D zemljevid z aktualnimi poimenovanji ulic in slikovnim delom, ki je za otroke lahko berljiv in jim omogoča orientacijo na osi med zelenima predeloma mesta – Grajskim gričem in Rožnikom. Ob koncu so vprašanja skrivalnica, ki so za otroke motivirajoča in omogočajo pogovor z odraslimi, ter nekaj ustvarjalnih namigov. Privlačno knjigo z dostopno ceno 12,90 evra so s podporo župana in Mestne občine Ljubljana prejeli vsi ljubljanski vrtci in osnovne šole.

Mojstri hišni pomočniki

Za različna obrtniška dela v stanovanju (elektrika, vodovod, pleskanje, čiščenje, montaže, manjša zidarska dela ...) in okolici stavbe na vrtu ter nujne intervencije ob okvarah se lahko obrnete na strokovno zanesljive, hitre in cenovno konkurenčne mojstre iz družinsko povezane skupine Datis (www.datis.si <<http://www.datis.si>>). Delovni čas pon.-sob. od 7. do 18. ure, v nujnih primerih tudi zunaj delovnega časa. M: 041/ 813 519, mojster Brane.

Tekstilnica 29. junija na Waldorfski šoli

Če želite popestriti svojo garderobo in se obenem znebiti oblačil, ki jih iz različnih razlogov ne nosite več, je izmenjava rabljenih oblačil in modnih dodatkov za odrasle med 17. in 19. uro 29. junija pravi dogodek za vas. Za več informacij o tem, kaj in koliko lahko menjate, boste v sliki in besedi našli na www.tekstilnica.si. Vabljeni!

Dokumentarni film o Brunu Gröningu

Krog prijateljev Bruna Gröninga, ki je prejel mednarodno nagrado za mir OZN, vabi na projekcijo dokumentarnega filma Fenomen Bruno Gröning. Film prikazuje delovanje znamenitega zdravilca po drugi svetovni vojni, ki je v življenju posameznikov pustila globoke duševne rane, telesne poškodbe

in bolezni. Odgovor na stiske ljudi v tistem in današnjem času je Gröningov sistem duhovne prenovitve človeka in planeta. Film bo na ogled 19. junija 2016 od 14. do 19.30 ure z dvema odmoroma v M hotelu, v dvorani H ali J. Vstopnice lahko rezervirate na številki 041/ 777 128. Vstop prost. Več na www.bruno-groening-film.or

Srečevalnica

Srečevalnica je novi program RKS-OZ Ljubljana, s katerim razširjamo delovanje Humanitarnega centra na humanitarnem in socialnem področju. V okviru Srečevalnice potekajo redna tedenska srečanja s tematskimi pogovori, telesno vadbo ter praktičnimi in ustvarjalnimi delavnicami (šivilske delavnice, delavnice izdelave mil, pralnih sredstev, različne tehnike reciklaže, predelave oblačil in predmetov). Pridružite se nam na kakšnem izmed srečanj, kjer skupaj ustvarjamo, se učimo, predvsem pa širimo dobro voljo. V našo družbo vabimo tudi vse, ki bi bili pripravljeni svoje znanje deliti! Redni dogodki potekajo na Viču, za Bežigradom, v Šiški, v Zeleni jami in na Fužinah.

Srečanja so brezplačna in odprta za vse! Program srečanj je objavljen na: <http://www.ljubljana.ozrk.si/sl/SRECEVALNICA/> Več informacij na 01/ 425 34 19 ali 040/ 871 589 ali info@rdccikrizljubljana.si.

Lokacije in termini dogodkov po ČS: ● vsak ponedeljek ob 10. uri, prostori ČS Moste, Preglov trg 15 – Fužine, ● vsak torek ob 9. uri, prostori ČS Bežigrad, Smoletova 16 – Bežigrad, ● vsak torek ob 16. uri, prostori ČS Center, Rozmanova 12 – Center, ● vsak četrtek ob 17.30 uri, prostori ČS Šiška, Kebetova 1 – Šiška, ● vsak četrtek ob 17. uri, prostori ČS Jarše, Perčeva 22 – Zelena jama.

110 LIP ZA 110 LET SEMENARNE LJUBLJANA

Semenarna Ljubljana svetuje

Po 110 letih obstoja, Semenarna Ljubljana ponosno nadaljuje s tradicijo ohranjanja in vzdrževanja starih sort vrtnin. Hkrati razvijamo tudi nove, izboljšane sorte. V prihajajočih mesecih bomo razmišljali o setvi zimskih solat in motovilca.

Vedno moderna solata in na mraz odporni motovilec

Zelenje je na splošno simbol zdravja in življenjske moči, zato je solata skoraj nepogrešljiva zelenjava v vsakem vrtu in skledi. Solata ima rada sonce, bo pa uspevala tudi v delni senci, čeprav morda nekoliko slabše. Za rast ji najbolj ustrezajo zmerne temperature okoli 20°C, v zadnjih letih pa so na voljo tudi sorte, ki so kar dobro odporne na vročino in poleti ne uidejo v cvet. Pri nas je ena takšnih krhkolistna solata **leda**. Tudi solata ima svoje dobre in slabe sosedice. Na njeno rast dobro vplivajo paradižnik, fižol, kumare, zelena, črni koren, bela redkev, drobnjak in čebula, od zelišč pa koper, šetraj in krebuljica. Slednja bo, posejana kot vmesni posevek, solato varovala pred polži, ušmi, mravljami in solatno plesnijo. Od avtohtonih in udomačenih spomladanskih sort solate lahko v juniju in začetku julija spet sejemo krhkolistno **leda** in **dalmatinsko ledenko**, avgusta pa že pričnemo s setvijo zimске krhkolistne solate **posavka**. Posebnost je sorta **bistra**, ki jo lahko sejemo spomladi in jeseni.

Za pripravo prve spomladanske solate pa je gotovo najbolj znan motovilec. Sejemo ga od srede avgusta do srede septembra, lahko po celotni površini ali v vrste. Primeren je tudi za mešane posevke skupaj z zimsko čebulo, porom ali zeljem. Po setvi površino rahlo prekrijemo z zemljo in do kalitve skrbimo za enakomerno vlažnost. Motovilec ni zahteven, saj mu tudi temperature do -15°C ne škodujejo, da so le zmrznjeni listi zavarovani pred soncem. V zelo mrzlih zimah brez snega ga je koristno prekriti z vrtno tkanino ali smrečjem. Vzgojamo ga lahko tudi v toplih gredah ali ogrevanih rastlinjakihi. Pri nas boste našli tri avtohtone sorte motovilca. **Ljubljanski** ima dolge, svetleče se, temnozelenne liste, **žličar** ima srednje velike rozete z ovalnimi, gladkimi, temnozelenimi listi z rahlo navzgor zavihanim listnim robom, ki daje listu obliko žlice. Tretji je **pomladin**, zelo svetlo zelen, s srednje dolgimi, ozkimi in podolgovatimi listi.

Semena in druge pripomočke za vrtnarjenje boste našli v Semenarninih vrtnih centrih Kalia: BTC - Šmartinska cesta 152 (na koncu pokrite tržnice) in na Dolenjski cesti 242.

Največji slovenski vrt na ogled julija

Semenarna Ljubljana vsako leto odpre vrata svojega selekcijsko-poskusnega centra na Ptuj. Takrat si lahko obiskovalci ogledajo več kot 800 vzorcev vrtnin in cvetlic, zelišč ter poljščin. Letos bodo vrata največjega slovenskega vrta odprta med 4. in 9. julijem. Vodení ogledi bodo ob 9.00, 12.00 in 17.00. Za strokovne nasvete bodo na voljo strokovnjaki Semenarne Ljubljana v družbi s priznanim strokovnjakinjo Mišo Pušenjak. Vabljeni! Več informacij na: www.semenarna.si

110 LIP ZA 110 LET SEMENARNE LJUBLJANA

V Ljubljani bomo zasadili 110 lip. Lipa je simbol slovenstva. Semenarna Ljubljana v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana zbira predloge za možne lokacije za zasaditve. Prostor pod lipo želimo spremeniti v otoke kulturnega in družabnega srečevanja v posameznih četrtih skupnostih. Ljubljana kot zelena prestolnica Evrope 2016 bo tako jeseni še bogatejša za 110 zelenih točk. Vabimo vas, da predloge za lokacije pošljete do 31. julija 2016 na info@semenarna.si. Izbrane predloge bomo nagradili s paketom avtohtonih slovenskih semen.

Foto: Dunja Wedam

Reševalne lestve in obroče ob Ljubljani bodo na novo prebarvali in opremili z oznako, da bodo poslej bolj opazne.

Reševalne lestve ob Ljubljani

Za varnost na Ljubljani je poskrbljeno z 22 reševalnimi lestvami, ki so nameščene na obrežjih vzdolž reke od Plečnikovih zapornic do Špice. Ker nekateri pozorni meščani menijo, da so premalo vidne in jih zato marsikdo, ki se sprehaja ob Ljubljani ali se vozi po reki s čolnom, niti ne opazi, je Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet sklenil, da jih na novo prebarva in opremi z oznako, da bodo poslej bolj opazne. Za prihodnje leto je predvidena tudi postavitev reševalnih obročev tako na Ljubljani kot na Koseškem bajerju, kjer so bili do pred letom dni še nameščeni, a so jih morali ob vsakem vikendu zaradi kraj zamenjati in slednjič opustiti. Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo zdaj išče serijskega izvajalca tovrstne opreme v zaščitnem ograjstvu, ki bi ga lahko v nujnem primeru odprli in uporabili reševalni obroči z vrvo.

Opravičilo in popravek

Pri objavi avtorjev Himne zelene prestolnice Evrope je bilo pomotoma napačno navedeno avtorstvo himne. Avtorji so: avtor besedila himne je Zigi Omerzel (NE Kozlevčar), avtorica/soavtorica glasbe sta Tina Kozlevčar in Lucija Tozon. Iskreno se opravičujemo.

INFO TOČKA 65+ in osebe z oviranostmi, Mačkova ulica 1

V prostore Informacijske točke 65+ in za osebe z oviranostmi ste vabljeni vsi starejši meščani in osebe z oviranostmi Mestne občine Ljubljana po koristne informacije o različnih programih, ki jih Mestna občina sofinancira pri mnogih organizacijah in javnih zavodih prav za vas! Morda vas zanimajo termini in lokacije računalniških tečajev, delavnica fotografiranja, delavnica recikliranih izdelkov za vrt, kako naročiti hrano na dom, brezplačen posvet o prireditvi bivalnega okolja ali kako kandidirati na razpisu za najem varovanega stanovanja? Morda vam dela preglavice izpolnjevanje kakšne vloge ali obrazca? Ali pa vas zanima

vam najbližji Center aktivnosti? Vse to in druge koristne informacije lahko pridobite v Info točki 65+ in osebe z oviranostmi.

Uradne ure: ob ponedeljkih in petkih od 10. do 14. ure in ob sredah od 12. do 16. ure.

T: 01/306-11-74

E: 65+@ljubljana.si

Mediacijski center Ljubljana

V Mediacijski center Ljubljana ste vabljeni vsi občani, ki imate kakršen koli spor in ga želite urediti v postopku mediacije. Mediacija je dopustna le o zahtevkih, o katerih lahko stranke prosto razpolagajo. Lahko gre za spor z drugo fizično osebo ali pravnimi osebami kot uporabniki storitev javnih služb in izvajalci javnih služb v Mestni občini Ljubljana. Vabljeni ste tudi pravne osebe, civilna družba, zaposleni v Mestni občini Ljubljana in država, če ste v sporu z Mestno občino Ljubljana ali organizacijami, ki jih je ustanovila Mestna občina Ljubljana, ter želite spor rešiti s pomočjo mediatorja. Mediacija je postopek alternativnega reševanja spora s pomočjo tretje nevtralne osebe (mediatorja), ki strankam pomaga doseči sporazum. Mediacijski postopek je neformalen, vendar strukturiran – ima določene faze. Postopek je zaupen, zato se stranke počutijo varno, kar prispeva k lažjemu reševanju spora.

Kontakt: Adamič-Lundrovo nabrežje 2, I. nadstropje – soba 142, 1000 Ljubljana, T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljana.si, S: www.mediacije.si

Uradne ure: pon., tor, čet, pet. od 9. do 13. ure, sre. od 14. do 18. ure.

Županovi dnevi odprtih vrat

Župan Zoran Janković ima vsak prvi torek v mesecu dan odprtih vrat, ko je v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1, med 14. in 20. uro osebno na voljo za pogovor z meščankami in meščani. Za pogovor se lahko prijavite po telefonu na Odsek za pobude meščanov, na telefonskih številkah 01/306 12 82 ali 01/306 10 65.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-11-37.

Poklič me!

● **Ambulanta s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja:** T: 01/437 20 10 (ambulanta), T: 01/437 91 28 (posvetovalnica); ● **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** T: 116 111; ● **Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana** - klic v duševni tiski: T: 01/520 99 00 (od 19. do 7. ure); ● **Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Ljubljana**, humanitarni center: T: 01/256 26 35, brezplačen T: 080 88 84, materialna oskrba pon. in tor. od 12. do 16. ure, sredo od 10. do 17. ure, sprejem donacij pon. in tor. od 8.00 do 17. ure, sre. od 8. do 18. ure, čet. od 8. do 16. ure, oskrba brezdomcev čet. in pet. od 10. do 12. ure, E: info@rdckrizljubljana.si; ● **Društvo SOS telefon** za ženske in otroke – žrtve nasilja, Svetovanje žrtvam nasilja in varne namestitve: T: 080 11 55 (pon.–pet. od 12. do 22. ure, sob, ned. in prazniki od 18. do 22. ure); F: 01/524 19 93 (namenjen gluhih, žrtvam nasilja); ● **Svetovalni telefon** za osebe z izkušnjo nasilja na delovnem mestu: T: 031/722 333 (tor. od 17.00 do 20.00 ure), E: drustvo-sos@drustvo-sos.si, S: www.drustvo-sos.si; ● **Društvo za nenasilno komunikacijo**, Svetovanje žrtvam nasilja, varne namestitve in programi za povzročitelje nasilja: T: 01/ 434 48 22 (pon., tor., čet. od 10. do 15. ure), E: info@drustvo-dnk.si, S: www.drustvo-dnk.si; ● **Ženska svetovalnica**, Krizni center za ženske, žrtve nasilja: T: 031/233 211 (24ur/dan), E: zenska@svetovalnica.org, S: www.drustvo-zenska-svetovalnica.si; ● **Združenje proti spolnemu zlorabljanju**, Svetovanje žrtvam spolne zlorabe: T: 080 2880, 01/431 33 41 (pon., tor. in čet. od 9. do 17. ure, sre. od 9. do 19. ure, pet. od 9. do 15. ure), E: spolna.zloraba@siol.net, S: www.spolna-zloraba.si; ● **Društvo Ključ – center za boj proti trgovini z ljudmi**, Svetovanje žrtvam trgovine z ljudmi in varna namestitev: T: 080 17 22 (pon.–pet. od 9.00 do 13.00 ure), E: info@drustvo-kljuc.si, S: www.drustvo-kljuc.si; ● **YHD – Društvo za teorijo in kulturo hendikepa**; Neodvisno življenje hendikepiranih – osebna asistenca: T: 01/521 22 77, E: yhd-drustvo@yhd-drustvo.si; ● **Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana**, Prva socialna pomoč kasneje oslepelim in slabovidnim osebam in njihovim svojcem: T: 01/252 23 60, E: info@mdsslj.si; ● **Mestno društvo gluhih Ljubljana**: T: 01/430 30 08, E: mdg-ljubljana@guest.arnes.si; ● **ROZA ALARM!** Prijava homofobne diskriminacije in nasilja, S: www.ljudmila.org/lesbo/alarm; ● **CSD Lj. Moste Polje – skupnostni programi za mlade**, dnevni centri za otroke in mladostnike s težavami v odrasčanju: **Korak:** T: 01/ 520 64 40, 040/777 885, **Cona Fužine:** T: 01/540 08 50, 041/553 569, **Centr** **Moste:** T: 01/587 34 37, 040/161 010; **Svetovalnica Fužine:** T: 01/520 64 42, 040 666 320, S: www.csd-ljmostepolje.si; ● **Center za psihološko svetovanje POSVET:** T: 031 704 707, E: posvet@posvet.org in info@posvet.org, S: www.posvet.org, pon.–pet. od 12. do 19. ure; ● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol: T: 041/ 590 789, E: alanon@email.si; ● **Anonimni alkoholiki:** T: 01/433 82 25, E: aa.slo@amis.net, S: www.aa-drustvo.si; ● **Združenje DrogArt** za zmanjševanje škodljivih posledic drog in alkohola med mladimi nudi individualno, telefonsko ali spletno svetovanje: T: 01/439 72 70, 041/730 800, E: info@drogart.org; ● **Zavod MISSS – Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije:** T: 01/510 16 76, 051 300 380, S: www.misss.si, pon. do čet. od 15.30 do 17.30 ure; ● **Pomoč družini na domu: Zavod za oskrbo na domu (ZOD):** T: 01/239 65 02, **Zavod Pristan:** T: 01/547 95 79, 031/702 698; ● **Spominčica, Slovensko združenje za pomoč pri demenci:** T: 059 305 555 (pon. do čet. od 12. do 15. ure); ● **Dnevni centri aktivnosti za starejše:** DCA Mestne zveze upokojujencev: T: 01/430 51 520, 051 664 801; Center aktivnosti Fužine: T: 01/587 46 00, 051/441 791; Dnevni center Društva gluhih in naglušnih Ljubljana: T: 01/528 44 93; ● **Mediacijski center Ljubljana:** T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljana.si, S: www.mediacija.si; ● **Mediacijski center ZDL:** T: 01/2007 636, 01/2007 643, E: mediaciski.center@zd-lj.si, S: www.zd-lj.si; ● **Zavetišče za zapuščene živali Ljubljana:** T: 01/256 02 79; pon.–pet. od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sob., ned. in prazniki od 12. do 15. ure; za oddajo najdenih živali (24 ur/dan); ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet MU MOL:** T: 01/306 17 14, zapuščena vozila: T: 01/ 306 16 25; **Mestno redarstvo MU MOL:** T: 01/306 16 32; ● **Odsek za pobude meščanov MU MOL:** T: 01/306 12 82; ● **Dežurna številka Inšpektorata MU MOL:** informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: T: 01/306 16 04; ● **Javni holding Ljubljana:** T: 01/474 08 00, pon. od 8. do 13. ure, sre. od 8. do 14. ure in pet. od 8. do 12. ure; ● **JP ENERGETIKA**, Center za pomoč uporabnikom: T: 080 28 82, JP Vo-Ka, dežurna služba Vodovod: T: 01/580 81 12, dežurna služba Kanalizacija: T: 01/580 82 12, brezplačen T: 080 86 52; ● **JP SNAGA**, Center za podporo in pomoč uporabnikom: T: 01/477 96 00; ● **JP LPP**, Prevoz na klic in informacije za osebe z oviranostmi v mestnem potniškem prometu: T: 01/582 24 25, 051/ 44 99 92 (24 ur/dan); ● **Varuh človekovih pravic**, informacije in brezplačen T: 080/15 30; ● **Policija:** T: 113; ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** T: 112.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Kakovost pitne vode marca 2016

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani www.vo-ka.si v rubriki »Kakšno vodo pijemo«.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so na voljo v podmenijah na spletni strani www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kaksno-vodo-pijemo

Kakovost podzemne vode marca in aprila 2016

() - meja zaznavanja merilne metode (LOD)

< - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09)

Predpisane mejne vrednosti za podzemne vode marca in aprila 2016 niso bile presežene na nobenem merilnem mestu.

Kakovost zraka v Ljubljani februarja 2016

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo v mesecu januarju 2016 zabeležili 23 dni s preseženo dnevno dovoljeno vrednostjo delcev PM₁₀. Ostali parametri se gibljejo v okviru dovoljenih vrednosti.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011 in 8/2015) veljajo naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m³. Mejna urna vrednost je 200 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m³. Mejna dnevna vrednost delcev PM₁₀ je 50 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m³.

Rezultati notranjega nadzora marca 2016

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			JARŠKI PROD	KLEČE, HRASTJE JARŠKI PROD
			3. 3. 2016	3. 3. 2016
pH		6,5 - 9,5	7,5	7,6
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	421	422
Nitrat	mg/l NO ₃	50	9,13	12,8
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,008	<0,008
Sulfat	mg/l SO ₄	250	12,2	12,2
Klorid	mg/l Cl	250	8,20	10,1
Fluorid	mg/l F	1,5	0,04	<0,04
Bor	mg/l B	1	0,012	0,012
Krom	µg/l Cr	50	0,74	0,72
Svinec	µg/l Pb	10	0,14	0,25
Atrazin	µg/l	0,1	<0,007	0,009
Desetilatratin	µg/l	0,1	<0,009	0,016
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,006	<0,006
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	0,009	0,035
Trihaloeten in tetrahloroeten - vsota	µg/l	10	0,05	<0,2
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<2,0	<2,0
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d. o. o., maj 2016

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

Marec 2016

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatratin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	7. 3. 2016	0,012	(0,008)	<0,20	12	2,4
Hrastje Ia	7. 3. 2016	(0,002)	(0,008)	<0,20	17	2,2
Šentvid IIa	7. 3. 2016	0,006	(0,008)	0,05	12	2,7
Jarški prod III	7. 3. 2016	0,071	0,060	0,56	22	13,0
Brest IIa	7. 3. 2016	0,013	0,075	1,15	8,9	2,0

April 2016

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatratin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	4. 4. 2016	(0,002)	0,010	<0,20	11	2,6
Hrastje Ia	4. 4. 2016	0,004	0,012	<0,20	17	2,1
Šentvid IIa	4. 4. 2016	0,003	0,012	<0,20	12	2,5
Jarški prod III	5. 4. 2016	0,062	0,040	0,74	23	14,0
Brest IIa	4. 4. 2016	0,016	0,076	1,54	9,7	1,9

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leti 2015 in 2016, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani februarja 2016

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀
Veljavnih podatkov *	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Maksimalna urna koncentracija	4	80	239	5	68
Maksimalna dnevna koncentracija	2	49	125	4	47
Minimalna dnevna koncentracija	0	18	26	2	13
Srednja (mesečna) koncentracija	1	34	73	3	32
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	-	0

Vse vrednosti koncentracij so navedene v µg/m³.

* stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju.

ZBIRANJE POBUD IN PREDLOGOV ZA SPREMEMBE IN DOPOLNITVE STRATEŠKEGA IN IZVEDBENEGA DELA OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Mag. Miran Gajšek
dr. Liljana Jankovič Grobelšek
Andrejka Sajovic

Mestna občina Ljubljana je leta 2010 sprejela prostorski planski dokument Občinski prostorski načrt Mestne občine Ljubljana (OPN MOL), ki je nadomestil več kot dve desetletji star prejšnji prostorski akt. Občinski prostorski načrt Mestne občine Ljubljana sestoji iz dveh delov: strateškega in izvedbenega. V strateškem delu je občina sprejela dolgoročno vizijo svojega razvoja v prostoru, izvedbeni del pa je dokument, ki natančno podaja pogoje, pod katerimi je mogoče posegati v prostor.

Mestna občina Ljubljana začne postopek sprememb in dopolnitev strateškega dela OPN MOL. Te bodo pripravljene na podlagi spremljanja izvajanja plana ter ob spremembah družbenoekonomske situacije in s ciljem zasledovati trajnostni razvoj ob novih spoznanjih sprejetih celovitih in sektorskih politik globalne ravni, Evropske unije, Republike Slovenije, regije in Mestne občine Ljubljana.

Poleg tega Mestna občina Ljubljana pristopa k novim, že tretjim spremembam in dopolnitvam izvedbenega dela OPN MOL, skladno s 47. členom Zakona o prostorskem načrtovanju. Ta občinam nalaga, da morajo najmanj enkrat na dve leti preverjati, ali posamezne razvojne potrebe fizičnih in pravnih oseb izpolnjujejo pogoje za vključitev v izvedbeni del OPN MOL.

V ta namen Mestna občina Ljubljana v času od 17. maja do 30. junija 2016 sprejema ustrezno utemeljene pobude in predloge za spremembe in dopolnitve strateškega in izvedbenega dela OPN MOL.

V spremembah in dopolnitvah strateškega in izvedbenega dela OPN MOL bodo lahko upoštevani le pobude in predlogi, ki izpolnjujejo pogoje glede skladnosti s cilji prostorskega razvoja občine, upoštevanja varstvenih in varovalnih omejitev v prostoru, ustreznosti z vidika urbanističnih meril in možnosti opremljanja zemljišč za gradnjo ter ne spreminjajo koncepta urbanističnega razvoja občine.

Mestna občina Ljubljana bo pobude in predloge, posredovane v razpisanem roku, proučila in sprejemljive uvrstila v dopolnjeni osnutek sprememb in dopolnitev strateškega in izvedbenega dela OPN MOL. Stališča do vseh obravnavanih pobud in predlogov bodo objavljena na mestni spletni strani v času javne razgrnitve dopolnjenih osnutkov sprememb in dopolnitev obeh aktov.

Način podajanja pobud in predlogov

Na spletni strani Mestne občine Ljubljana: <http://www.ljubljana.si> v rubriki »V središču« je dostopen poseben portal za podajanje pobud in predlogov. V ta namen so pripravljene elektronski obrazci, da olajšajo oddajo pobud in predlogov. Pričakujemo, da bo večina občanov lahko uporabila to obliko posredovanja pobud in predlogov.

Kdor nima možnosti elektronske oddaje pobude ali predloga, lahko le-te odda v času uradnih ur na Oddelku za urejanje prostora Mestne občine Ljubljana na Poljanski cesti 28 v Ljubljani, ki nudi pomoč pri spletnem načinu oddajanja pobud in predlogov, ali pa po pošti na obrazcu, ki je dostopen na mestni spletni strani v rubriki »Obrazci«, mogoče pa ga je dobiti tudi na Oddelku za urejanje prostora Mestne občine Ljubljana.

Vljudno vabljeni k podaji pobud in predlogov, obenem pa prosimo, da istovrstnih pobud in predlogov ne podvajate.

Mestna občina Ljubljana na podlagi 5. in 47. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 106/10 – popr. ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 35/13 – skl. US, 76/14 – odl. US in 14/15 – ZUUJFO) ter 51. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 24/16 – uradno prečiščeno besedilo)

o b v e š č a

občane in vso drugo zainteresirano javnost, da bo v času
od torka, 17. maja 2016, do četrтка, 30. junija 2016,
sprejemala pobude in predloge

za spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana – strateški del (Uradni list RS, št. 78/10, 10/11 – DPN, 72/13 – DPN, 92/14 – DPN, 17/15 – DPN, 50/15 – DPN in 88/15 – DPN; v nadaljnjem besedilu: OPN MOL SD)

in

za spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del (Uradni list RS, št. 78/10, 10/11 – DPN, 22/11 – popr., 43/11 – ZKZ-C, 53/12 – obvezna razlaga, 9/13, 23/13 – popr., 72/13 – DPN, 71/14 – popr., 92/14 – DPN, 17/15 – DPN, 50/15 – DPN, 88/15 – DPN in 95/15; v nadaljnjem besedilu: OPN MOL ID).

I.

Pobude in predlogi za spremembe in dopolnitve OPN MOL SD in OPN MOL ID morajo biti ustrezno utemeljeni.

II.

V spremembah in dopolnitvah OPN MOL SD in OPN MOL ID bodo upoštevane le pobude in predlogi, ki izpolnjujejo pogoje glede skladnosti s cilji prostorskega razvoja občine, upoštevanja varstvenih in varovalnih omejitev v prostoru, ustreznosti z vidika urbanističnih meril in možnosti opremljanja zemljišč za gradnjo ter ne spreminjajo koncepta urbanističnega razvoja občine.

III.

Občina se bo do pobud in predlogov, oddanih v razpisanem roku, opredelila in sprejemljive uvrstila v prve predvidene spremembe in dopolnitve OPN MOL SD in OPN MOL ID.

Pri oddaji vsebinsko enakih pobud in pripomb kot v prejšnjih postopkih, bo zavzeto enako stališče do pobud in predlogov, razen če je od takrat prišlo do sprememb predpisov, izhodiščnih podatkov ali novih strokovnih spoznanj in ugotovitev.

Obravnavani bodo samo pobude in predlogi, prispeli v **razpisanem roku**.

IV.

Pobude in predloge za spremembe in dopolnitve OPN MOL SD in OPN MOL ID posredujete na elektronskem obrazcu preko Portala za sprejemanje pobud za spremembe in dopolnitve OPN MOL SD in OPN MOL ID, objavljenem na spletni strani MOL: <http://www.ljubljana.si>.

Kdor nima možnosti elektronske oddaje pobude, lahko le-to odda na Oddelku za urejanje prostora Mestne uprave Mestne občine Ljubljana, Poljanska cesta 28, Ljubljana, v času uradnih ur: ob ponedeljkih od 8. do 12. ure in od 13. do 15. ure, ob sredah od 8. do 12. ure in od 13. do 16. ure ter ob petkih od 8. do 12. ure oziroma lahko pobudo posreduje na isti naslov tudi pisno, in sicer na obrazcu, ki je dostopen na spletni strani: <http://www.ljubljana.si>, lahko pa se ga dobi tudi na Oddelku za urejanje prostora MOL.

V.

To obvestilo je objavljeno na spletni strani Mestne občine Ljubljana: <http://www.ljubljana.si>, na oglasnih deskah četrtinskih skupnosti ter v časopisih Delo in Dnevnik.